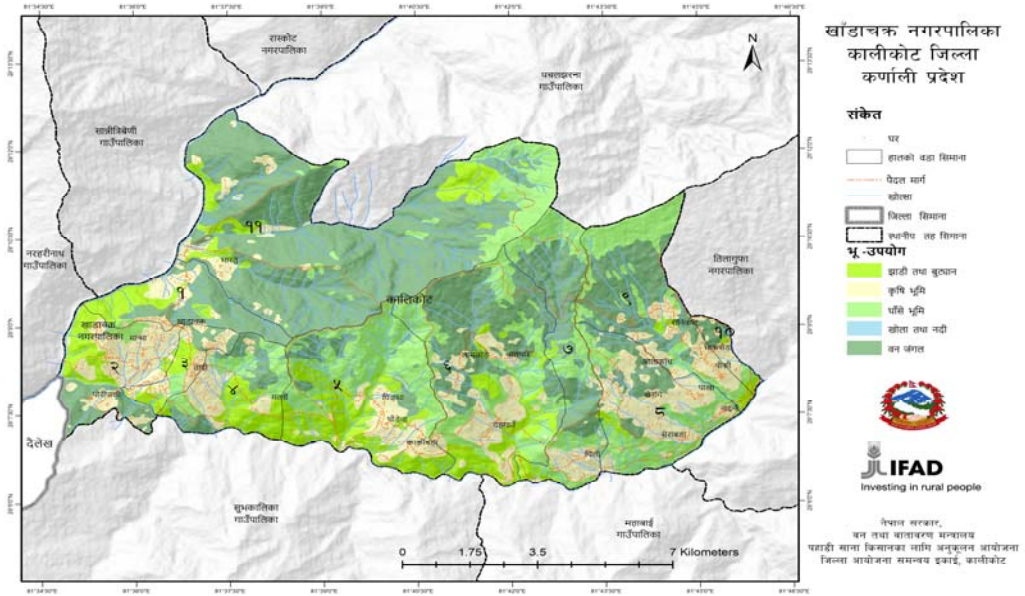

“कृषि, शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगार र पर्यटन खाँडाचक्रको शान
समता, दिगो विकास र सुशासन हाम्रो पहिचान”

आवधिक नगर विकास योजना

(आ.व. २०७५ / ०७६-२०७९ / ०८०)

खाँडाचक्र नगरपालिका
कालिकोट
२०७५

सहयोग

नगर प्रमुखको मन्तव्य

मुलुक संघिय संरचना मा प्रवेश गरे संगै स्थानिय सरकार गठन भएको हो । नेपालको संविधान को अनुसुची ८ मा स्थानिय तहको अधिकारको व्यवस्था गरेको छ । त्यसै गरि स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ तथा स्थानिय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन र ले गाउँपालिका तथा नगरपालिकालेस्थानीयस्तरको विकासकालागि आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा आवधिक, वार्षिक, रणनीतिक क्षेत्रगत मध्यकालीन तथा दीर्घकालीन विकास योजना बनाई लागू गर्नु पर्ने व्यवस्था गरेको छ । यहि प्रावधानहरुलाई आत्मसात गर्दै खाँडाचक्र नगरपालिकाको आवश्यकता र संभावना लाइ मध्यनजर गर्दै नगरवासीको अपेक्षा लाइ पुरा गरी नगरलाई संवृद्धी को दिशा तर्फ डोऱ्याउन यो आवधिक योजना निर्माण गरिएको छ ।

प्राकृतिक रुपले सुन्दर यस खाँडाचक्र नगरपालिका प्रचुर तथा विषद संभावना बोकेको नगरपालिका हो । यतिहुदाहुदै पनि यो नगरपालिका आर्थिक र सामाजिक रुपले पछाडि परेको यथार्थता हामी सामु छर्लङ्ग छ । त्यसैले खाँडाचक्र नगरपालिका भएका संभावना र चुनौती लाइ अवसर मा बदल्ने वेला आएको छ । यसै कुरालाई मध्यनजर गरी यो आवधिक योजनामा खाँडाचक्र नगरपालिकाको पुर्वाधार, शिक्षा, स्वास्थ्य, स्वरोजार, कृषि, पशु, उद्योग, पर्यटन लयायतका क्षेत्रलाई प्राथमिकतामा राखी ५ वटै विषयगत क्षेत्र को समष्टिगत रुपमा ५ वर्षे निर्देशित योजना तयार गरिएको छ ।

खाँडाचक्र नगरपालिका मा विद्यमान सामाजिक असमानता तथा पछ्यौटेपनलाई सदाको लागि अन्त्य गर्न समावेशी, सहभागितामूलक र आवश्यकतामा आधरित योजना तर्जुमा प्रक्रियालाई यस आवधिक योजनाले आत्मसात गरेको छ । आवधिक योजना ले परिकल्पना गरेको दीर्घकालिन सोचको नजिक पुग्नका लागि पहिचान गरिएका लक्ष्य, रणनिति तथा नतिजाहरु प्राप्त गर्न निर्धारण गरिएका कार्यान्वयन कार्य योजना ठिक ठिक समयमा प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन हुन्छन भन्ने कुरामा म पूर्ण विश्वस्त छु । साथै यस आवधिक योजना कार्यान्वयन का लागि नगरपालिका, सरकारी, गैरसरकारी तथा निजी क्षेत्र लगायत नागरिक समाज र विकास साभेदारहरुको भुमिका महत्वपुर्ण हुने विश्वास मैले लिएको छु ।

अन्त्यमा यो आवधिक नगर विकास योजना तयार गर्ने क्रममा प्रत्यक्ष रअप्रत्यक्ष रुपमा सबै पक्षको भुमिका महत्व पूर्ण छ । आवधिक योजना तगारीका क्रममा योगदान पुऱ्याउने नगर उपप्रमुख, वडा अध्यक्षहरु, कार्यपालिकाका सदस्यहरु,प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत तथा नगरपालिकाका विषयगत शाखा तथा कर्मचारीहरु, जिल्ला स्थित संघ तथा प्रदेश कार्यालयहरु, नागरीक समाज,विकास साभेदार ,गैसस, निजी क्षेत्र, सञ्चार माध्यमहरु लगायत सबैबाट प्राप्त सहयोग, समन्वय र सहभागिता र योगदानको उच्च कदर गर्दै धन्यवाद ज्ञापन गर्न चाहन्छु । साथै आवधिक योजना निर्माण का लागी परामर्श दाता विकिरण गौतम तथा आर्थिक र प्राविधिक सहयोग प्रदान गर्ने युनिसेफ नेपाल प्रति हार्दिक आभार ब्यक्त गर्न चाहन्छु ।

जसी प्रसाद पाण्डे

नगर प्रमुख

खाँडाचक्र नगरपालिका ,कालिकोट

विषय सूचि

परिच्छेद १

१. पृष्ठभूमी	१
२. विगतका योजनाको संक्षिप्त समिक्षा.....	१
३. कानुनी तथा नीतिगत व्यवस्था.....	२
४. योजना तर्जुमाको उद्देश्य.....	३
५. आवधिक योजना तर्जुमा तथा प्रक्रिया.....	३
६. आवधिक योजना तयारी कार्यशाला गोष्ठी	३
७. वस्तुस्थिति विश्लेषण.....	३
८. समिति निर्माण	४
९. विषयगत समिति संग छलफल तथा समूह परामर्श.....	४
१०. अन्तिम आवधिक योजना तर्जुमा गोष्ठी.....	४
११. अन्तिम दस्तावेज तयारी, लेखन तथा प्रमाणिकरण	४
१२. सिमा	५

परिच्छेद २

वस्तुस्थिति विश्लेषण

१३. नगरपालिकाको संक्षिप्त परिचय	५
१४. विषयगत स्थिति विश्लेषण.....	६
१५. आर्थिक विकास	६
१६. सामाजिक विकास.....	१४
१७. पूर्वाधार विकास.....	२३
१८. वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन.....	२८
१९. संस्थागत विकास र सेवा प्रवाह.....	३५
२०. दीर्घकालिन सोच.....	४१
२१. आवधिक योजनाको लक्ष्य.....	४१

२२. रणनीतिहरु.....	४१
२३. नतिजा तालिका.....	४४
२४. नीति तथा कार्यनीति.....	६१

परिच्छेद ३ कार्यान्वयन योजना

२५. कार्यक्रम तथा योजना	६१
२६. स्रोत अनुमान तथा प्रक्षेपण.....	७९
२७. विषयगत क्षेत्रगत प्रस्तावित ५ वर्षको बजेट.....	८०
२८. स्रोत परिचालन रणनीति.....	८२
२९. आवधिक योजना कार्यान्वयन.....	८२
३०. अनुगमन तथा मूल्यांकन.....	८२
३१. अनुसुचिहरु.....	८४

तालिका सुचि

तालिका १ : वडा अनुसार नगरपालिकाको क्षेत्रफल.....	५
तालिका २ : जनसंख्या विवरण	६
तालिका ३ : आर्थिकविकास क्षेत्रको सवलपक्ष समास्या सवाल र लिनुपर्ने मुख्य नितिहरु.....	८
तालिका ४ : सामाजिक विकास क्षेत्रकासवलपक्ष समास्या सवाल र लिनुपर्ने मुख्य नितिहरु.....	१५
तालिका ५ : भौतिक पूर्वाधार विकास क्षेत्रको सवलपक्ष समास्या सवाल र लिनुपर्ने मुख्य नितिहरु.....	२३
तालिका ६ : वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन क्षेत्रको सवलपक्ष समास्या सवाल र लिनुपर्ने मुख्य नीतिहरु	२८
तालिका ७ : संस्थागत विकास र सेवा प्रवाह र सुशासन क्षेत्रको सवलपक्ष समास्या सवाल र लिनुपर्ने मुख्य नितिहरु ३५	
तालिका ८ : नतिजा तालिका.....	४४
तालिका ९ : आवधिक योजनाको नतिजा प्राप्तिको लागि तर्जुमा गरिएका कार्यक्रम तथा योजना.....	६१
तालिका १० : प्रक्षेपण गरिएको आवधिक बार्षिक बजेट.....	८०
तालिका ११ : विषयगत क्षेत्र अनुसार प्रस्तावित कुल बजेट.....	८१
तालिका १२ : आवधिक योजनाको अनुगमन मूल्यांकन योजना	८३

परिच्छेद १ प्रारम्भिक

१.१ पृष्ठभूमी

नेपाल संघिय शासन प्रणालिमा प्रवेश गरेको छ । नेपालको संविधानले संघ, प्रदेश र स्थानीय गरि तिन तहको सरकार को व्यवस्था गरे अनुरुप स्थानिय सरकारका रुपमा गाउँपालिका र नगरपालिकालाई उल्लेख गरेको छ । संविधान को अनुसुचि ८ ले स्थानिय तहको अधिकारको सुचि मा स्थानिय स्तरका विकासयोजना तथा बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन गर्ने जिम्मेवारी प्रदान गरेको छ । त्यसै गरि स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ ले गाउँपालिका तथा नगरपालिकालेस्थानीयस्तरको विकासकालागि आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा आवधिक, वार्षिक, रणनीतिक क्षेत्रगत मध्यकालीन तथा दीर्घकालीन विकास योजना बनाई लागू गर्नु पर्ने व्यवस्था गरेको छ साथै स्थानिय तहले यस्ता प्रकारका योजना बनाउँदा नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारको नीति, लक्ष्य, उद्देश्य, समय सीमा र प्रक्रियासँग अनुकूल हुने गरी सुशासन, वातावरण, बालमैत्री, जलवायु परिवर्तन अनुकूलन, विपद् व्यवस्थापन, लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरण जस्ता अन्तरसम्बन्धित विषयलाई ध्यान दिई आवधिक तथा वार्षिक योजना तर्जुमा गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ, नगरपालिकाले आफ्नो अधिकारक्षेत्रका विषयमा आफ्नो मापदण्ड तथा कार्यविधि बनाई अल्पकालिन, मध्यकालिन तथा दीर्घकालिन विकास योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्नसक्ने प्रावधान अनुरुप स्थानीय तहको विकास तथा वार्षिक योजना लाई दिशानिर्देश गर्न आवधिक योजनाको आवश्यकता पर्दछ । सहभागितामूलक योजना तर्जुमा प्रक्रिया अवलम्बन गरि एकीकृत स्वरुपको आवधिक योजना तर्जुमा गर्ने र सोको आधारमा वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा प्रक्रियालाई सुदृढ गर्न यो आवधिक योजना निर्माण गरिएको छ । परिवर्तनको शिद्धान्त का आधारमा तयार गरिएकोयस आवधिक योजनाले आगामी ५ वर्षमा नगरपालिकालाई कुन दिशामा र कुन अवस्थामा पुऱ्याउने भन्ने लक्ष्य किटान गरी सो लक्ष्य प्राप्तिका नतिजा तथा लागीश्रोत परिचालनको योजना समेत तय गरेको छ । नगरपालिकाको नतीजामुखी समग्र विकासमा आगामी वर्षहरूको वार्षिक योजना तर्जुमामा यो आवधिक योजना महत्वपूर्ण मार्गदर्शक दस्तावेज हुनेछ ।

१.२ विगतका योजनाको संक्षिप्त समीक्षा

यो नगरपालिका साविक मान्म,दाहा,भर्ता र वदालकोट गा.वि.स. का ३ वटा वडाहरु समावेस भइ २०७३ सालमा खाडाँचक्र नगरपालिका गठन भएको हो । विगतमा यि गा.वि.स.हरुमा आवधिक योजना तयार गरि कार्यान्वयन गर्ने गरेको पाइदैन । आवधिक योजना निर्माण गरि त्यसको दिशानिर्देश विना स्थानिय स्तरको वार्षिक बजेट तथा योजना तर्जुमा प्रक्रियालाई आधार मानेर योजना निर्माण र कार्यान्वयन गरेको देखिन्छ । विगतमा स्थानीय स्तरका सम्भावना,समस्या तथा विकासका महत्वपूर्ण सवालहरुलाई सम्बोधन गरि स्पष्ट दीर्घकालिन सोच र उद्देश्यबाट अभिप्रेरित भइयोजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन भएको देखिदैन । अत्यन्तैकम समय सिमामा चालु आ.व.को वार्षिकयोजना मात्र तर्जुमा गरी लागू गरिएको पाईन्छ । भने

व्यवस्थित अभिलेखको समेत कमी रहेको देखिन्छ । यद्यपी विकासका लागि केहि प्रयत्न र थोरै भएपनि उपलब्धि नभएका होइनन् ।

१.३ कानुनी तथा नीतिगत ब्यवस्था

नेपालको संविधानमा मौलिक हक, राज्यका निर्देशक सिद्धान्त तथा अनुसुची ८ मा स्थानीय तहलाई २२ वटा एकल अधिकारको व्यवस्था छ । त्यसैगरी अनुसुची ९ मा स्थानीय तह, प्रदेश र संघको १५ वटा साझा अधिकार सम्बन्धि व्यवस्था छ । जस अनुसार संघ को अधिकार क्षेत्रमा सञ्चालन हुने क्रियाकलाप बाहेकका अधिकांश विषय क्षेत्रमा स्थानीय तहले ऐन, नियम तथा कार्यविधि बनाई लागू गर्ने, स्थानीय विकासका लागि योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्ने र अनुगमन तथा नियमन गर्ने अधिकार प्रदान गरेको छ । स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद ६ को दफा २४ को उपदफा १ अनुसार गाउँ वा नगरपालिकाले आफ्नो अधिकार क्षेत्र भित्रका विषयमा स्थानीयस्तरको विकासकालागि आवधिक, बार्षिक र विषय क्षेत्रगत मध्यकालिन तथा दीर्घकालिन विकास योजना बनाई लागू गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ ।

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद ६ दफा २४ उपदफा १ मा गाउँ/नगरपालिकाले आफ्नो अधिकार क्षेत्र भित्रका विषयमा स्थानीयस्तरको विकासकालागि आवधिक, बार्षिक र विषय क्षेत्रगत मध्यकालिन तथा दीर्घकालिन विकास योजना बनाई लागू गर्नुपर्ने कुरालाई स्पष्ट पारेको छ । स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ मा गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्दा देहायअनुसार गर्नुपर्ने समेत व्यवस्था गरेको छ ।

- नेपाल सरकार, प्रदेश सरकारको नीति, लक्ष्य, उद्देश्य, समयसीमा प्रक्रियासँग अनुकूल हुने गरी सुशासन, वातावरण, बालमैत्री, जलवायु परिवर्तन अनुकुलन, विपद् व्यवस्थापन, लैंगिक तथा सामाजिक समावेशीकरण जस्ता अन्तरसम्बन्धित विषयहरूलाई ध्यान दिनुपर्ने ।
- योजनाका माध्यम तथा दीर्घकालिन प्रकृतिका आयोजनाहरूको सूचीतयार गर्नुपर्ने ।
- योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्दा स्थानीय बृद्धीजिवि, विषयविज्ञ, अनुभवी, पेशाविद्, सीमान्तकृत तथा लोपोन्मुख समुदाय, महिला, बालबालिका, दलित, युवा, अल्पसंख्यक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, ज्येष्ठ नागरिक लगायतका सरोकारवालाको अधिकतम सहभागिता गराउनुपर्ने ।
- योजना तर्जुमा गर्दा आयोजनाहरूको संभाव्यता अध्ययनको आधारमा स्रोत साधनको पूर्वानुमान, आयोजनाको प्राथमिकता निर्धारण, योजना कार्यान्वयन तालिका र अनुगमन तथा मूल्याङ्कन योजना समेत तयार गर्नुपर्ने ।
- नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारले विशेष कार्यक्रमका लागि अनुदान प्रदान गरी कार्यान्वयन प्रक्रिया निर्धारण गरेकोमा गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले सोही प्रक्रिया बमोजिम सो कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नुपर्ने ।

- नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकारको संयुक्त लगानी वा सार्वजनिक नीजि साभेदारीमा संभाव्य आयोजना संचालन तथा व्यवस्थापन गर्ने ।
- संघीय र प्रदेशस्तरको आयोजना कार्यान्वयनमा समन्वय, सहजीकरण र सहयोग गर्नुपर्ने ।
- स्थानीयस्तरका विकास आयोजनाहरूको आवश्यक अध्ययन, अनुसन्धान तथा प्रभाव मूल्याङ्कनको कार्य गर्ने ।
- गैर सरकारी संस्था, उपभोक्ता समिति, सहकारी संस्था र सामुदायिक संस्थाले स्थानीय सरकारसँग समन्वयमा रही कार्य गर्नुपर्ने र आफ्नो वार्षिककार्यक्रम तथा बजेट स्थानीय सरकारको वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रममा समावेश गराउनुपर्ने एवं स्थानीय तहले तोकेको संयुक्त अनुगमन तथा प्रगति प्रतिवेदन प्रणाली अपनाउनुपर्ने ।
- नेपाल सरकारको पूर्व स्वीकृति लिएर मात्र कुनै पनि अन्तरराष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाले स्थानीय तहसँग समन्वयमा कार्य गर्नुपर्ने ।

यस आवधिक योजना तयार गर्दा संविधान तथा स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ का साथैस्थानीय तहको देहायअनुसार कानूनी तथा नीतिगत दस्तावेजहरूलाई आधार लिइएको छ :

- दिगो विकासका लक्ष्यहरू
- पन्ध्रौ योजना को आधारपत्र
- प्रादेशिक योजना
- विषयगत ऐन तथा नीतिहरू
- नेपाल पक्ष भएका सन्धी सम्झौताहरू
- राष्ट्रिय योजना आयोगबाट जारी राष्ट्रिय अनुगमन तथा मूल्याङ्कन निर्देशिका
- स्थानिय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन २०७५ (राष्ट्रिय योजना आयोग

१.२ योजना तर्जुमाको उद्देश्य

खाडाचक्र नगरपालिकाको समष्टीगत विकासका लागि लक्ष्य तथा उद्देश्यहरू निर्धारण गरी निश्चित अवधिभित्र सो हासिल गर्न उपयुक्त सिद्धान्त, नीति, रणनीति तथा प्राथमिकताहरू पहिचान एवम् परिभाषित मार्गचित्र नै आवधिक योजना हो । आवधिक योजनाले आगामी पाँच वर्षे अवधिका लागि नगरले चाहेको लक्ष्यमा पुग्न र समावेशीमुलक विकासको गतिलाई अगाडि बढाई निश्चित गन्तव्यसम्म पुग्न सहयोग पुऱ्याउँछ । नगरपालिकाको योजनाबद्ध विकासका लागि सरकारी, गैरसरकारी, सहकारी, समुदायमा आधारित संस्था तथा नीजि क्षेत्र समेतको सहभागितामानगरपालिकाको एकीकृत तथा समष्टिगत विकास प्रक्रियालाई मार्गदर्शन गर्नु नै आवधिक विकास योजना तर्जुमाको मुख्य उद्देश्य हो । योजना तर्जुमाका सहायक तथा निर्दिष्ट उद्देश्यहरू निम्न अनुसार छन् ।

- नगरपालिकाको एकीकृत, नतिजामुलक र योजनाबद्ध विकासकालागिसाभेदार तथा सरोकारवालालाई एकथलोमा राखि विकासमा साभा उत्तरदायित्व सिर्जना गर्ने ।
- नगरपालिकाकोश्रोत परिचालनको विद्यमान स्थिति विश्लेषण गरी नगरवासी तथा सरोकारवालाको चाहना तथा सहभागितात्मक छलफलका आधारमा विकासको खाका तयार गर्ने ।
- विकासको दीर्घकालिन सोच, निर्देशक सिद्धान्त, लक्ष्य, रणनीति र प्राथमिकता निर्धारण गर्ने ।
- विकासका प्रयासलाई मार्गदर्शन गर्ने तथा अपेक्षित नतिजा हासिल गर्ने कार्यनीति, प्रमुख कार्यक्रमहरु तय गर्ने ।
- विकासका प्रयासहरुको प्रक्रिया तथा नतिजाको अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको खाका प्रस्तुत गर्ने ।

१.४.आवधिक योजना तर्जुमा तथा प्रक्रिया

खाडाचक्र नगरपालिकाकोआवधिक योजनातर्जुमा गर्दा देहायको विधि तथा प्रक्रिया अपनाइएको थियो ।

१.४.१.आवधिक योजना तयारी कार्यशाला गोष्ठी

खाडाँचक्र नगरपालिकाको आयोजना तथा युनिसेफ नेपाल को सहयोगमा २०७५ मंसीर १५ गते नगर कार्यपालिकाका पदाधिकारी, विषयगत शाखाका प्रमुख तथा कर्मचारी, नागरिक समाज, गैसस,सहकारी प्रतिनिधि, नीजि क्षेत्रका प्रतिनिधिहरु, महिलासमूहका प्रतिनिधि, बालक्लव तथा संजालका प्रतिनिधि, अपाङ्गता भएका, दलित, आदिवासी जनजाती समुदायका प्रतिनिधिहरुको सहभागितामा आवधिक विकास योजना तर्जुमाको अवधारणा, महत्व, विधि, प्रक्रिया, समय तालिका, जिम्मेवारी तालिका सम्बन्धमा आवश्यक छलफल तथा निर्णयहरु गरिएको थियो । कार्यशाला गोष्ठीमा तय गरिएको विधि र प्रक्रियाका आधारमा खाँडाचक्र नगरपालिकाको आवधिक विकास योजना तर्जुमा गरिएको छ । उक्त कार्यशालामा विषयगत विज्ञको सहजीकरणमा दीर्घकालिन सोच, नगर विकासको लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति तथा प्राथमिकता, संभावना तथा समस्या विश्लेषण, अग्रणी क्षेत्रहरु, योजनाको नतिजा तालिका, नगर विकासका प्रमुख तथा रणनीतिक कार्यहरुको मस्यौदा तयार गरिएको छ ।

१.४.२.वस्तुस्थिति विश्लेषण

खाडाँचक्रनगरपालिकाको आवधिक विकास योजना तर्जुमा गर्न नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण तयार गरिएको थियो । उक्त वस्तुगत विवरण (पार्श्वचित्र)मा नगरपालिकाको भौगोलिक तथा भौतिक अवस्थिति, जनसांखिक, आर्थिक, सामाजिक, पूर्वाधार विकास, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन र संस्थागत विकास तथा सुशासनको अवस्थासहित विषयगत वस्तुस्थिति विवरण समावेश गरिएको छ । राष्ट्रिय जनगणना घरधुरी सर्वेक्षण गरि तयार गरीएकोवस्तुगत विवरणमा उल्लिखित सूचनालाई आवधिक योजनाको आधाररेखा सूचनाको रूपमा उपयोग गरिएको छ । आवधिक योजना तर्जुमाको क्रममा वस्तुगत विवरण लाई

प्रस्तुतिकरण तथा छलफल पश्चात थप परिस्कृत गरिएको छ । आवधिक योजना तर्जुमा प्रक्रियामा वस्तुगत विवरणको विश्लेषण एवं सहभागितामूलक छलफल गरी वस्तुस्थिति विश्लेषण गरियो ।

१.४.२ समिति निर्माण

आवधिक योजना निर्माण प्रक्रियालाई व्यवस्थित तथा प्रभावकारी ढंगले निर्माण गर्न कार्यशाला गोष्ठी वाट नगरपालिकाका प्रमुखको संयोजकत्वमा तिन सदस्यिय निर्देशन समिति गठन गरिएको थियो । त्यसैगरी उपप्रमुखको संयोजकत्वमा विषयगत क्षेत्रका संयोजकहरू र कार्यपालिकाका सदस्य मध्यवाट सदस्य रहने गरि ११ सदस्यिय संयोजन समिति गठन गरिएको थियो भने विषयगत क्षेत्रका संयोजकहरूको संयोजकत्वमा विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू,सम्बन्धित शाखाका प्रमुख तथा सरोकारवालाहरू सदस्य रहने गरि ५ वटा आवधिक योजना तर्जुमा समिति गठन गरिएको थियो

१.४.३ विषयगत समिति संग छलफल तथा समूह परामर्श

खाडाँचक्र नगरपालिकाको आवधिक योजना तयारीका क्रममा २०७५ चैत्र ८ देखि १७ गते सम्म ५ वटै समितिहरू संग(आर्थिक विकास,सामाजिक विकास,पूर्वाधार विकास, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन तथा सस्थागत विकास सेवा प्रवाह तथा सुशासन समिति)छलफल तथा परामर्श गरिएको थियो । उक्त छलफल वाट विषयगत क्षेत्रहरूका सवलपक्ष,समस्या,समस्याका कारण पहिचान गरिएको थियो । समुह छलफलवाटै विषयगत लक्ष्य, रणनीति , नतिजा निर्धारण तथा कार्यक्रम र बजेट निर्माण गरिएको थियो ।

१.४.४.अन्तिम आवधिक योजना तर्जुमा गोष्ठी

आवधिक योजना तयारी कार्यशाला गोष्ठी ,विषयगत र लक्षित समूह छलफल तथा परामर्श गोष्ठीवाट आएका सूचना, विषयगत लक्ष्य , रणनीति , सुचक,नतिजा तथा कार्यक्रमलाई प्राविधिक टोलीको सहयोगमा नतिजामूलक योजनाको स्तरीय ढाँचामा विषयगत रुपमा लिपिवद्ध गरीयो ।यसरी लिपिवद्ध गरिएको प्रारम्भिक आवधिक योजना को दस्तावेज लाइ अन्तिम रुप दिन २०७६ जेठ २८ गते मस्यौदामा छलफल गर्न अन्तिम आवधिक योजना तर्जुमा गोष्ठी आयोजना गरियो । नगरपालिकाको नेतृत्व, विषयगत समितिहरूका संयोजक तथा सरोकारवालाको वृहत सहभागिता र विषय विज्ञहरूको सहजीकरणमा लिपिवद्ध गरिएको आवधिक योजना को दस्तावेजमा विषयगत समुह निर्माण गरि व्यापक छलफल गरि गरी प्राप्त निष्कर्षलाई समूहमा छलफल तथा प्रस्तुती गरीसुझाव संकलन गरियो ।

१.४.५ अन्तिम दस्तावेज तयारी, लेखन तथा प्रमाणिकरण

विभिन्न चरणका छलफल तथा कार्याशालावाट प्राप्त विवरण तथा अन्तिम आवधिक योजना तर्जुमा गोष्ठी वाट प्राप्त निष्कर्ष र सुझाव का आधारमा तयार गरिएको आवधिक विकास योजना को मस्यौदा दस्तावेजलाई अन्तिम रुप दिने सिलसिलामा संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय तथा

राष्ट्रीय योजना आयोग का दस्तावेज र अन्य विषय विज्ञहरुबाट समेत सुझावहरु लिने कार्य भएको थियो । यसरी विभिन्न क्षेत्रबाट प्राप्त सुझावलाई समावेश गरी तयार गरिएको आवधिक विकास योजना दस्तावेजलाई स्विकृतीका लागि २०७६असार ...गते नगर कार्यपालिकामा पेश गरिएको थियो । यसरी खाडाँचक्र नगरकार्यपालिका ले पास गरेको ५ वर्षे एकीकृत आवधिक योजनालाई (२०७५/७६-२०७९/८०) २०७६ असार ... गते बसेको खाडाँचक्र नगरपालिकाको सभामा पेश गरीछलफल पश्चात पारित गरियो ।

१.५.सिमा

आवधिक विकास योजनालाई समावेशी, पारदर्शी एवं परिणाममूखी बनाउन सबै सरोकारवालाहरुको व्यापक सहभागिता एवं अपरिहार्य रुपमा क्षेत्रगत लक्ष्य, नतिजा र उपलब्धिका सूचक समावेश गर्ने प्रयास गरिएको छ । साथै नगरपालिका जनप्रतिनिधि, कार्यरत कर्मचारी, विषयगत क्षेत्र, बालकलव, गैरसरकारी क्षेत्र सरोकारवालाहरुबाट उपलब्ध भएसम्मका क्षेत्रगत योजनाहरु समावेश गर्ने प्रयास गरिएको छ । यस आवधिक योजनालाई सबदो समावेशी, सहभागितामूलक तथा पारदर्शी बनाउने प्रयास गरिएको छ । नगरपालिकाको समग्र विकासमा स्थानीय तह, प्रदेश तथा संघीय सरकारको साथै गैर सरकारी संघ/संस्था, सहकारी एवं स्थानीय समुदायका संस्था र विकास साभेदारको सहयोगमा संचालन हुने संभावित कार्यक्रमलाई पनि यस आवधिक योजनामा समावेश गरिएको छ । नगरपालिकाको आन्तरिक स्रोत, संघ तथा प्रदेशबाट अन्तर सरकारी वित्तिय हस्तान्तरण अन्तर्गत नगरलाई प्राप्त हुने तथा अन्य स्रोतबाट वार्षिक रुपमा परिचालन हुने सम्भाव्य श्रोतलाई आधार बनाइएको छ ।

आवधिक योजना निर्माण गर्ने प्रक्रियामा प्रारम्भिक तथ्याङ्क र सूचना लिने क्रममा केही सूचनाको अनुपलब्धताका कारणले कतिपय सूचकहरु का लागी दोश्रो तहको सूचनाको आधारमा तय गरिएका छन् तथा प्राप्त सूचनाको विश्लेषणलाई आधार मानी लक्ष्य, उद्देश्य एवं सूचक निर्धारण गरिएको छ ।

परिच्छेद २

वस्तुस्थिति विश्लेषण

२.१ ऐतिहासिक पृष्ठभूमि :

भारतका तत्कालिन राजा औरंगजेवका पालामा मुस्लिम धर्मको प्रचार प्रसार अति तिब्र रूपले बढि रहेको थियो । सोही राजा बाटै मुस्लिम धर्म मान्नेहरुको संख्या बढाउन प्रत्येक दिनमा कम्तिमा पनि एक हजार हिन्दुहरुलाई आफ्नो धर्म परित्याग गर्न लगाई मुस्लिम धर्म मान्न बाध्य गराएर मात्र राजा औरंगजेवले विहानको खाना खाने चलन थियो । प्रत्येक दिन एक हजार जनै निकाल्न लगाई ७४ हजार गाडा जनै जम्मा गरि जलाएका थिए । यसै गरि औरंगजेवले सताएका भारत जोतपुरको जयपुर भन्ने ठाउँमा वसेका राजपुतहरु वा राजाहरुमा पनि औरंगजेवले आक्रमण गर्न आउँदा आफ्नो सनातन हिन्दु धर्म जोगाई राख्नका लागि जोतपुरको राज्य जयपुर लाई छाडेर नेपालको उत्तराखण्ड तर्फ रत्नज्योती नाम गरेका राजाले प्रस्थान गरेका थिए । नेपाल भित्र प्रस्थान गर्दा डोटि जिल्लाको वाटो हुँदा मानस्वरवर तिर्थ पुगेर त्यहाँ वाट फर्केर कर्णाली प्रदेशका सिँजापति राजा कल्ल्याल वंशज सँग हालको कालिकोट जिल्ला अन्तरगत पर्ने राशकोट दरवारको फुकोट भन्ने ठाउँमा राजधानी बनाई वसेका थिए । राशकोट दरवारमा आई वसेकाले राजकोटी शाही ठकुरी भनि आफुलाई चिनाउन सजिलो गराएका हुन । जोतपुरका राजपुरहरुको जुन गोत्र थरहो त्यही गोत्र अत्रि शाही थर सुर्यवंशी हो । उक्त रत्नज्योती नाम गरेका राजाका सन्तानका २३ औं पुस्ताका राजा मलय बमले सुरक्षाको दृष्टिकोणले उत्तर पट्टि कर्णाली नदि दक्षिण पट्टि तिला नदिले घेरेको ठाउँ कोट भन्ने ठाउँमा सात तले दरवार बनाई राज्य संचालन गरी वसेका हुन । उक्त समयमा लडाईँ लड्दा अरुकुनै हतियारको आविस्कार नभएको हुँदा लुहारेकोटमा वसेका देवसिंह लुहारका सन्तानले खाँडो भन्ने हतियार बनाई राजा मलय बम लाई दिएका थिए । सो खाँडो नामको हतियारले राजाले लडाईँ लडि खाँडाचक्र लेख मान्म र औल मान्मको एरिया कायम गरे राजाले उक्त खाँडो घुमाएकाले खाँडो भन्नाले खाँडाको नाम हो घुमाउनु को अर्थ चक्र हो चक्र माने घुमाउन त्यस कारण खाँडाचक्र दरवार नाम राखिएको हो । डोटिमा आई तौरता मान्या खाच्यार दिया बाल्या मानासरोवर गई खाँडो पखाल्या राशकोटमा आई महाराजि पाया भन्ने चलन छ । योगी नरहरी नाथले लेखेको इतिहास प्रकाश भागको पाना नं. ३ मा मलय बमको राजधानि खाँडाचक्र भनि लेखिएको छ । साविक मान्म खाँडाचक्र राजधानि, गाविस र हाल खाँडाचक्र नगर पालिकाको नाम खाँडाचक्र नगरपालिका राखिएको हो । खाँडाचक्र दरवारको भग्नावसेस संरक्षण गरि उखनन् गरेमा परातात्विक बहुमुल्य सामानहरु भटिन सक्ने सम्भावना भएकाले नेपाल सरकारले राष्ट्रिय सम्पदा सुतिमा राखि सो को अध्ययन अनुसन्धान गरि पर्यटकिय स्थल बनाउन पहल गर्न जरुरी छ ।

२.१. नगरपालिकाको संक्षिप्त परिचय

भौगोलिक अवस्थिति : कर्णाली प्रदेशको कालिकोट जिल्लाका ९ स्थानिय तह मध्ये खाडाचक्र नगरपालिका एक हो । जिल्ला सदरमुकाम समेत रहेको यो नगरपालिकाको कुल क्षेत्रफल १३३.०३ वर्ग किलोमिटर रहेको छ । यो नगरपालिका २९° ६' १२.१९" देखि २९° १२' ४३.९७" अक्षांस र ८१° ३४' ४४.७६" देखि ८१° ४६' १७.७७" देशान्तरमा रहेको छ भने समुद्री सतह वाट ७४२ मिटर देखि ४१७१ मिटर सम्मको उचाईमा रहेको छ ।

यो नगरपालिका साविकका मान्म,दाहा,भर्ता र वदालकोट गा.वि.स. का वडाहरु समावेस भइ बनेको हो । ११ वटा वडामा विभाजित यो नगरपालिकाको केन्द्र मान्म हो । यस नगर पालिका पूर्वमा

बुढिनन्दा नगरपालिका र तिलागुफा नगरपालिका, पश्चिममा नरहरिनाथ गाउँपालिका, उत्तरमा पाचालभरना गाउँपालिका र सान्नि त्रिवेणी गाउँपालिका र दक्षिणमा शुभकालिका र महावै गाउँपालिका सँग जोडिएको छ ।

तालिका १ : नगरपालिका को वडा विवरण

वडा नं.	समावेश साविक गाविस	क्षेत्रफल (बर्ग किमिमा)	प्रतिशत
१	मान्म ५	६.३०	४.७४
२	मान्म १ देखि ४ र भर्ता ८	८.१७	६.१४
३	मान्म ८ र ९	२.८५	२.१४
४	मान्म ६ र ७	७.२४	५.४४
५	दाहा १ देखि ३	१६.१०	१२.१०
६	दाहा ४ देखि ७	२०.५८	१५.४७
७	दाहा ८ र ९	१०.५७	९.९५
८	पाखा १ देखि ४	१०.६०	७.९७
९	पाखा ५ देखि ४	१२.०४	९.०५
१०	पाखा ८ र ९	१.४०	१.०५
११	वदालकोट १ देखि ३	३७.१८	२७.९५
कुल क्षेत्रफल		१३३.०३	१००

स्रोत: नापी विभाग

जनसङ्ख्याको विवरण :

राष्ट्रिय जनगणना २०६८ अनुसार यस नगरपालिकाको कूल घरपरिवार संख्या २६८५ रहेको छ भने घरधुरि सर्वेक्षण २०७४ अनुसार २७५१ रहेको छ । रास्कोट नगरपालिकाको कुल जनसंख्या राष्ट्रिय जनगणना २०६८ अनुसार १६२७२ तथा घरधुरि सर्वेक्षण २०७४ अनुसार १८५६७ क्रमशः रहेको छ । औषत घरपरिवारको आकार राष्ट्रिय जनगणना २०६८ अनुसार ६.०६ तथा घरधुरि सर्वेक्षण २०७४ अनुसार ६.४ प्रतिशत देखिन्छ । त्यसैगरी लैंगिक अनुपात जनगणना अनुसार १०१.४९ र घरधुरि सर्वेक्षण अनुसार १००.३१ रहेको छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका २: जनसंख्या विवरण

वडा नं.	घरघुरी सर्वेक्षण २०७५					जनगणना २०६८			
	घरघुरी	जनसंख्या				घरघुरी	जनसंख्या		
		महिला	पुरुष	जम्मा	प्रतिसत		महिला	पुरुष	जम्मा
१	९६३	२२५८	२४४७	४७०५	२०.९३	९२१	२३३५	१९५७	४२९२
२	५९७	१८११	१९५०	३७६१	१६.७३	५६३	१५९१	१५१९	३११०
३	२२६	७२०	७७७	१४९७	६.६६	१७४	५४२	५४७	१०८९
४	२६७	८६४	८९९	१७६३	७.८४	२२७	७०५	७३८	१४४३
५	३६८	११०२	११६९	२२७१	१०.१०	३५१	१०२३	१०४७	२०७०
६	३७२	११४६	१३९६	२५४२	११.३१	३५६	१०६०	१११३	२१७३
७	१३१	४२६	४२९	८५५	३.८०	१४२	४१९	४२२	८४१
८	२६७	८२६	९१८	१७४४	७.७६	२७५	८५४	८५७	१७११
९	२०१	६१७	६४०	१२५७	५.५९	२०५	६३९	६३६	१२७५
१०	१५९	५१६	५२८	१०४४	४.६४	२११	६४६	६१७	१२६३
११	१६५	५२९	५१७	१०४६	४.६५	१८५	५२०	५०१	१०२१
जम्मा	३७१६	१०८१५	११६७०	२२४८५	१००.००	३६१०	१०३३४	९९५४	२०२८८

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग, २०६८ तथा नगर घरघुरी सर्वेक्षण, २०७५

तालिका ४ : नगरपालिकाको जातजाति अनुसारको जनसङ्ख्या

वडा नं	पहाडी दलित	मधेशी दलित	पहाडी जनजाती र आदीवासी	मधेशी जनजाती र आदीवासी	पहाडी बाह्यमण क्षेत्री र ठकुरी र सन्यासी	मधेशी बाह्यमण क्षेत्री राजपुत मुस्लिम	पहाडी अन्य	मधेशी अन्य	जम्मा
१	१२३५	८	९	७	३४३७	२	१	६	४७०५
२	२१२४	१	३	३	१६२८	२	०	०	३७६१
३	१५	०	०	३	१४७८	१	०	०	१४९७

वडा नं	पहाडी दलित	मधेशी दलित	पहाडी जनजाती र आदीवासी	मधेशी जनजाती र आदीवासी	पहाडी बाह्यमण क्षेत्री र ठकुरी रसन्ध्यासी	मधेशी बाह्यमणक्षेत्री र राजपुत मुस्लिम	पहाडी अन्य	मधेशी अन्य	जम्मा
४	१११२	०	०	०	६४९	०	१	०	१७६२
५	५२२	०	०	१	१७४१	५	१	१	२२७१
६	६२६	०	०	०	१९१५	१	०	०	२५४२
७	४३	०	०	०	८०९	३	०	०	८५५
८	५१५	०	०	१	१२२७	१	०	०	१७४४
९	२७५	०	०	१	९८०	१	०	०	१२५७
१०	३२३	२	१	१	७९६	१	०	०	१०४४
११	२४४	०	०	०	८००	१	०	१	१०४६
जम्मा	१२३५	८	९	७	३४३७	१८	३	८	२२४८
प्रतिशत	३१.२८	०.०५	०.०६	०.०८	६८.४०	०.०८	०.०१	०.०४	१००

स्रोत : खाडाचक्र नगर प्रोफाइल, २०७५

२.२ विषयगत स्थिति विश्लेषण :

खाडाचक्र नगरपालिकाको आर्थिक, सामाजिक, भौतिक तथा पूर्वाधार विकास, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन र संस्थागत विकासको विद्यमान स्थिति, सम्भावना, समस्या, चुनौति, तत्कालिन असरको विषयगत रूपमा विश्लेषण निम्न अनुसार गरिएको छ।

२.२.१. आर्थिक विकास :

यस नगरपालिकाका नगरबासीहरूको मुख्य पेसा कृषि रहेको छ। नगर क्षेत्रका भण्डै ८० प्रतिशत जनसंख्या कृषिमा निर्भर छ। नगरपालिकामा २५१८.८० हेक्टर खेतीयोग्य जमिन रहेको छ। नगर क्षेत्रमा धान, गहुँ, मकै, कोदो, फापर, कागुनो, चिनो आदि अन्नहरूको उत्पादन हुन्छ। त्यसैगरी सिमी, भटमास, केराउ, गहत जस्ता दलहन बालीको पनि उत्पादन रहेको छ। स्याउ, केरा, सुन्तला, कागती, ओखर जस्ता फलफुलहरू उत्पादन हुने यस क्षेत्रमा आलु, काउली, बन्दा, गोलभेडा जस्ता तरकारी बालीको उत्पादन हुने गरेको छ। परम्परागत खेती प्रणाली, कृषि प्राविधिकको अभाव, पर्याप्त सिंचाइ सुविधाको अभाव का कारण निर्वाहमुखी उत्पादन मात्र हुने गरेको देखिन्छ। यस नगरपालिकामा पशुपालनका लागि उपयुक्त चरनक्षेत्र रहेको छ। गाई, भैंसी, बडगुर, वाखा तथा कुखुरापालनका लागि उपयुक्त रहेको यस क्षेत्रमा घाँस खेती गर्ने चलन छैन।

यस नगरपालिकामा स्थानिय कच्चा पदार्थ मा आधारित उद्योग को प्रसस्तै संभावना रहेपनि उद्योग स्थापना हुन सकेका छैनन। यस नगरक्षेत्रमा चाउमिन उद्योग, फर्निचर उद्योग, ग्लिल उद्योग तथा कुटानी

पिसानीका मिलहरूका साथै सुधारिएका घट्टहरू पनि रहेका छन् । यहा अल्लो उत्पादन र प्रशोधनको प्रचूर सम्भावना रहेको छ । उद्यमशीलताका लागि ज्ञान, सीप अभिवृद्धि गर्न सके यस नगरपालिकामा घरेलु उद्योगहरूको सम्भावना पनि देखिन्छ ।

पञ्चदेवल, चुलिमालिका, धलपुरा , लिंगाशैनी, कोटदरवार,पिलि युद्ध पर्यटकिय क्षेत्र जस्ता प्राकृतिक तथा धार्मिक पर्यटनका क्षेत्रहरू यस नगरपालिकाभित्र पर्दछन् । पर्यटनस्थलसम्म पुग्दा आवश्यक सुविधा तथा सडकको विस्तार हुन जरुरी देखिन्छ । यसका साथै पर्यटकीय क्षेत्रहरूको पुनर्निमाणको आवश्यकता पनि रहेको छ ।

यस नगरपालिकामा क वर्गका ६ वटा बैँक तथा ३ वटा लघुवित्त एवं २४ सहकारीहरू रहेका छन् भने २८.७९ प्रतिशत परिवारको मात्रै बैँक खाता छ । ७९.२९ प्रतिशत परिवारहरूको बित्तीय संस्थामा पहुँच पुग्न सकेको छैन ।

तालिका ३ : आर्थिकविकास क्षेत्रको सवलपक्ष समास्या सवाल र लिनुपर्ने मुख्य नीतिहरु

सवलपक्षहरु	समस्या तथा सवालहरु	तत्कालीन असर	मुख्य कारणहरु	सम्भावित विषयगत उद्देश्य	लिनुपर्ने मुख्य कार्य नीतिहरु
कृषि					
<ul style="list-style-type: none"> - २५१८.८० हेक्टर खेती योग्य जमीन रहेको । - ८० प्रतिशत जनसख्या कृषि पेसामा संलग्न रहेका । - खाद्यान्न वाली मकै, गहु धान, जौ, कोदो, फापर, कागुनो, चिनो को उत्पादन रहेको । - तरकारी वाली आलु, काउली, रायो, बन्दा, गोलभेडा, प्याज, काक्रो, फस्रि, मुला, लैका, चिचिन्डा, गाँजर आदि को उत्पादन रहेको । - मसला वाली वेसार, अधुवा, टिमुर, लसु न, धनिया, खुर्सानी, अलैची, तेजपात आदी को उत्पादन रहेको । - फलफुलमा स्याउ, ओखर, सुन्तला, का गती, जुनार, केरा, आँप, आरु, नास्पाती, आरुबखडा, अम्वा, रुख कटर को उत्पादन 	<ul style="list-style-type: none"> - सिचाईको समस्या - संकलन केन्द्र प्रभावकारीरूपमा संचालन नहुनु - परम्परागत खेति प्रणालीको - प्रविधिको अभाव - कृषि सडकको अभाव - कृषि प्राविधिकको अभाव - माटो परिक्षण नहुनु - कृषकले कृषि विमा गर्ने परिपाटि नहुनु - जिल्लामा माटो परिक्षण प्रयोग शाला नहुनु - कृषिमा प्याप्त लगानीको अभाव - आधुनिक कृषि औजारको कमी - कृषि उपजको उपयुक्त बजार नहुनु - उचित मुल्य नपाउनु - हाटबजारको अभाव - प्रशोधन केन्द्र नहुनु - सितभण्डार नहुनु - सुन्तला जन्य रोग उत्पन्न - उर्वरा शक्तिको ह्रास 	<ul style="list-style-type: none"> - अपेक्षित उत्पादन नहुनु - वेरोजगारीमा वृद्धि - परनिर्भता - रैथाने वालीहरुको लोप - उत्पादकत्वमा ह्रास - स्थानिय उत्पादनको उपलब्धता नहुनु 	<ul style="list-style-type: none"> युवाको कृषि पेशाप्रति आकर्षण नहुनु । - जलवायु परिवर्तन - कृषि क्षेत्र वजेटको प्राथमिकता नपनु - आधुनिक कृषि प्रणालीमा वारे कृषकहरुलाई जानकारी नहुनु - कृषक र सेवा प्रदायक विच समन्वय नहुनु - वास्तविक किसानले अनुदान नपाउनु - अनुदानको सही सदुपयोग नहुनु - वाढी, पहिरो, खडेरी र अपसिना पानिको प्रकोप 	<ul style="list-style-type: none"> आत्मनिर्भर तथा व्यवसायिक कृषि प्रणालीको विकास गर्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> आधुनिक र व्यवसायिक कृषि प्रणालीको विकास गर्ने - कृषि क्षेत्रलाई प्राथमिकतामा राख्ने - सेवा प्रदायक र किसानको विचको प्रभावकारी समन्वय गर्ने । - कृषि विमा लाई अभियानको रूपमा संचालन गर्ने । - माटो परिक्षण प्रयोगशालाको स्थापना गर्ने - कृषि सडकको विस्तार गर्ने । - एक वडा एक कृषि संकलन केन्द्र स्थापना गर्ने । - एक वडा एक कृषि प्राविधिकको व्यवस्था । - नगरपालीका स्तरीय विउ विजन केन्द्र स्थापना गर्ने । - कृषि पकेट क्षेत्रको शृद्धिदिकरण र विस्तार गर्ने । - प्रकोप व्यवस्थापन योजना निर्माण गर्ने - एग्रो टुरीजम र कृषि वन प्राणलीको विकास गर्ने । - अग्र्यानीक खेती विस्तार गर्ने ।

<p>रहेको ।</p> <ul style="list-style-type: none"> - तरकारी उत्पादनका लागि कृषक समुह तथा फर्म निर्माण गरी उत्पादन तर्फ उन्मुख । - स्याँउ आखर, सुन्तला, तरकारी, को पकेट क्षेत्र निर्धारण । - नगरपालिकाद्वारा निसुल्क विउँ विजन विरुवा वितरण - अनुदानमा कृषि सामग्री वितरण -हाते ट्याक्टर, स्प्रेयर, सिकेचर आरी, सिल्योलीन, मौरी उपकरण, हजारी स्प्रिंकल, गाडेन पाईप, केट) आदी । (मौरीपालन र माछापालनको सम्भावना) - कृषिवन प्रणालीको सम्भावना - नगरपालिका भित्र कृषी ज्ञान केन्द्र रहेको । 	<ul style="list-style-type: none"> - ढुवानीको समस्या - उत्पादन मा ह्रास - भुक्ष/क्षयीकरण - 				
सिचाइ					
<ul style="list-style-type: none"> - खेतियोग्य जमिनको २० प्रतिशत जमिनमा बाह्र महिना सिचाई 	<ul style="list-style-type: none"> - सिचाई सुविधाको व्यवस्थापनमा कमी - सिचाई सुविधाको विस्तार नहुनु - परम्परागत कुलोको 	<ul style="list-style-type: none"> - उत्पादनको घट्ने - खेतियोग्य जमिन बाभो रहनु - भएका संरचनाहरु भल्कनु 	<p>पर्याप्त पानीको श्रोतको व्यवस्थापन गर्न नसक्नु वजेटको अभाव</p>	<p>सिचाई सुविधाको विस्तार गरी सिंचित क्षेत्रको विस्तार गर्ने ।</p>	<p>वृहत सिचाई आयोजनाको योजना निर्माण गर्ने</p> <ul style="list-style-type: none"> - खेतियोग्य जमिनमा आधुनिक सिचाई प्रणाली विस्तार गर्ने - खेतियोग्य जमिनको

<ul style="list-style-type: none"> - सुविधा भएको - २ वटा सिचाई पोखरी रहेको - ६ वटा परम्परागत सिचाई कुला रहेको - सिचाई योजना संचालनका लागि प्राप्त स्रोत रहेको 	<ul style="list-style-type: none"> स्तर उन्नती हुन नसक्नु - सिचाई संरचनाको विकासका लागि मर्मत सम्भार कोष नहुनु - सिचाई सम्बन्धि प्राविधीहरुको अभाव 	<ul style="list-style-type: none"> - खडेरी पर्नु - पानी खेर जानु - 	<ul style="list-style-type: none"> सिचाई संरचना निर्माण गर्दा गुणस्तरलाई ध्यान नदिनु 		<ul style="list-style-type: none"> माथिल्लो भागको स्थानहरुमा सिचाई पोखरीहरुको निर्माण गर्ने
पशुपालन					
<ul style="list-style-type: none"> - पशुपालनको राम्रो सम्भावना रहेको । - पर्याप्त चरन क्षेत्र रहेको - गाई,भैसि,वाखा,भेडा,कुखुरा,वगुंर,माछा, पालनको लागी उपयुक्त ठाउँ रहेको । - माछा पालनको उपयुक्त स्थान - मासु तथा दुग्ध जन्य क्षेत्रको उपयुक्त वातावरण रहेको - राडी,पाखि,लिउँ,फेरुवा, आदीको उत्पादन रहेको - दुध डेरीको संचालनका लागी सम्भावना रहेको । - 	<ul style="list-style-type: none"> - व्यवसायिक रुपमा पशुपालन व्यवसाय नहुनु - व्यवसायिक घाँस खेति नहुनु - चरन क्षेत्र व्यवस्थित नहुनु - नस्लसुधार केन्द्र नभएको - पशुजन्य उत्पादन संकलन केन्द्रको अभाव - मासु बतशालाको व्यवस्था नभएको - पशु विकास प्राविधिकको अभाव - पशु विकास सगं सम्बन्धित उपकरणको अभाव - मासु तथा दुग्ध जन्य भन्डार केन्द्रको अभाव - पशु विकासको क्षेत्रमा बजेट न्यून हुनु 	<ul style="list-style-type: none"> - पशु जन्य उत्पादन घट्नु - पशुहरु रोगी र मृत्यु हुनु - आयआर्जन घट्नु - समयमा पशुहरुले उपचार नपाउनु - 	<ul style="list-style-type: none"> व्यवसायिक पशुपालनको चेतनाको कमी - व्यवसायिक घाँस खेतको चेतना अभाव - घाँस विउँ विजन नहुनु - चरन क्षेत्र घेरवार नहुनु - पशु उपचार केन्द्र उचित व्यवस्था नहुनु - पशुपालकहरुलाई आवश्यक तालीम नहुनु 	<ul style="list-style-type: none"> व्यवसायिक पशुपालनका माध्यमबाट आयआर्जनमा वृद्धि गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> व्यवसायिक पशुपालन प्रात्साहन कार्यक्रम संचालन गर्ने - व्यवसायिक पशुपालन फार्मको स्थापना - पशुजन्य उत्पादन संकलन केन्द्रको स्थापना - चरन क्षेत्र व्यवस्थित र घेरवार गर्ने - एक बडा एक पशु सेवा प्राविधिकको व्यवस्था गर्ने - नस्लसुधार केन्द्रको स्थापना - पशुपालक किसानहरुलाई आवश्यक ज्ञान, सिप, प्रविधिको हस्तान्तरण - पाराभेट निर्माण गर्ने - पशु नश्लस सुधारको लागी कार्यक्रम संचालन गर्ने

	<ul style="list-style-type: none"> - पाराभेट नहुनु - पशु नश्लस सुधारको अभाव - डेरीजन्य उत्पादन र प्रशोधन केन्द्रको अभाव 				
पर्यटन					
<ul style="list-style-type: none"> - पञ्चदेवल, चुलीमालीका, मष्टो धलपुरा, लिगांशैनी, जस्ता धार्मिक पर्यटकिय स्थल रहेको - मुग्राहधारा, कोटदरवार, त्रिशैलीगुफा, पिली युद्ध पर्यटकिय क्षेत्र जस्ता सास्कृतिक पर्यटकिय स्थल रहेको - पिली युद्ध पर्यटकिय क्षेत्र - नेपालको नक्सा अंकित छारेघाट नागदुङ्गा रहेको - ईम्रीमा पंचमुल रहेको 	<ul style="list-style-type: none"> - पर्यटकिय स्थल सम्म पुग्न पदमार्गको नहुनु - पर्यटकहरुको वसोवासको लागी आवश्यक होटल र होमस्टेको अभाव - पर्यटकिय स्थलहरुको उचित संरक्षण हुन नसकेको - पर्यटकिय क्षेत्रको प्रचार पंसारको अभाव - बजेटको व्यवस्थापन हुन नसक्नु - पर्यटकिय क्षेत्रको पर्याप्त अध्ययन अनुसन्धानको हुन नसक्नु 	<ul style="list-style-type: none"> - आन्तरीक तथा वाह्य पर्यटकको कमी - पर्यटकिय क्षेत्रको बारे आवश्यक जानकारी नहुनु 	<p>पर्यटकिय क्षेत्रको प्रचार प्रसारको नहुनु ।</p> <ul style="list-style-type: none"> - पर्यटकिय क्षेत्रको विकासकालागी सम्बन्धित निकायको ध्यायन नजानु । 	<p>पर्यटकिय क्षेत्रको विकास विस्तार गरी पर्यटकको आगमनमा वृद्धि गर्ने ।</p>	<p>पर्यटन गुरुयोजना निर्माण</p> <ul style="list-style-type: none"> - पर्यटकिय क्षेत्रको सर्व्वधन र संरक्षण गर्ने पर्यटकिय क्षेत्रको अनुसन्धान गरि प्रचार पंसारको गर्ने । - जिर्ण अवस्थामा रहेका पर्यटकिय स्थलको जिर्णाधार गर्ने - पर्यटकीय कृषि बन्न प्राणालीको विकास गर्ने - धार्मिक स्थलमा धर्मशाला तथा प्रतिकालयको व्यवस्था गर्ने
बैंक तथा वित्तीय सेवा					

<ul style="list-style-type: none"> - क वर्गाका बैंक ६ वटा - ३ वटा लघुवित्त संस्था बैंक - २४ वटा स्थानिय स्तरका सहकारी संस्था - वचत गर्ने बानीको विकास - समयमा श्रृणको उपलब्धता - निश्चित क्षेत्रमा सौलीयत श्रृणको व्यवस्था - श्रृणको सदुपयोग गरी आर्यआर्जनमा वृद्धि - वित्तिय चेतनाको वृद्धि 	<p>समयमा किस्ता नतिर्नु</p> <ul style="list-style-type: none"> - वित्तिय साक्षरतामा कमी - जटीज कर्जा प्राणली - कर्जाको सदुपयोग नहुनु - यातायात तथा संचार सुविधाको उचित पहुच नहुनु - लिएको कर्जा तिर्न पन्छिने - वित्तीय संस्थाविच समन्वय नहुनु । 	<ul style="list-style-type: none"> - खराब ऋणीका कारण असलव्यक्तिले ऋण नपाउने - उचित ठाँउमा लगानी नगनाले लगानी डुव्ने - समयमा कर्जा असुली नहुने 	<p>भुवनोटको कारण धितो कमजोर हुनु</p> <ul style="list-style-type: none"> - तोकिएको लगानी क्षेत्रमा परियोजना संचालन नहुनु - सुचनाको पुर्वाधार विकास नहुनु 	<p>बैंक तथा वित्तिय क्षेत्रमा नागरिकहरुको पहुच अभिवृद्धि गर्ने</p>	<p>नियमित घरदैलो अभियान संचालन गर्ने</p> <ul style="list-style-type: none"> - वित्तिय साक्षरता अभिवृत्तिगर्ने - धितो बलियो बनाउने - उद्देश्य अनुसारको लगानीमा व्यवसायमा लगानी गर्ने
उद्योग तथा बजार व्यवस्थापन					
<ul style="list-style-type: none"> - १० वटा फर्निचर उद्योग - १ वटा जडिवुटि चिया उद्योग - ४ वटा मिल उद्योग - ४ वटा चामल मिल रहेको - २० वटा सिलाइकटाई उद्योग - २ वटा प्रेश (छापाखाना) उद्योग - ७ वटा बजार क्षेत्र रहेको - १ वटा दुधको डेरी रहेको - 	<ul style="list-style-type: none"> - व्यवसायिक योजना विना व्यवसाय संचालन गर्नु - उद्धमसिलता सम्बन्धि ज्ञानसिपको अभाव - उत्पादित वस्तु बजारीकरणको समस्या - स्थानिय रुपमा उत्पादित वस्तुहरुको महत्व नबुझ्नु - विक्री कक्षको अभाव - उद्योग संचालनका लागि दक्ष जनशक्तीको अभाव 	<ul style="list-style-type: none"> - स्थानिय उत्पादन घट्नु - वाह्य उत्पादित वस्तुको आर्यतमा वृद्धि - लगानी अनुसारको प्रतिफलमा नहुनु 	<p>स्थानिय कच्चा प्रदार्थ नपाईनु</p> <ul style="list-style-type: none"> - हुवानी खर्च बढी हुनु - दक्ष जनशक्तिको अभाव 	<p>स्थानिय स्तरमा सम्भावित उद्योगहरुको स्थापना गर्ने</p>	<ul style="list-style-type: none"> - उद्योग संचालनका लागी ज्ञान सिप र प्रविधिको हस्तावन्तरण - उद्योग स्थापनाका लागी सहलीयत ऋण तथा अनुदानको व्यवस्था गर्ने । - परम्परागत उद्योगलाई आधुनिकरण गर्ने । - फलफूल प्रशोधन केन्द्रको स्थापना - उत्पादित वस्तुको विक्री कक्षको स्थापना गर्ने - उद्योगलाई प्रतिप्रधी गराउने - उपकरण र सामानहरु

					उपलब्ध गराउने ।
खाद्य सुरक्षा , गरीबी र बेरोजगारी					
<ul style="list-style-type: none"> - खेती योग्य जमिनको उपलब्धता - पोषणकालागी आवश्यक खाद्यवस्तुको उपलब्धता । - खाद्यवस्तुमा आत्मनिर्भरता - खाद्यवस्तु भण्डारणको अवस्था भएको । - खाद्य वस्तुको ओसारपसार सहजता - मासु तथा दग्धजन्य वस्तुको उत्पादन । - प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम संचालन भएको 	<ul style="list-style-type: none"> - बाभो जमिनमा सिंचाईको समस्या - कम उपादकत्व - उत्पादीत खाद्यवस्तुको प्रयोगमा ज्ञान, सिप र प्रविधि अभाव - उत्पादकत्व क्रमिक रुपमा घट्दो - भातमात्र खाने परिपाटि - खाद्यवस्तु सही तरिकाले भण्डारण गर्ने ज्ञान ,सिपको कमी - गरीबी तथा वेरोजगारीको वृद्धि 	<p>बाल मृत्यु दर बढ्नु । बालबालीका मा कुपोषण हुनु । महिला तथा बृद्ध बृद्धाहरुलाई पौष्टिक आहारको कमि । उत्पादित वस्तुमा रोग किराले क्षेती पुरयाउनु युवा विदेश पलायन हुनु ।</p>	<p>बालबालीकाले पौष्टिक आहार खान नपाउनु । समयमा उन्नत बिउ बिजन उपलब्ध नहुनु । जलवायु परिवर्तन सहि तरीकाले खाद्यान्न भण्डारण नहुनु । कृषि पेसालाई अपहेलना गर्नु ।</p>	<p>कृषि तथा पुशजन्य उत्पादन को वृद्धि गरि खाद्य सुरक्षा को सुनिश्चितता गर्ने</p>	<ul style="list-style-type: none"> - कृषि तथा पुशजन्य उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने । - उत्पादित खाद्यवस्तुको उचित प्रयोग सम्बन्धि जनचेतना - हरेकवार खाना चार भन्ने अवधारणालाई स्थापित गर्ने । - खाद्यवस्तु भण्डारणका लागी उन्नत प्रविधिको व्यवस्था गर्ने । - जीवन प्रवर्धन कार्यक्रम प्रभावकारी ढंगले संचालन गर्ने । - मातृशिशु सुरक्षा, सुनौलो हजार दिन तथा आहारा कार्यक्रमहरुलाई प्रवर्धन गर्ने । - एक घर एक रोजगार को अभियान संचालन ।

२.२.२. सामाजिक विकास

खाडाँचक्र नगरपालिकाको कुल जनसङ्ख्यामध्ये २८ प्रतिशत जनसङ्ख्या साक्षर रहेका छन् । यस नगरपालिकामा २१ वटा बाल विकास केन्द्र तथा २८ वटा विद्यालयहरु रहेका छन् भने एउटा क्याम्पस रहेको छ । विद्यालयमा खुद भर्नादर ९५ प्रतिशत रहेको छ । विद्यार्थीहरुको सिकाइ उपलब्धि औषतमा ४२ प्रतिशत रहेको छ भने कक्षा कोठामा केही विद्यालयहरुमा शिक्षक विद्यार्थी अनुपात ८० रहेको छ । शिक्षक दरबन्दीको अभाव, बालबालिकाका लागि छुट्टाछुट्टै शौचालय, आवश्यक फर्निचर, परम्परागत शिक्षण विधि यस नगरका विद्यालयका मुख्य समस्याहरु हुन् ।

यस नगर क्षेत्रमा तीनओटा स्वास्थ्य चौकी र ६ वटा गाउँघर क्लिनिकले स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गरिरहेका छन् । स्वास्थ्य संस्थाहरुले २४ घण्टे प्रसूति सेवा, परिवार नियोजन सेवा, समुदायमा आधारित बाल स्वास्थ्य शिशु सेवा, बहुक्षेत्रीय पोषण योजना जस्ता क्षेत्रमा पनि सेवा प्रवाह गरिरहेका छन् । स्वास्थ्य संस्थाका भवनहरु जीर्ण हुनु, दुईओटा स्वास्थ्य संस्थाहरुमा ल्याब तथा फार्मसी सेवा नहुनु, एम्बुलेन्सको व्यवस्था नहुनु तथा आवश्यक जनशक्ति नहुँदा गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रवाहमा समस्या देखिएको छ । खुला दिसामुक्त क्षेत्र घोषणा भइसकेको यस नगरपालिकामा पर्याप्त खानेपानीका मुहानहरु रहेका छन् भने वडा नं. ९ मा एक घर एक धारा रहेका छन् । त्यसैगरी ३० वटा हुड्गे धाराहरु पनि रहेका छन् । नगरमा पूर्ण सरसफाई कार्यक्रम सञ्चालन भइरहेको छ । यस नगरमा कच्ची शौचालय २६३३ र ५३ वटा पक्की शौचालय रहेका छन् । पानीका मुहानहरुको संरक्षण हुन नसक्नु तथा बृहत् खानेपानी आयोजना नभएकोले शुद्ध पिउने पानीमा नागरिकहरुको पहुँच बृद्धि हुन सकेको छैन । त्यसैगरी खानेपानी आयोजनाहरुको मर्मत सम्भारमा पनि समस्या रहेको छ ।

यस नगरमा नगरस्तरमा महिला सञ्जाल, महिला सहकारी समूह, महिला लघुवित्त समूह, निगरानी समूह जस्ता समूहहरु क्रियाशील छन् । महिला हिंसा घट्दो क्रममा रहेको छ भने छुवाछुत प्रथा नगन्य मात्रामा रहेको छ । नगरस्तरमा दलित सञ्जाल, बाल क्लब, बाल सञ्जाल तथा जेष्ठ नागरिक र अपाङ्गको सञ्जाल रहेको छ । सामाजिक समावेशीकरणको क्षेत्रमा बजेट अपर्याप्त हुनु, सञ्जाल तथा समितिहरु आवश्यकताअनुसार क्रियाशील नहुनु, परम्परागत पेशालाई आधुनिकीकरण गर्न नसक्नु जस्ता सवालहरुको उचित सम्बोधन हुन जरुरी देखिन्छ ।

यस नगरपालिकामा ८ जना राष्ट्रिय खेलाडी रहेका छन् । खेलकुद क्षेत्रमा यस नगरपालिकाले विभिन्न प्रतियोगिताहरु सञ्चालन गरिरहे पनि खेलकुदको क्षेत्रमा आशातित विकास हुन सकिरहेको छैन । रङ्गशाला निर्माणको प्रक्रियामा रहेकोले खेलकुल विकासमा यसले महत्वपूर्ण योगदान गर्ने देखिन्छ ।

मष्टो पूजा, भुइयाँ मान्ने माई भवानीको पूजा, देउडा, हुड्के नाच, मागल भारी धमारी, ठाडी भाखा, बालो नचाउने रोपाइ जस्ता संस्कृति रहेको यस नगरमा पञ्चेबाजा, मादल, बाँसुरी, विनायो, हुड्को, भुकर, शंङ्ख जस्ता बाजाहरु रहेका छन् । कलासंस्कृतिको जगेर्ना तथा परम्परागत कलासंस्कृतिको संरक्षणका लागि नगरपालिकाको ध्यान जान जरुरी छ ।

तालिका ४ : सामाजिक विकास क्षेत्रकासवलपक्ष समस्या सवाल र लिनुपर्ने मुख्य नितिहरु

सवलपक्ष	समस्या तथा सवालहरु	तत्कालीन असर	मुख्य कारणहरु	सम्भावित विषयगत उद्देश्य	लिनुपर्ने मुख्य कार्य नितिहरु
शिक्षा तथा मानव संशाधन					
<ul style="list-style-type: none"> - ३२ वटा बाल विकास केन्द्र रहेको (विद्यालयमा २६ वटा , समुदायमा ६ वटा) - ३८ वटा विद्यालय रहेका (१-३ सम्म ९ वटा, १-५ १३ वटा, १-८ सम्म ७ वटा , १-१२ सम्म ९ वटा) - १ क्याम्पस रहेको - सबै विद्यालयमा वि.ब्य.स तथा सि.अ.स भएको - ३८ वटा विद्यालयको एस आई पि निर्माण भएको - सबै विद्यालयको विद्यालय भवन भएको - बालविकास केन्द्र देखि कक्षा ३ सम्म फ्लोरिंग सिस्टम रहेको - सबै विद्यालयमा खेल मैदान तथा खेल सामग्री भएको - २२ वटा विद्यालयमा पुस्तकालय रहेको - सबै विद्यालयमा खानेपानी तथा सौचालय रहेको - १० विद्यालयमा कम्प्युटर ल्याब रहेको 	<ul style="list-style-type: none"> - सबै विद्यालयमा कक्षा कोठा अपुग रहेको - कतिपय विद्यालयमा बालविकास केन्द्रको भवन तथा खेलमैदान नभएको - बालविकास केन्द्रको छुट्टै कोठा नभएको - ३३ वटा विद्यालयमा खेलमैदान प्रयाप्त नभएको - मापदण्ड अनुसार शौचालयको व्यवस्था नभएको - शौचालयमा पानि र सरसफाईको कमी - विद्यालयहरुमा प्रयाप्त फर्निचर नभएको - भएका फर्निचरहरुको समयमै मर्मत नभएको - विद्यालयमा शैक्षिक सामग्रीको अभाव - १६ वटा विद्यालयमा पुस्तकालयको व्यवस्था नभएको - भएका पुस्तकालयहरु पनि ब्यबस्थित नभएको - विज्ञान प्रयोगशालाको ब्यबस्थित नरहेको 	<ul style="list-style-type: none"> - सिकाई उपलब्धि घट्नु - शिक्षकको मनोबल घट्नु - विद्यालय छोड्ने दरमा बृद्धि - कक्षा दोहोऱ्याउने दर बढ्नु - बालबालिकाको चौतर्फी विकासमा बाधा - शिक्षकहरुको कार्य सम्पादनमा हास - साक्षर वडा घुषण हुन नसकेको - आय आर्जन कार्यक्रमबाट अपेक्षित उपलब्धी नहुनु । 	<ul style="list-style-type: none"> - बजेटको अभाव - नियमित मर्मत सम्भार नहुनु - नगरपालिकाको शिक्षा सम्बन्धि स्पष्ट निति नभएको - मापदण्ड पुरा नगरी विद्यालय खोल्ने परिपाटी - विद्यार्थि अनुपातमा शिक्षक दरबन्दि मिलान नहुनु - अभिभावकको सक्रियतामा कमी - शैक्षिक सरोकारवालाको कम चासो - पुस्तकालय तथा प्रयोगशालाहरु ब्यबस्थित गर्न नसक्नु - शैक्षिक सामग्रीको प्रयोग सम्बन्धि तालिमको कमी - नियमित तथा प्रभावकारी अनुगमन ताथ मुल्यांकन नहुनु 	<ul style="list-style-type: none"> - आधारभुत तथा मा.वि. तहका विद्यालयहरुमा सबैको पहुँच तथा शैक्षिक गुणस्तरमा बृद्धि गरि राष्ट्रिय माप दण्डमा पुऱ्याउने । 	<ul style="list-style-type: none"> - स्पष्ट शिक्षा नितिको निर्माण गरि प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने - विद्यालयको स्व:मुल्यांकनको आधारमा एस.आई.पि निर्माण गर्ने - विद्यालयहरुमा विषयगत शिक्षक दरबन्दीको मिलान गर्ने - विद्यार्थि सिकाई उपलब्धि लाई ६५ प्रतिशत पुऱ्याउने - शिक्षक विद्यार्थिको नियमिततामा बृद्धि गर्ने - बालबालिका तथा विद्यालय प्रति अभिभावकको चासो र भुमिका बढाउने - निरन्तर विद्यार्थि मुल्यांकनको प्रभावकारी प्रयोग - पाठ योजना तथा पाठ्यक्रमका आधारमा शिक्षण सिकाई क्रियाकलाप गर्ने - कार्य सम्पादनका आधारमा पुरस्कृत गर्ने ब्यबस्था गर्ने - विद्यालय भर्ना अभियानलाई नियमित गर्ने

<ul style="list-style-type: none"> - ९ वटा विद्यालयमा विज्ञान प्रयोगशाला रहेको - सबै विद्यालयमा फर्निचरको व्यवस्था रहेको - ५ वटा संस्थागत विद्यालय रहेको - गुठि विद्यालय १ वटा - बाल विकास केन्द्रहरूमा अभिभावक शिक्षा कार्यक्रम संचालन - सबै विद्यालयमा सुचना पाटी, सुभावा पेटिका रहेको - सबै विद्यालयमा बाल क्लब गठन भएको - २ वटा सामुदायिक , २ वटा निजी विद्यालयमा प्राविधिक शिक्षा संचालन - ३ वटा सामुदायिक सिकाई केन्द्र रहेको - अनौपचारिक शिक्षा,निरन्तर शिक्षाका कक्षाहरु विगतमा संचालन भएको - आय आर्जन सहमुहरु गठन भएको 	<ul style="list-style-type: none"> - विद्यालयहरूमा घेरवारको व्यवस्था नभएको - ६ वटा विद्यालय विद्यालय श्रोतको भरमा चलेको - विद्यालयहरूमा प्रयाप्त शिक्षक दरबन्दि नरहेको - विद्यालयहरूमा विषयगत शिक्षकको कमी - विद्यालय स्व:मुल्यांकनको आधारमा एस.आई.पि निर्माण नभएको - सिकाई उपलब्धि स्तर ४५ देखि ५५ प्रतिशत रहेको - बाल केन्द्रित शिक्षण विधिको प्रयोग नभएको - निरन्तर विद्यार्थि मुल्यांकन प्रभावकारी नभएको - तालिमको अनुभव कक्षा कोठामा रुपान्तरण नभएको - मागमा आधारीत तालिमको नियमित व्यवस्था नभएको - शिक्षक विद्यार्थि अनुपात नभएको - शिक्षक विद्यार्थिको अनियमित उपस्थिती - अभिभावकको विद्यालय र विद्यार्थि प्रति कम चासो - विद्यालयमा अनुगमन प्रभावकारी नहुनु - विद्यालय व्यवस्थापन समितिको बैठकमा गुणस्तर सुधारका एजेन्डाले कम 		<ul style="list-style-type: none"> - सामुदायिक सिकाई केन्द्र प्रभावकारी नहुनु - विषयगत पाठ्यक्रम र शिक्षक निर्देशिकाका कमी । - कोटा छर्ने प्रवृती - समुहलाई परिचालन नगर्नु । - निरन्तरण शिक्षाका कक्षाका लागि कम कोटा प्राप्प हुनु । - 		<ul style="list-style-type: none"> - आवश्यक समुदाय र स्थानमा बालविकास केन्द्रको स्थापना गर्ने - बालकेन्द्रीत शिक्षण विधिलाई अवलम्बन गर्ने - विद्यालयको भौतिक पूर्वाधारलाई व्यवस्थित गर्ने - शैक्षि संरचना निर्माण गर्दा बालमैत्रि , अपांगमैत्रि तथा भुकम्प प्रतिरोधात्मक बनाउने - पुराना विद्यालयहरूलाई प्रबलिकरण गर्ने - वि.व्य.स को प्रत्येक बैठकमा विद्यालय गुणस्तर सुधारको एजेन्डालाई प्रवेश गराउने - शिक्षकहरूको आवश्यकतामा आधारित तालिमहरु संचालन गर्ने - समस्यामा आधारित अनुगमन तथा मुल्यांकन पद्धतिको प्रभावकारी विकास गर्ने - साक्षरतामा वृद्धी गर्न शिक्षक विद्यार्थी लगाएतलाई परिचालन गर्ने ।
--	--	--	--	--	---

	<p>महत्व पाउनु</p> <ul style="list-style-type: none"> - शिक्षक अभिभावक संघको नियमित बैठक नबस्नु - पुरस्कार र दण्डको व्यवस्था नभएको - सिकाई केन्द्र प्रभावकारी नभएको - निरक्षरको संख्या बाकी रहेको । - आय आर्जन कार्यक्रमका समूह नुष्कीय हुनु । 				
स्वास्थ्य र पोषण					
<ul style="list-style-type: none"> - जिल्ला अस्पताल रहेको - स्वास्थ्य चौकी (२ वटा) - सामुदायीक स्वास्थ्य ईकाइ(६) - जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र रहेको - २ वटा स्वास्थ्य चौकीमा २४ घण्टा प्रसूती सेवा सन्चालन - ८ वटा गाउघर क्लीनीक रहेको - २ वटा स्वास्थ्य चौकीमा प्रयोगशाला सेवा संचालन रहेको - हे.अ.(४ जना) - अ.हे.व. (१३ जना) - अ.न.मी. (१३ जना) - ल्याव असिस्टेन्ट (३ जना) - एक्स-रे (२ जना) - कार्यालय सहयोगी (१३ 	<ul style="list-style-type: none"> - स्वास्थ्य चौकी तथा सामुदायीक स्वास्थ्य ईकाइ पहिरोको जोखिममा रहेको । - २ वटा वडामा सामुदायीक स्वास्थ्य ईकाइ नरहेको - ३ वटा सामुदायीक स्वास्थ्य ईकाइको आफ्नो भवन नरहेको - स्वास्थ्य चौकीमा एम्बुलेन्स नभएको । - सामुदायीक स्वास्थ्य ईकाइहरुमा कोठाहरु अपुग भएको - स्वास्थ्य संस्थाहरुमा Baby warmer, vaccum set,Auto Clave,otoscope,Dro pller,pulse oxycmeter लगाएतका 	<ul style="list-style-type: none"> - आधारभुत स्वास्थ्य सेवामा अवरोध । - बाल,शिशु र नवजात शिसु मृत्युदर बढ्ने । - कुपोषणको दर बढ्ने । - माहामारी फैलीने । - मातृ मृत्युदर बढ्ने । - स्वास्थ्य सेवाको अनियमितता दर बढ्ने। - गुणस्तरीय र प्रभावकारी स्वास्थ्य सेवा प्रवाहमा कठिनाई हुने । - स्वास्थ्य सेवाको 	<ul style="list-style-type: none"> -स्वास्थ्य संस्था निर्माण गर्दा विपद् जोखिम न्युनिकरण लाई ध्यान नदिनु । -स्वास्थ्य क्षेत्रमा सिमीत बजेट । - स्वास्थ्य संस्थाहरुको नियमित मर्मत सम्भार नहुनु - स्वास्थ्य व्यवस्थापन समिति सक्रिय नहुनु - सबै स्वास्थ्य संस्थाहरुमा परिवार नियोजनमा ५ वटै अस्थाई साधन उपलब्ध नहुनु - नेपाल सरकारले तोकेको सबै प्रकार औषधीहरु मध्य 	<ul style="list-style-type: none"> आधारभुत तथा गुणस्तरीय स्वास्थ्य तथा आयुर्वेद स्वास्थ्यमा सेवामा नगरवासिको पहुच बृद्धी तथा समानुपाती उपभोगमा सुधार गर्नु 	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य संस्था तथा सामुदायीक स्वास्थ्य ईकाइहरु निर्माण गर्दा विपद् जोखिम न्युनीकरणलाई ध्यान दिने । - सबै वडाहरुमा स्वास्थ्य संस्थाको स्थापना गर्ने - ३ वटा भेगलाई समेट्ने गरी १/१ एम्बुलेन्स खरिद गर्ने । - ५०० जनसंख्या बराबर १ स्वास्थ्य कर्मीको व्यवस्था गर्ने । - पन्ध्र शैयाको नगर स्तरीय अस्पता स्थापना गर्ने - सामुदायीक स्वास्थ्य ईकाइमा वर्थिड सेन्टर सहित स्तर उन्नती गर्ने

<p>जना)</p> <ul style="list-style-type: none"> - महीला स्वास्थ्य स्वयंम सेविका (३८ जना) - (स्वास्थ्य)आमा समुह (३८) - खोप केन्द्र (१६) - ३ वटा डट्स सेन्टर - सबै स्वास्थ्य संस्थामा बहीरंग उपचार सेवा रहेको - जिल्ला अस्पतालमा कडा शिघ्र कुपोषणको ओ.टि.सि. र एस.सि. सेवा रहेको - जिल्ला अस्पतालमा ऋभइल्ल्त्र रब्द ऋभलतभच रहेको - नवजात शिशुको विशेष उपचार सेवा रहेको - ६ वटा वडा पुर्ण खोप वडा घोषणा भएको - ३ वटा वडामा सतप्रतिशत संस्थागत सुत्केरी घोषणा भएको - आयुर्वेद तर्फ पञ्चकर्म सेवा संचालन भईरहेको - २० थरीका आयुर्वेद औषधीहरु निर्माण भई वितरण भईरहेको - स्तनपायी आमाहरुका लागि दुग्धवर्धक औषधि वितरण भईरहेको - जेष्ठनागरिकहरुको 	<p>उपकरण र सामग्रीहरुको कमी</p> <ul style="list-style-type: none"> - सामुदायीक स्वास्थ्य ईकाइहरुमा २४ सै घन्टा प्रसुति सेवा नभएको - ५ वटा सामुदायीक स्वास्थ्य ईकाइहरुमा वती,सौचालय,खानेपानी र आवश्यक फर्निचरको अभाव - ५ वटा वडाहरु पुर्ण खोप घोषणा हुन बाँकी - ८ वटा वडाहरु सतप्रतिशत संस्थागत सुत्केरी घोषणा हुन बाँकी - पहिलो पटकको गर्भवती जाँचको तुलनामा दोस्रो,तेस्रो र चौथो पटकको जाँच क्रमश घट्टै गएको - प्रसुती पश्चातको जाँचमा दोस्रो,तेस्रो पटकको जाँच घट्टै गएको - परिवार नियोजनका साधनहरुको प्रयोग दर न्यून रहेको - खोप केन्द्र व्यवस्थीत नभएको - आमा समुहको बैठकमा सदस्यहरुको उपस्थित कम भएको - महिला स्वास्थ्य स्वयंम सेविकाहरुको सक्रियतामा कमी हुनु - स्वास्थ्य कर्मीहरुको क्षमता 	<p>लक्ष्य अनुसारको अपेक्षित प्रगती नहुनु ।</p> <ul style="list-style-type: none"> - स्वास्थ्य सेवामा समान पहुँच नहुनु । - 	<p>केही औषधी नियमित तथा समयमै आपूर्ति नहुनु</p> <ul style="list-style-type: none"> - क्षमता अभिवृद्धी गर्न नसक्ने स्वास्थ्य स्वयंम सेविकाहरु स्वैच्छिक अकाश लिन नमान्नु - आँखा उपचार सेवालार्ई प्राथमीकतामा नराख्नु । - कार्यक्रमहरुको सुक्ष्मयोजना नहुनु तथा नियमित अनुगमनको कमी । - नसर्ने रोग वारे सचेतनाका अभाव । - 	<ul style="list-style-type: none"> - स्वास्थ्य कर्मीहरुको क्षमता विकास गर्ने । - समुदायीकमा स्वास्थ्य चेतना प्रवर्धन कार्यक्रम संचालन गर्ने - स्वास्थ्य संस्थाहरुमा आवश्यक उपकरणको व्यवस्था गर्ने । - स्वास्थ्य संस्थाहरुमा खानेपानी,बती,सौचालय र फर्निचरको व्यवस्था गर्ने । - नगरलाई पुर्ण खोप युक्त घोषणा गर्ने - संस्थागत सुत्केरीलाई सतप्रतिशत पुऱ्याउने । - नसर्ने रोगहरुको Sreening camp संचालन गर्ने - स्वास्थ्य सेवाको पहुँच अभिवृद्धीको लागि सामाजिक,सास्कृतीक तथा आर्थिक व्यवधान न्यनीकरण गर्ने । - स्वास्थ्य सेवामा सुशासन तथा जफावदेहीतामा सुधार गर्ने । - स्वास्थ्य योजना निर्माण कार्यन्वयन तथा नियमीत अनुगमनाका लागि संयन्त्र स्थापना गर्ने ।
--	--	---	--	---

<p>स्वास्थ्य संबर्धन तथा नसर्ने रोग ब्यस्थापन सम्बन्धि ११ वटा शिविर तथा नियमित कार्यक्रम संचालन</p> <ul style="list-style-type: none"> - आयुर्वेद चिकित्सा पद्धति तथा जडिबुटी प्रति चेतनामा उल्लेख्य बृद्धि - जडिबुटीको लगत संकलनका साथै हर्वेरियम तयार भएको - आयुर्वेद तर्फ मातृ शुरुक्षा कार्यक्रम अन्तर्गत योनि प्रक्षालन सेवा संचालन भएको - जिल्ला आँखा उपचार केन्द्र रहेको । - जिल्ला आयुर्वेद केन्द्र वाट OPD तथा सल्यक्रिया सेवा रहेको । - वार्षिक रुपमा स्वास्थ्य शिविर संचालन रहेको । - नेपाल हृदय रोग नि.प्र. शाँखा स्थापना । 	<p>अभिवृद्धी तालिमको कमी</p> <ul style="list-style-type: none"> - जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रको आफ्नै कार्यालय भवन नरहेको - जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रमा विस्तारीत सेवा संचालनका लागि आवश्यक जनशक्ति तथा उपकरणको अभाव - रुरल फार्मेसीमा औषधि निर्माणका लागि आवश्यक मेसिनरी औजारको कमी - मुटु रोगी अधिकरहेको सम्भावना । - आँखा उपचार केन्द्रको लागि भौतिक पुर्वाधार जनशक्ति र उपकरणको कमी । - नागरिक वडापत्र गुनासो पेटीका अद्यवधीक नभएको । - स्वास्थ्य संस्थाहरुका अधिकांश भवन भुकम्प प्रतिरोध नभएको । - तालिम प्राप्त जनशक्ति (SBA Inpalant, आदीको निरन्तरता नभएको । 				
<p>खानेपानी तथा सरसफाई</p>					

<p>- खुल्ला दिशामुक्त नगर घोषणा भएको</p> <p>- खाडाचक्र नगरपालिका वडा नं १ मान्ममा वृहत खानेपानी आयोजना रहेको ।</p> <p>- नगरपालिकाको १ देखि ११ नं वडा सम्म जम्मा ३१ खानेपानी आयोजना रहेको ।</p> <p>-वडा नं १ र ३ मा मुग्राहा धारा १/१ रहेको ।</p> <p>-३११ वटा पक्की र २७७७ वटा कच्ची शौचालय रहेको ।</p> <p>-वडा नं ७ र ८ मा पूर्ण सरसफाई युक्त वडा घोषणाका लागि कार्यक्रम लागू भएको ।</p>	<p>-वडा नं १,२,३,४,५,६,७ मा खानेपानी श्रोत कम भएको</p> <p>-पानीको सुदृढता परीक्षण नभएको</p> <p>-सुदृढ पानीको प्रयोगमा जनचेतनाको कमी ।</p> <p>-भएका मुहानहरूको उचित संरक्षण नहुनु ।</p> <p>-संचालीत योजना हरुको समयमा मर्मत संभार नहुनु ।</p> <p>-शौचालयको व्यवस्थित प्रयोग नहुनु ।</p> <p>-खाने पानी सुदृढीकरण गर्ने योजना नभएको ।</p>	<p>- शुद्ध पीउने पानी नपाउनु ।</p> <p>- पानीजन्य रोगहरूको प्रकोप बढ्नु ।</p> <p>-व्यक्तिगत सरसफाईमा कमी ।</p> <p>-फोहोर मैलामा वृद्धि हुनु ।</p> <p>-वातावरण प्रदुषण हुनु ।</p>	<p>वन विनास ।</p> <p>विपद जोखिम (बाढी पहीरो आदी)</p> <p>- गुणस्तर हिन संरचना निर्माण मर्मत संभार कोष नहुनु ।</p> <p>खानेपानी आयोजनाको जोखिम विश्लेषण नहुनु ।</p> <p>खानेपानी सुरक्षा योजना लागू नहुनु ।</p>	<p>स्वच्छ खानेपानी र पूर्ण सरसफाईमा सवैको पहुच पुर्याउनु ।</p>	<p>खाडाचक्र वृहत खानेपानी आयोजनाको निर्माण गर्ने ।</p> <p>भएका मुलहरूको संरक्षण गर्ने ।</p> <p>आवश्यकता अनुसार साना खानेपानी योजनाहरूको निर्माण खानेपानी आयोजना हरुको मर्मत संभार गर्ने ।</p> <p>खानेपानी सुरक्षा योजना निर्माण गरी लागू गर्ने ।</p> <p>पूर्ण सरसफाईका सूचकहरू पुरा गर्ने ।</p>
--	--	---	---	--	---

सामाजिक समावेशीकरण तथा सुरक्षा

<p>- ३३ प्रतिशत महिला सहभागीता सुनिश्चित गरिएको ।</p> <p>- नगर स्तरमा ३ वटा महिला सहकारी रहेको</p> <p>- वडा स्तरीय महिला संजाल रहेको</p> <p>- महिलाहरूको पैरवी क्षमतामा वृद्धि</p> <p>- लैङ्गिक हिंसा नियन्त्रण</p>	<p>- महिला तथा दलितका सवालहरू स्थानिय तह योजना तर्जुमा प्रक्रियामा प्रभावकारी नहुनु ।</p> <p>- महिलाहरूको कार्यबोझ धेरै हुनु</p> <p>- भएका निति नियमहरूको प्रभावकारीरूपमा कार्यान्वयन नहुनु</p> <p>- दलितहरूको परम्परागत</p>	<p>- आर्थिक कारणले गर्दा परनिर्भर</p> <p>- आर्थिक श्रोतमा महिलाहरूको पहुचमा कमी</p> <p>- कतिपय महिला समुहहरू निस्कृय रहेको</p> <p>- महिला शसक्तिकरणमा</p>	<p>पराम्परागत सोच कायमै रहनु</p> <p>- गरीबी र अशिक्षा कायमै रहनु</p> <p>- निर्णायक तहमा सहभागी नहुनु</p> <p>- सामाजिक समावेशीकरणले वास्तवीक वर्गलाई समेट्न नसक्नु</p>	<p>लक्षित वर्गको अर्थपुण सहभागिता सुनिश्चित गरि उनीहरूको क्षमता अभिवृद्धी गर्ने ।</p>	<p>स्थानीय स्थरमा सामाजिक समावेशी सम्बन्धी निति निर्माण गरी कार्यन्वय गर्ने</p> <p>वास्तवीक लक्षित समुहलाई सामाजिक समावेशी करणको दायरामा ल्याउने ।</p> <p>- लक्षित समुहको बजेट</p>
---	--	---	---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> - समिति रहेको - आमा समुह रहेको - कृषि महिला समुहहरु रहेको - महिला तथा बालबालीकाका आवश्यक संरक्षण थलोको प्रक्रिया अगाडी बढेको - नगर स्तरीय बाल संजाल र विद्यालय तथा समुदाय स्तरमा बाल क्लब रहेको - किशोरी समुह रहेको - नगरको बालक्लब संचालन कार्यविधि रहेको - नगरको बाल संरक्षण निति रहेको - १० वटा वडा बालविवाह मुक्त वडा घोषणा भएको - अनाथ तथा टुहुरा बाल संरक्षण केन्द्रको स्थापना नगर तथा वडा स्तरमा दलित संजाल गठन भएको - स्थानीय तहको संरचनामा दलित प्रतिनिधित्व रहेको - वादी महिलाहरुको समुह रहेको - अपांडग पुनस्थापन केन्द्र रहेको - वृदा आश्रम निर्माणधिन अवस्था रहेको - जेष्ठ नागरीक संग मेयर 	<ul style="list-style-type: none"> - पेशा आधुनिकीकरण नहुनु - जातिय छुवाछुत तथा विभेद अबै कायम रहेको - नगरपालीकाले दलित शसक्तिकरणका क्षेत्रमा प्रायाप्त वजेट विनियोजन नहुनु । - लक्षीत वर्गको वजेट कम हुनु - वृद्ध वृद्धाहरुका लागी जमघट केन्द्रको स्थापना नहुनु - बालश्रम कायम रहनु - बालहिंसा घट्दो क्रममा रहेको - अर्थपुर्ण बालसहभागिता नभएको - बालबालीकाको क्षेत्रमा लगानी कम - अपांडगता भएका व्यक्तिहरुका लागी कार्यक्रममा कमी - एकल महिलालाई हेर्ने दृष्टिकोणमा समस्या - किशोरी परामर्श केन्द्र व्यवस्थित नभएको - जनसंख्याको आधारमा दलितहरुको लागि वजेट विनियोजन नहुनु । 	<ul style="list-style-type: none"> - अवरोध । - लक्षित वर्गका समस्याहरु - यथावत रहनु - निर्णायक तहमा पहुच नपुग्नु - आय आर्जन घट्ने - सामाजिक सद्भाव घट्छ - जिवन स्तरमा सुधार नहुनु - बालबालिकाको चौतर्फी विकासमा कमी - वृद्धा वृद्धाहरुको जिवन यापनमा कमी - 	<ul style="list-style-type: none"> - लक्षित समुहको बजेट प्रथामिकताको आधारमा प्रायाप्त मात्रमा नहुनु - - 		<ul style="list-style-type: none"> - बृद्धि गर्न - महिला दलित, एकल महिला अल्पसंख्यक लगाएतका वर्गहरुको शसक्तिकरण गर्ने । - बाल क्लब तथा संजालहरुको क्षमता अभिवृद्धी गर्ने । - बालमैत्री स्थानीय शासनलाई प्रवधन गर्ने । - जेष्ठ नागरीक जमघट केन्द्र स्थापना गर्ने - अपांडगता भएकाहरुको जिविकोपार्जनमा सुधार ल्याउन सिप र क्षमता अभिवृद्धी गर्ने । - भौतिक संचरना निर्माण गर्दा बालमैत्री, अपांडगमैत्री तथा जेष्ठ नागरीकमैत्री संरचना गर्ने । - जेष्ठ नागरिकका लागि वर्षमा एक पटक निशुल्क स्वास्थ्य शिविर संचान गर्ने । - नागरिकवाट अन्तर पुस्ता हस्तान्तरण कार्यक्रम गर्ने । -
--	--	--	--	--	--

<p>कार्यक्रम संचालन भएको ।</p> <ul style="list-style-type: none"> - एकल महिलाहरुको संगठन रहेको - नगर तथा वडा स्तरीय अपाङ्गता समिति गठन भएको । - महिलाहरु समुहमा आवद्ध भएको । 					
<p>यूवा तथा खेलकुद</p>					
<ul style="list-style-type: none"> - नगर पालिका स्तरीय युवा सञ्जाल रहेको । - राष्ट्रिय युवा परिषदवाट युवा उद्यमी कार्यक्रम रहेको । - युवा परामर्श कार्यक्रम खेलकुदका लागि नगरपालिकाले बजेट विनियोजन गरेको कराते,भलिबल,फुटबल, क्रिकेट,एथलेटिक्स व्याडमिन्टन,टेवलटेनीस, बासकेट बल ११ जना,राष्ट्रिय खेलाडी रहेको - कराते,भलिबल,फुटबल, क्रिकेट,एथलेटिक्स, व्याडमिन्टन,टेवलटेनीस, बासकेट बल ५१ जना,क्षेत्रीय खेलाडी रहेको - कराते,भलिबल,फुटबल, क्रिकेट,एथलेटिक्स 	<ul style="list-style-type: none"> - युवा सुचना केन्द्र नभएको - युवा तथ्याङ्क नभएको - युवा क्षेत्रमा लगानी कम भएको - युवा स्वरोजगार कम भएको - युवाहरुको स्वरोजगार काम प्रती चासो नहुनु - दक्ष तथा सिप मुलुक तालिम कम हुनु - नगर स्तरीय खेल मैदान, कर्बड हल नहुनु - नगर खेलकुद विकास समिति गठन नभएको - खेलाडीहरुलाई प्रशिक्षणको कमी - खेल क्षेत्रमा आउने उत्कृष्ट खेलाडीलाई टिकाउन गाह्रो - नगर स्तरीय खेलकुद प्रतियोगिता कम हुनु । - नियमित खेलकुद प्रशिक्षण कार्यक्रम संचालन नहुनु । 	<ul style="list-style-type: none"> - सुचना आदान प्रदानमा कठिनाई - युवा प्रतिभाहरुको पहिचान गर्न गाह्रो - युवा वेरोजगारीमा वृद्धि - युवाहरु विदेश पलायन - नकरात्मक सोचको वृद्धि - दक्ष खेलाडी उत्पादनमा कमी - खेलाडी पहिचान नहुनु 	<p>बजेट तथा समन्वयको कमी ।</p> <ul style="list-style-type: none"> - युवा स्वरोजगार कोष नहुनु । - युवा लक्षित कार्यक्रमहरु नहुनु । - खेलकुद क्षेत्रमा विषयगत प्रशिक्षकहरु नहुनु । - खेलकुद सामग्रीको अभाव । - खेलमैदानको अभाव - खेलाडीको प्रतिभा उजागर नहुनु । 	<p>दक्ष तथा सिपयुक्त युवा तयार गरि रोजगारी बढाउने र खेलकुदको विकास गरि राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय खेलाडी तयार गर्ने</p>	<p>नगर स्तरीय युवा तथा खेलकुद नीति निर्माण कार्यन्वयन गर्ने ।</p> <ul style="list-style-type: none"> - युवा स्वरोजगार कोषको स्थापना गर्ने । - युवा सुचना केन्द्रको स्थापना गर्ने । - वडा तथा नगर स्तरीय युवा सञ्जालको गठन तथा पुनः गठन र क्षमता अभिवृद्धी । - खेलकुद क्षेत्रको आवश्यक पुर्वाधार निर्माण गरी प्रतिशप्रर्धि खेलाडी उत्पादन गर्ने

<p>व्याडमिन्टन,टेवलटेनीस बासकेट बल १५० जना,जिल्ला खेलाडी रहेको</p> <p>कराते,भलिवल,फुटबल, क्रिकेट,एथलेटिक्स, व्याडमिन्टन,टेवलटेनीस, कबासकेट बल २०० जना,नगरस्तीय खेलाडी रहेको</p> <p>जिल्ला खेलकुद विकास समिति रहेको ।</p> <p>जिल्ला खेलकुद विकास समितिको कर्वड हल रहेको</p> <p>खेलाडी सम्मान कार्यक्रम रहेको</p> <p>कराते,भलिवल,एथलेटिक्स, कवड्डी,खेलका प्रशिक्षकहरु रहेको ।</p> <p>विद्यालय तहमा खेलकुद कार्यक्रम संचालन भएको ।</p>					
---	--	--	--	--	--

कला संस्कृति

<ul style="list-style-type: none"> - नगरपालिका द्वारा कला साँस्कृतिको विकासका लागि बजेट विनियोजन गरेको - मष्टो पुजा , माइकोपुजा, मैया पुजा ,विभीन्न देवि 	<ul style="list-style-type: none"> - परम्परागत कला संस्कृति हराउदै जानु - निश्चित समुदायले मात्र परम्परागत कला संस्कृतिको जगेर्ना गर्न भुमिका खेल्नु - परम्परागत कला संस्कृति पेशागत हुन नसक्नु - बाजा गाजा बजाउने 	<p>सामाजिक सद्भाव घट्नु</p> <p>परम्परागत सिप,कला पछिल्लो पुस्तामा हस्तान्तरण हुन नसक्नु</p> <ul style="list-style-type: none"> - स्थानिय 	<p>परम्परमगत ज्ञान सिप हस्तान्तरण गर्न नचाहनु</p> <ul style="list-style-type: none"> - पुरानो कला संस्कृति प्रति नयाँ पुस्ताको चासो नहुनु - श्रष्टाको खोजि नहुनु 	<ul style="list-style-type: none"> - स्थानिय भाषा, कला ,संस्कृतिको संरक्षण तथा संवर्धन गर्ने 	<p>परम्परागत कला संस्कृतिको जगेर्ना तथा प्रबद्धन गर्ने</p> <ul style="list-style-type: none"> - कला संस्कृतिको संस्थागत विकास गर्ने - श्रष्टाहरुको खोजि गर्ने - श्रष्टाहरुको सम्मान
--	--	---	--	---	--

<p>देवताको पुजा पैठ गर्ने संस्कृति रहेको, साउनपुनि, जुवारेपुनि, जेठपुनि जात्रा संस्कृति रहेको</p> <p>- देउडा , भोडा , मागल , धमारी, भारी, छुमुर्का, चुट्कीला , ठाडीभाका, हुड्के नाच, ढाल नाच आदि रहेको</p> <p>- पञ्चेबाजा, मादल, बासुरी, विनायो, हुड्को, आदि जस्ता परम्परागत सांगीतिक बाजाहरु रहेको</p> <p>- पञ्चेबाजा संरक्षणका लागि पञ्चेबाजा क्लव रहेको</p> <p>- देउडा संरक्षणका लागि पञ्चदेवल दृढ</p> <p>- विकास केन्द्र संस्था क्रियाशिल रहेको</p> <p>- विभिन्न सांस्कृतिक लेख रचनाहरु रहेको</p>	<p>हरुमा ज्ञान सिप र क्षमतामा कमी</p> <p>- पछिल्लो पुस्तामा पाश्चात्य संस्कृतिको बढ्दो प्रभावले मौलिक संस्कृतिहरु लोप हुदै जानु ।</p> <p>- प्रतिभाहरुको पहिचान हुन नसक्नु</p>	<p>कला संस्कृतिको अनुसन्धान तथा प्रचार प्रसारमा कमी</p> <p>- परम्परागत रितिरीवाज, चालचलन, भेषभुषाको प्रयोग नहुनु</p>	<p>- पुरानो प्रतिभाको खोजि र नयाँ प्रतिभाको सम्मान नहुनु</p> <p>- पराम्परागत कला संस्कृतीलाई जोगाउन ध्यान पुऱ्याउन नसक्नु ।</p> <p>- पराम्परागत कला संस्कृतीलाई चासो र महत्व नदीनु ।</p>		<p>गर्ने</p> <p>- कला संस्कृतिको अध्ययन अनुसन्धान गरि सुचिकृत गर्ने</p> <p>- कला संस्कृति जगेर्नाको लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गर्ने ।</p> <p>कला संस्कृति संग्राहलयको स्थापना गर्ने ।</p>
---	---	--	--	--	---

२.२.३. पूर्वाधार विकास

यस नगरपालिकाको समृद्धिका लागि पूर्वाधार तथा संरचनाको महत्वपूर्ण भूमिका रहन्छ । यस नगर क्षेत्रमा ..... किलोमिटर सुर्खेत जुम्ला सडक रहेको छ भने ..... किलोमिटर ग्रामीण सडक रहेको छ । सडकको पूर्वाधार विकासका लागि विभिन्न वस्तीहरू जोड्ने ट्रयाकहरू खोल्दै छन् । सडकको स्तरोन्नति र मर्मत सम्भार नहुँदा यातायातमा कठिनाई उत्पन्न हुने गरेका छन् । यस नगरपालिकामा दुईवटा पक्किले पुल रहेका छन् । नदि तथा खोलाहरूमा मा पक्की पुल नहुँदा यातायातमा असुविधा छ भने केही वस्तीहरूमा भोलुङ्गे पुलको पनि अभाव रहेको छ । सान्नीगाड जलविद्युत आयोजनाले यस क्षेत्रमा विद्युत आपूर्ति गरिरहेको छ भने विद्युत लाइन विस्तार तथा आवश्यक ट्रान्सफर्मर नभएका कारण नगरको सबै क्षेत्रमा विद्युत सेवा विस्तार हुन सकिरहेको छैन । नगरपालिकामा ६२० घरधुरीमा विद्युत पुगेको छ ।

यस नगरपालिकामा एकीकृत वस्ती विकासको नीति बनाई कार्यान्वयन गर्न जरुरी छ । जनता आवास कार्यक्रम अन्तर्गत यस नगरपालिकामा ... वटा घरहरू निर्माण भएका छन् । नगर पालिकाले भाडामा कार्यालय सन्चालन गरिरहेको छ भने ९ नं. १६ बाहेकका वडाहरू को पनि आफ्नो वडा कार्यालय नहुँदा गुणस्तरीय सेवा प्रवाहमा कठिनाई देखिन्छ । यस नगरपालिकामा ४ वटा टेलिफोन टावर (३ वटा नेपाल टेलिकम र १ एन .सेल) रहेका छन् भने सबै घरधुरीले मोबाइल प्रयोग गर्दछन् ॥ नगरपालिका भित्र ५ वटा एफ.एम.रेडियो र दैनिक, साप्ताहिक तथा त्रैमासीक गरी ३ वटा पत्रपत्रिका छन ।

तालिका ५ : भौतिक पूर्वाधार विकास क्षेत्रको सवलपक्ष समास्या सवाल र लिनुपर्ने मुख्य नितिहरू

सवलपक्षहरू	समस्या तथा सवालहरू	तत्कालीन असर	मुख्य कारणहरू	सम्भावित विषयगत उद्देश्य	लिनुपर्ने मुख्य कार्य नितिहरू
सडक, पुल तथा यातायात					
कर्णाली राजमार्ग अन्तर्गत ४० कि.मी कालोपत्रे सडक रहेको बजार क्षेत्रमा १ कि.मी पक्किले सडक रहेको २१ कि.मी कच्ची सडक रहेको	नगरपालिकाका वडा नं. ८ र ११ को केन्द्र सम्म सडक नपुगेको भएका सडकहरूको स्तरोन्नती हुन नसक्नु सडक निर्माण गर्दा सडक मापदण्डलाई	आवागमनमा अबरोध सामान ओसारपसारमा कठिनाई सडकहरू भत्कीनु बिपद जोखिम उच्च रहनु	प्रयाप्त बजेटको अभाव - चट्टानि भूभाग रहनु - स्थानीय तहमा सडक	बाह्रै महिना सडक सुचारु गरी यातायातमा सबैको पहुँच अभिवृद्धि गर्ने	नगर सडक यातायात गुरुयोजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्ने वातावरणीय प्रभाव मुल्यांकन पश्चात मात्र सडक निर्माण गर्ने आवश्यकताका

<p>वडा नं. १,२,३,४,५,६,७,९,१० को केन्द्र सम्म सडक पुगेको</p> <p>चुलि सम्म पर्यटन मार्ग निर्माणको कार्य सुरुवात भएको ६ कि.मी नयाँ सडक विस्तार गर्ने योजना रहेको</p>	<p>ध्यान नदिईएको जथाभावि मेसिन तथा औजारहरुको प्रयोग भएको सडकहरुको संरक्षण हुन नसक्नु प्राविधिकहरुको राय तथा स्टमेट बिना नै सडकहरु निर्माण थालनि हुनु</p>	<p>पानिका मुलहरु सुक्नु</p>	<p>नीति नहुनु - उपभोक्ता समिति हरु योजनामुखि भन्दा पैसामुखि हुनु - सडक निर्माणमा राजनैतिक खिचातानी</p>		<p>आधारमा मात्र मेसिनरी औजार तथा उपकरणहरु प्रयोग गर्ने सडक मापदण्डको कडाईका साथ पालना गर्ने - सडक निर्माण गर्दा वायो ईन्जिनियरिङ्ग गर्ने - बढि मर्कामा परेका जग्गाधनि तथा घरधनिहरु लाई न्युनतम क्षतिपुर्ति दिने</p>
<p>पुल</p>					
<p>२ वटा पक्क पुल रहेको १ वटा बेलि ब्रिज रहेको नगर भित्र ३ वटा भोलुङ्गे पुल रहेको अन्तर पालिका जोड्ने १० वटा भुलुङ्गे पुल रहेको ३ वटा काठे लाप्का रहेको राजमार्गमा कल्भर्ट तथा कजवे रहेको पुलहरुमा चौकीदारको व्यवस्था भएको</p>	<p>३ स्थानमा पक्क पुल नरहेको ६ स्थानमा भोलुङ्गेपुल नरहेको कल्भर्ट १० वटा नरहेको कज वे ११ वटा नरहेको पुलहरुको नियमीत मर्मत सम्भार नहुनु</p>	<p>सहज आवागमनमा अवरोध अत्यावश्यक सामाग्रीको अभाव विरामीहरुको अकाल मृत्यु आर्थिक क्षति</p>	<p>प्रयाप्त बजेटको अभाव - पुल निर्माणको आवश्यक कार्ययोजना नहुनु - निर्माण सामाग्री महंगो हुनु - दक्ष जनशक्तिको अभाव</p>	<p>आवश्यक स्थानमा पुलहरुको निर्माण गरि सुगमतामा वृद्धि गर्ने</p>	<p>- पुल निर्माणको कार्ययोजना निर्माण गरी लागू गर्ने - अत्यावश्यक स्थानहरुमा पक्क तथा भोलुङ्गे पुलहरुको निर्माण - निर्माण भएका पुलहरुको नियमीत मर्मत सम्भार - प्राविधिकहरुलाई</p>

					क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धि तालिम
विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जा					
<ul style="list-style-type: none"> - सान्नीगाड साना जलविद्युत आयोजना मार्फत विद्युत उपलब्ध - ६२० घरधुरीमा विद्युत उपलब्ध - नगरपालीकाको सवै घरधुरीमा सोलार सिस्टम जडान भएको - 	<p>सवै घरधुरी विद्युत सेवा नपुगेको केन्द्रिय प्रसारण लाईनसंग नजोडिएको उपलब्ध विद्युत पनि नियमित नहुनु विद्युतको भोल्टेज तलमाथि हुने गरेको विद्युत प्रसारण लाईन व्यवस्थित र भरपर्दो नभएको</p>	<p>पर्याप्त मात्रामा उज्यालो नहुनु वाललीकाको पढाई लेखाईमा बाधा कार्यालयहरुको कामकाजमा असहजता संचारका साधनको प्रयोगमा कठिनाई भएका साना उद्योगहरु संचालनमा कठिनाई</p>	<p>विद्युतको क्षमताको कमी</p> <ul style="list-style-type: none"> - विद्युतको क्षेत्रमा स्पष्ट सोच तथा योजना नहुनु - आर्थिक अभाव - स्थानिय लघु जल विद्युत आयोजनाहरुको सम्भाव्यता अध्ययन नहुनु - दक्ष जनशक्तिको अभाव - भौगोलिक विकटता 	<p>विद्युत तथा उर्जाको विकास र व्यवस्थापन गरी पहुच अभिवृद्धि गर्ने ।</p>	<ul style="list-style-type: none"> - केन्द्रिय प्रसारण लाईन संग पहल गर्ने । - विद्युत नपुगेको स्थानमा विद्युत लाईन विस्तार गर्ने । - ट्रान्सफर्मरको संख्या थप गर्ने । - विद्युतको क्षमता वढाउने । - वैकल्पिक उर्जाको प्रवर्द्धन गर्ने । - स्थानिय लघु जल विद्युत आयोजनाहरुको सम्भाव्यता अध्ययन गरि उत्पादन वृद्धि गर्ने । - वायुउर्जा प्रवर्द्धनमा जोड दिने ।
- आवास, वस्ती तथा विकास तथा भवन					

<p>जनता आवास कार्यक्रम बाट ३० वटा घर निर्माण भएको वडा नं. १, ६ र ९ को आफ्नै कार्यालय भवन रहेको वडा नं. ७ मा जडिबुटी संकलन केन्द्रको भवन रहेको वडा नं. ३ मा वृद्धाश्रम तथा वडा नं. १ मा अनाथ, अपाङ्ग बालबालिका भवन रहेको ३ वटा सार्वजनिक सौचालय रहेको बसपार्क निर्माण भएको</p>	<p>नगरपालिकाको आफ्नै भवन नभएको वडा नं. २, ३, ४, ५, ७, ८, १० र ११ को आफ्नो कार्यालय भवन नरहेको भू उपयोग नीति नबनेको एकिकृत बस्ति विकास कार्यक्रम नभएको सभाहल नभएको मूल बजार देखि बसपार्क टाढा रहेकोले पूर्ण सदुपयोग नभएको कतिपय बस्तिहरु जोखिमपूर्ण स्थानमा रहेको केहि सरकारी कार्यालय बाहेक अधिकांश घरहरु भूकम्प प्रतिरोधी नभएको भवन निर्माणका लागि दक्ष जनशक्तिको अभाव</p>	<p>सेवा प्रवाहमा कठिनाई विकास निर्माण प्रक्रिया खर्चिलो बिपदको उच्च जोखिम भवन तथा घरहरुको कमजोर संरचना संरचना निर्माण प्रक्रियामा कठिनाई</p>	<p>आर्थिक कठिनाई - भौगोलिक विकटता - भवन निर्माण सहिताको पूर्ण पालना नहुनु - चेतना स्तरको कमी तथा लापर्वाही - परम्परागत छरिएको बस्ति - जातिय विभेदका कारण एकिकृत बस्ति विकासमा समस्या</p>	<p>एकिकृत तथा व्यवस्थित बस्ति विकास गरी सम्बृद्ध नगर निर्माण गर्ने</p>	<ul style="list-style-type: none"> - भू उपयोगको नीति अबलम्वन गर्ने - भवन निर्माण सहिताको पूर्ण पालना गर्ने /गराउने - नगरपालिका र वडा कार्यालयहरुको भवन निर्माण गरी सेवा प्रवाहमा सहजता ल्याउने - भवन निर्माणका लागि तालिम प्राप्त दक्ष जनशक्तिको विकास गर्ने - एकिकृत बस्ति विकासको कार्ययोजना तयार गरि कार्यान्वयन गर्ने - संघ र प्रदेशको समन्वयमा जनता
---	---	--	--	--	--

					आवास कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्ने
सूचना तथा संचार प्रविधि					
<ul style="list-style-type: none"> - नगरपालिकाको आफ्नै वेबसाईट र मोवाइल एप्स रहेको - नगरपालिकामा सूचना शाखा रहेको - ३५० लाईन ल्यान्डलाईन टेलिफोन सेवा - शत प्रतिशत घरमा मोवाइल फोन सेवा रहेको - सबै वडा कार्यालयहरूमा ईन्टरनेट सेवा रहेको - ४ वटा टेलिफोन टावर रहेको(३ वटा नेपाल टेलिकम र १ एन .सेल) - २०० को 	<ul style="list-style-type: none"> बिद्युत आपूर्ति नियमित नहुँदा सञ्चारमा बाधा कतिपय ठाउँहरूमा मोवाइल नेटवर्क नटिप्ने ईन्टनेट सेवाको गुणस्तरमा कमी टावरहरूमा ब्याक अप को समस्या सूचना शाखा व्यवस्थित नरहेको समयमा सञ्चार सम्बन्धि उपकरण ल्याउन अप्टेरो भौगोलिक कठिनाइका कारण सूचना तथा संचार प्रविधिको विस्तारमा कठिनाई 	<ul style="list-style-type: none"> सूचना आदान प्रदानमा बाधा आवश्यक संचार बाट अलग्गिनु अनावश्यक खर्च बढ्नु आवश्यक सूचना प्राप्तहुन नसक्नु 	<ul style="list-style-type: none"> पर्याप्त र नियमित बिद्युत आपूर्ति नहुनु - दक्ष जनशक्तिको कमी - श्रोतको अभाव - भौगोलिक तथा यातायातको कठिनाई 	<ul style="list-style-type: none"> सूचना, सञ्चार प्रविधिका क्षेत्रमा सबैको पहुँच बृद्धि गर्ने - 	<ul style="list-style-type: none"> - नगरको सूचना शाखालाई व्यवस्थित गर्ने - नेटवर्कमा सुधार गर्दै गुणस्तरिय र भरपर्दो सेवा प्रवाह गर्ने - नगरपालिका लाई डिजिटल नगरपालिकाको रूपमा विकास गर्ने - सूचना संचारमा दक्ष जनशक्तिको विकास गर्ने

हाराहारीमा ए.डी.एस एल सेवाग्राही रहेको - ५ वटा एफ.एम रेडीयो रहेको - दैनिक पत्रिका १ - साप्ताहिक पत्रिका ३ - त्रैमासिक पत्रिका १					
---	--	--	--	--	--

२.२.४.वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

५६७६.९०हेक्टर वन क्षेत्र र १८८५.९८ हेक्टर भाडी वुट्यान क्षेत्र रहेको यस नगरमा ३१२२.२४ हेक्टर घाँसे भुमी रहेको छ । यहाँ ३६ वटा सामुदायिक वन र ४ वटा कबुलियत वन रहेका छन् । गुराँस, बाभूँ ,उत्तिस ,खर्सु ,देवदार, सल्लो(खोटे सल्लो, तिलाइलो ,काउलो,सौडो,चिलाउने, रैज , साल, लौठ सल्लो , गोब्रे सल्लो आदि काठजन्य वनस्पतिहरु यस नगरमा पाइन्छन् । यस नगरपालिकामा औषधिजन्य वनस्पति खिरैला,(सेतकचिनी) , धुपिकोपत्ता ,लौठो ,सतुवा,कटुको ,पाखनभेद ,चिराइतो ,तेजपात,जटामसी ,बावजडी ,हातेजडी ,घोडामच्चो ,पदमचाल ,गदाल्नु , रिठा ,वोजो ,टिमुर ,ओखर ,जैतुन ,सजिवन,कुरिलो ढटेलो ,पागो (फुरु) आदी जडीवुटी जन्य प्रजाती प्रशस्तै पाइन्छन् । यस नगर क्षेत्रमा चितुवा ,कस्तुरी ,रेडपान्डा ,बादर ,गुना ,घोरल,रतुवा ,दुम्सी ,हिमाली कालो भालु ,भारल ,हिमालीयन थार ,ओद ,पानी ओद ,डाडा ओद ,जंगली कुकुर (डोले) ,ब्वासो, स्याल ,मलसाप्रो ,तिआया आदी जस्ता वन्यजन्तुहरु पनि रहेका छन् । वन वातावरण तथा जैविक विविधता संरक्षणका लागि जथाभावी वन फडानी, आगलागी नियन्त्रण तथा वृक्षारोपण गरी जैविक विविधताको संरक्षण गर्न जरुरी छ । यस नगर क्षेत्रमा कर्णाली नदी,तिला नदी, बदालकोट खोला,माल्लागाड खोला,सल्लीबारी खोला,विहानी खोला,सिम्लागाड खोल,पिलि खोला,सेरावाडा खोला,चौखोला,छोटे खोला पोरीपाली, कर्पु खोला,गेरु खोला,माभूपानी खोला,तिसेली खोला तथा नदी तथा खोलाहरु रहेका छन् । त्यसैगरी छाटा छहरा,तुसारे छहरा,भेरे छहरा ,काउले छहरा,दाहा भेरा छहरा, चिउरी छहरा । जिउली सिमसार क्षेत्र चुली ,काडाँगाऊ सिमसार क्षेत्र दाहाँ ,दैतेमारा सिमसार क्षेत्र रेंगिल, सिमसेरा ताडी,माभूपानी सिमसेरा, मान्म सिमसार क्षेत्र रहेका छन् । स्वच्छताको क्षेत्रमा नमुना टोलहरु छनौट गरी कार्यक्रम सञ्चालन भइरहेको छ । यस नगरपालिकाले विपद् व्यवस्थापन कोषको स्थापना गरी विपद्

जोखिम न्युनीकरणको प्रयासलाई अगाडि बढाएको छ । बिपद् जोखिम न्युनीकरणका लागि बिपद् व्यवस्थापन समिति गठनका साथै बिपद् जोखिम पार्श्वचित्र पनि निर्माण गरिएको छ । बिपद्को अवस्था पहिचान गर्न सबै वडामा बिपद् जोखिम नक्साङ्कन गरिएको छ । यस नगर क्षेत्रमा जमिन कटान तथा पहिरो, आगलागी, हावाहुरी जस्ता प्रकोपहरूका कारण केही बस्तीहरू उच्च जोखिममा रहेका छन् । बिपद् पूर्व तयारीका लागि अपनाउनु पर्ने कार्यहरू गरी यस क्षेत्रका जोखिमपूर्ण बस्तीहरूलाई सुरक्षित गर्न सकिन्छ ।

तालिका ६ : वातावरण तथा बिपद् व्यवस्थापन क्षेत्रको सबलपक्ष समास्या सवाल र लिनुपर्ने मुख्य नितिहरू

सबलपक्षहरू	समस्या तथा सवालहरू	तत्कालीन असर	मुख्य कारणहरू	सम्भावित विषयगत उद्देश्य	लिनुपर्ने मुख्य कार्य नितिहरू
बन र जैविक विविधता					
<ul style="list-style-type: none"> - ५६७६.९०हेक्टर वन क्षेत्र रहेको - १८८५.९८ हेक्टर भाडी वुट्यान तथा ३१२२.२४ हेक्टर घाँसे भुमी रहेको - सामुदायिक वन ३६ वटा रहेको - कबुलियति वन ४ वटा रहेको - राष्ट्रिय वन रहेको - गुराँस, बाभूँ ,उत्तिस ,खर्सु ,देवदार, सल्लो(खोटे सल्लो, तिलाइलो ,काउलो,सौडो,चिलाउने, रैज , साल, लौठ सल्लो , गोब्रे 	<ul style="list-style-type: none"> - वन अतिक्रमण हुनु - वन चोरी निकासी - बन्धजन्तुको चोरी सिकारी तथा निकासी - वन फाँडानी - डढेलो - छाडा चरिचरन - जडीबुटीको अवैज्ञानीक संकलन तथा संरक्षणको कमी । - वनसम्बन्धी कानुन तथा निति नियमको 	<ul style="list-style-type: none"> - वन क्षेत्र घट्नु । - बन्धजन्तुको संख्या घट्नु । - पानिका मुलहरू सुक्नु । - जडीबुटी लोप हुनु । - मौसममा परिवर्तन । - बिपद् जोखिम बढ्नु । 	<ul style="list-style-type: none"> - कार्यान्वयन नहुनु । - वन संरक्षणमा समुदायको चासो कम हुनु । - सम्बन्धीत सरोकारवालाहरू को जवाफदेहीताको कमी । - बजेट श्रोतको अभाव । - वन सम्बन्धीत आवश्यक 	<ul style="list-style-type: none"> जैविक विविधताको संरक्षण र सम्बर्धन गर्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय जैविक विविधता संरक्षण तथा सम्बर्धन सम्बन्धी निति बनाउने । - वन सम्बन्धी संघ,प्रदेश, स्थानीय तहका निति तथा कानुनहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने । - छाडा चरीचरनलाई नियन्त्रण गरी व्यवस्थीत चरीचरन क्षेत्र

<p>सल्लो आदि काठजन्य प्रजाति रहेको</p> <ul style="list-style-type: none"> - टाकी , कोइरालो, बकाईनो , बाँस , निगालो ,इपिल्लिपील , काकरसिंगे ,हरो ,वरो ,काफल ,ऐसेलु ,कोइआसी ,ताराचुक ,अमला आदी - खिरैला(सेतकचिनी) , धुपिकोपत्ता ,लौठो ,सतुवा,कटुको ,पाखनभेद ,चिराइतो ,तेजपात,जटामसी ,बावजडी ,हातेजडी ,घोडामच्चो ,पदमचाल ,गदाल्लु , रिठा ,वोजो ,टिमुर ,ओखर ,जैतुन ,सजिवन,कुरिलो ढटेलो ,पाग्रो (फुरु) आदी जडीबुटी जन्य प्रजाती रहेको । - चितुवा ,कस्तुरी ,रेडपान्डा ,बादर ,गुना ,घोरल,रतुवा ,दुम्सी ,हिमाली कालो भालु ,भारल ,हिमालीयन थार ,ओद ,पानी ओद ,डाडा ओद ,जंगली 	<p>उल्लघन ताथ अटेरीपन ।</p> <ul style="list-style-type: none"> - जडीबुटीको मुल्य श्रृखलाको अध्ययन नहुनु । - बन समुहको आम भेला नियमित नबसेको । - सामुदायीक बन उपभोक्ता समुहहरुको सक्रियताको कमी । - बन विधान तथा कार्ययोजनाको प्रभाकारी कार्यान्वयन नहुनु । - बृक्षारोपण गरीएका विरुवाहरुको संरक्षण नहुनु । - दायित्वको कमी । - 	<ul style="list-style-type: none"> - बन जन्य उत्पादन बाट आयश्रोत घट्नु - बनले ढाकेको क्षेत्रफल । - बन विकासको कमी । 	<p>प्राविधिक ज्ञानको कमी ।</p> <ul style="list-style-type: none"> - आवश्यक प्रविधिको उपलब्धता नहुनु । - बन विकासका लागि आवश्यक आधुनिक कार्यक्रम नहुनु । - बैज्ञानीक बन व्यवस्थापन हुन नसक्नु । - अनुगमन प्राणाली प्रभावकारी नहुनु । 	<p>तोकी विकास गर्ने ।</p> <ul style="list-style-type: none"> - निर्माण गरीएका बन समुहका विधान र कार्ययोजना प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने । - जडीबुटीको पकेट क्षेत्र निर्धारण गर्ने । - जडीबुटी खेती विस्तार गर्ने । - उपलब्ध खनिज पदार्थहरुको उत्खलनका लागि संघ र प्रदेश संग समन्वय गर्ने । - बन्यजन्त संरणका लागि कार्ययोजना निर्माण गरी कार्यान्वय गर्ने । -
---	---	--	---	---

<p>कुकुर (डोले) ,ब्वासो, स्याल ,मलसाप्रो ,तिआया आदी वन्यजन्तु प्रजाती रहेको ।</p> <ul style="list-style-type: none"> - चरा ,हिमालीयन ठुलो गिद्ध ,राज गिद्ध ,सेतो गिद्ध ,डाँफे ,कालीज ,चाखुरा ,तित्ते ,फक्स , चिल ,डफेनी ,बाउटे ,मुनाल ,पाग्रा ,चिर , न्याउली , स्याल पुत्री (दिगुल्चे) , हिमाली कोकले ,राज काग , white rumped vulture आदी - वन दशक कार्यक्रम सञ्चालन भईरहेको - समुदायमा आधारित रेड पाण्डा संरक्षण कार्यक्रम संचालन - कर्णाली जडिबुटी कार्यक्रम संचालन - पश्चिम भूपरिधि कार्यक्रम लागु 					
--	--	--	--	--	--

भुमी तथा जलाधार संरक्षण					
<ul style="list-style-type: none"> - कर्णाली नदी,तिला नदी रहेको । - ५८.९७ हेक्टर नदी तथा पानीको भाग रहेको - बदालकोट खोला,माल्लागाड खोला,सल्लीबारी खोला,विहानी खोला,सिम्लागाड खोल,पिलि खोला,सेराबाडा खोला,चौखोला,छोटे खोला पोरीपाली, कर्पु खोला,गेरु खोला,माभपानी खोला,तिसेली खोला । - छाटा छहरा,तुसारे छहरा,भेरे छहरा ,काउले छहरा,दाहा भेरा छहरा, चिउरी छहरा । - जिउली सिमसार क्षेत्र चुली ,काडाँगाऊ सिमसार क्षेत्र दाहाँ ,दैतेमारा सिमसार क्षेत्र रेंगिल, सिमसेरा ताडी,माभपानी सिमसेरा, मान्म । 	<ul style="list-style-type: none"> - जलाधारको उपयोग संरक्षणको अभाव । - संरक्षणको अभावमा सिमसार क्षेत्र सुक्यै जानु । - जलाधार तथा सिमसार क्षेत्रको महत्व नबुझ्नु । - सार्वजनिक जग्गाहरुको लगत तथा व्यवस्थापन नहुनु । - जग्गा अतिक्रमण हुनु । 	<ul style="list-style-type: none"> - जलाधार क्षेत्रहरु सुक्यै जानु । - पानिको मुहानहरु सुक्नु । - नदी खोलाहरुमा प्रदुशण बढ्नु । - चराचुरुङ्गी तथा जलचरहरु मासिनु । - सार्वजनिक संरचना निर्माणका लागि जग्गा उपलब्ध नहुनु । 	<ul style="list-style-type: none"> जलाधार तथा सिमसार क्षेत्रमा बजेटको अभाव हुनु । - जलाधार तथा सिमसार क्षेत्रको महत्वका बारेमा प्रचार प्रसार नहुनु । - जलाधार संरक्षण तथा विकास सम्बन्धी कार्यक्रम नहुनु । 	<ul style="list-style-type: none"> भुमि तथा जलधारको संरक्षण गरी दिगो पर्यावरणको व्यवस्थापन गर्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> जलाधार क्षेत्रको पहिचान गरी लगत राख्ने । सिमसार क्षेत्रलाई पर्यटकीय क्षेत्रको रूपमा विकास गर्ने । - सिमसार पर्यटकीय क्षेत्रको प्रचार प्रसार गर्ने । - जलाधार क्षेत्रको संरक्षण गर्ने ।

वातावरण तथा स्वच्छता					
<ul style="list-style-type: none"> - खुलादिशा मुक्त नगरपालिका घोषणा । - ९५% घरधुरीमा सौचालय भएको । - डम्पिङ साईट निर्माणधिन अवस्थामा । - मान्म,मोल्फा,तेस्रो बजारमा फोहर संकलनमा लागि डस्टवीन वितरण । - फोहर उठाउन ट्याक्टरको ब्यवस्था गरीएको छ । - ७ रद नम्बर वडाहरुमा पुर्णसरसफाई कार्यक्रम लागु भएको । - ढल निकास-ट्रिटमेन्ट प्लान्ट को स्थापना । - सरसफाई कर्मचारी व्यवस्थापन । - १०% घरधुरीमा धुवारहीत चुलो ब्यवस्था भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> - अधिकांस वडाहरुमा पुर्णसरसफाई कार्यक्रम लागु नभएको । - माप दण्ड अनुसार चर्पिहरु निर्माण नभएको । - प्रयाप्त पानि व्यवस्थापन नभएको । - गल्ने नगल्ने फोहरको वर्गिकरण नभएको । - पिलि,चौखोला,सेराव ाडा,वितार्मोड,सेरी हुल्म,जिते बजारमा डस्टवीनको ब्यवस्था नभएको । - ढल निकासको व्यवस्थापन नभएको । 	<ul style="list-style-type: none"> - नगर दुर्गन्धीत । - रोगहरुको संक्रमण । - मानव स्वास्थ्यमा प्रतिकुल असर । - वातावरणमा प्रदुषण । - फोहर बर्गिकरण नहुदा उपयोगमा कमी । - फोहर व्यवस्थपन लागतमा बृद्धी । - नगरको सुन्दरतामा 	<ul style="list-style-type: none"> सरसफाईलाई प्रथामिकता नदीनु । - सरसफाईमा जनचेतनाको कमी । - प्लाष्टीको अत्याधिक प्रयोग । - प्रभावकारी अनुगमन नहुनु । - सरसफाईका सुचकहरु बारे जानकारी नहुनु । - सरसफाई शिक्षाको अभाव । 	<ul style="list-style-type: none"> - वातावरण तथा स्वच्छता कायम गरी सुन्दर नगर निर्माण गर्ने । - पुर्ण सरसफाई उन्मुख वडा हुदै नगर घोषण गर्ने । - फोहर ब्यवस्थापन र पुनर प्रयोग प्राणालीको विकास गर्ने । - प्लाष्टीक भोला प्रयोगलाई निरुत्साईत गर्ने । - सरसरफाई सम्बन्धीत जनचेतना अभिवृद्धी गर्ने । 	

	<ul style="list-style-type: none"> - बजार क्षेत्रमा छाडा चौपाया छोड्ने प्रवृत्ति । - व्यवस्थित शवदाह स्थल नहुनु । - फोहर व्यवस्थापनमा नगरबासीको लापरवाही । - फोहर व्यवस्थानहरुको लागि औजार तथा उपकरण नभएको । 	<ul style="list-style-type: none"> ह्रास । - पानिका स्रोतहरुमा प्रदुषण बृद्धि । 			<ul style="list-style-type: none"> - धुवारहीत चुलोलाई प्रवर्धन र विस्तार गर्ने । - फोहर व्यवस्थापनका लागि आवश्यक मेसिन तथा उपकरणको व्यवस्था गर्ने ।
--	--	---	--	--	---

विपद पूर्व तयारी तथा व्यवस्थापन

<ul style="list-style-type: none"> - नगर विपद व्यवस्थापन समिति गठन - विपद कोष स्थापना - नगरको विपद जोखिम पार्श्व चित्र निर्माण - नगर स्तरीय विपद् ऐन तयारी चरणमा रहेको । - घर नक्शा पासको नीति लागु 	<ul style="list-style-type: none"> - खुला क्षेत्रबारे सवैलाई जानकारी नभएको । - एम्बुलेन्सको ब्यावस्था नभएको - विपद् उद्धार राहत सामाग्रीको भण्डारन नभएको । 	<ul style="list-style-type: none"> - विपदले मानिसहरुको अकालमा मृत्यु - एम्बुलेन्स नहुँदा विरामीको बाटोमै मृत्यु 	<ul style="list-style-type: none"> खुला क्षेत्र पहीचाहान र प्रचार प्रसार नहुनु । - एम्बुलेन्स खरीद र संचालानमा प्राथामीकता नदीनु । - विपद् प्रतिकार्य योजना नहुनु । 	<ul style="list-style-type: none"> विपद् पुर्व तयारीमा विशेष ध्यान दीई विपद् जोखिम न्यूनीकरण गर्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी संघिय ऐन कानुनको पालना र स्थानीय नीति निर्माण र कार्यन्वय १ वस्ती १ खुला क्षेत्रको पहिचान र प्रचार प्रसार । वडा स्तरमा विपद् खोज उद्धार समिती
--	---	---	--	---	--

<p>भएको ।</p> <ul style="list-style-type: none"> - खुला क्षेत्र भएको - नगरमा पक्क सडक सञ्जालले छोएको । 	<ul style="list-style-type: none"> - नगरका केही वस्तिहरूमा जंगलि जनावरहरूको आतंक भएको । - भुकम्प प्रतिरोधी घर न्यून रहेको । - नगरका केहि वस्तिहरू विपद्को उच्च जोखिममा रहेको । - खोज उद्धार समिति नभएको । - नगरमा बारुण यन्त्र (दमकल) नभएको । 	<ul style="list-style-type: none"> - पिडितले समयमा राहत नपाउनु - धनजनको बढी क्षेति । - समयमा खोज तथा उद्धार हुन नसकिनु - विपद्को बेला बच्ने ठाँउबारे थाहा नहुनु 	<ul style="list-style-type: none"> - विपद्ले पार्ने असर बारे समुदायमा जानकारी नहुनु । - भवन संहिताको परिपालना नहुनु । - विपद् जोखिम न्यूनीकरणको लागि निर्माण भएका संरचना र सरोकारवाला विच प्रभावकारी समन्वय कमी । 	<p>गठन गर्ने ।</p> <p>विपद् पुर्व सुचना प्रणालीको विकास गर्ने ।</p> <p>उद्धार तथा राहत सामाग्री भण्डारन गर्ने ।</p> <p>विपद्को समयमा आवश्यक पर्ने साधनहरूको व्यवस्था गर्ने ।</p> <p>भवन संहिता र माप दण्डको पुर्ण परीपालना गर्ने गराउने ।</p> <ul style="list-style-type: none"> - नगर भित्र संरचना निर्माण गर्दा विपद् जोखिम न्यूनीकरणलाई प्राथामीकता दिने ।
--	---	---	--	--

२.२.५. संस्थागत विकास र सेवा प्रवाह

नगरपालिकाको संगठनात्मक संरचनाका रूपमा नगरसभा, कार्यपालिका, विषयगत समिति तथा विषयगत शाखा र वडा कार्यालय रहेका छन् । स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ अनुसार वडा कार्यालयका काम कर्तव्य र अधिकारहरू तोकिएका छन् । यस नगरमा ..... जना कर्मचारीहरू कार्यरत रहेका छन् । यस नगरमा विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी कार्यालयहरूले सेवा प्रवाह गरिरहेका छन् ।

प्रचलित ऐन, नीति, नियम र मापदण्डका अनुसारनगरले सेवा प्रवाह गरिरहेको छ । संघीय शासन संरचना अनुरूप स्थानीय सरकारको सबैभन्दा तल्लो निकायका रूपमा वडा कार्यालयलेस्थानीय विकासका साभेदारहरु (गैसस, विकास साभेदार, अन्तर स्थानीय तह, मिडिया, नीजी क्षेत्र र नागरिक समाज) बीच समन्वय तथा साभेदारी विकास गर्ने, विकासका संभावना र आवश्यकताको आधारमा नगरपालिकाकोआवधिक, वार्षिक तथा विषय क्षेत्रगत रणनीतिक योजनातर्जुमा गर्ने, सभाबाट स्वीकृत कार्यक्रम तथा आयोजनाको प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्ने, आयोजना तथा कार्यक्रमको नतिजामूलकढंगले अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने काम गरिरहेको छ ।

यस नगरपालिकाकोसंस्थागत क्षमता विकास, योजना तथा सेवा प्रवाहसम्बन्धी अधिकार क्षेत्रहरुको संभावना, समस्या तथा संभावना उपयोग रणनीतिलाई देहाय बमोजिको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ७ : संस्थागत विकास र सेवा प्रवाह र सुशासन क्षेत्रको सबलपक्ष समास्या सवाल र लिनुपर्ने मुख्य नीतिहरु

सबलपक्षहरु	समस्या तथा सवालहरु	तत्कालीन असर	मुख्य कारणहरु	सम्भावित विषयगत उद्देश्य	लिनुपर्ने मुख्य कार्य नितिहरु
संस्थागत संरचना तथा मानव संसाधन					
<ul style="list-style-type: none"> - नगर कार्यपालिकाको कार्यालय रहेको । - ११ वटा वडा कार्यालयहरु रहेका । - योजना शाँखा,लेखा शाँखा,प्रशासन शाँखा,महिला तथा बालवालीका शाँखा,कृषि शाँखा,पशु शाँखा,स्वास्थ्य शाँखा,शिक्षा शाँखा,जिन्सी शाँखा,सुचना तथा पञ्जकरण शाँखा । - विषयगत समितीहरु गठन भएका । 	<ul style="list-style-type: none"> - दरबन्दी अनुसार कर्मचारी नहुनु । - नगरपालिका र वडाहरुको आफ्नै जग्गा नभएको । - नगरपालिका र ७ वटा वडा कार्यालयहरु भाडामा सञ्चालन भएका । - जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरुको क्षमतामा कमि - नगर तथा वडा 	<ul style="list-style-type: none"> - सेवा ग्राहीले गुणस्तरीय सेवा नपाउनु । - कर्मचारीहरुलाई कामको भार । - योजनाहरु समयमै सम्पन्न नहुनु । - नगरपालिकाको कार्य सम्पादन घट्टनु । - समयमै बजेट खर्च नहुनु । 	<ul style="list-style-type: none"> - कर्मचारी समयमै समायोजन नहुनु । - पुरस्कार र दण्डको ब्यवस्था नहुनु । - कर्मचारीहरुको क्षमता अभिवृद्धी गर्ने खालका कार्यक्रम नहुनु । - आवश्यकता र दरबन्दी अनुसार कर्मचारी व्यवस्थापन नहुनु । - जनप्रतिनीधीहरुलाई आवश्यकताका 	<ul style="list-style-type: none"> - दक्ष मानव संसाधनको विकास गरी गुणस्तरीय सेवा प्रवाह गर्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> - स्कृत दरबन्दी अनुसार आवश्यक कर्मचारीहरुको व्यवस्थापन गर्ने । - जग्गा खोजी र संरक्षण गरी नगरपालिका र वडा कार्यालयको भवन निर्माण गर्ने । - नगरपालिका भित्रका विषयगत शाँखाहरुलाई सुदृढ र चुस्त बनाउने । - समय समयमा जनप्रतिनीधी तथा कर्मचारीहरुका लागि

<ul style="list-style-type: none"> - आर्थिक विकास समिती,पुर्वाधार तथा वातावरण विकास समिति,सामाजिक विकास - राजस्व शाखा समिति,वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति,संस्थागत तथा सेवा प्रवाह समिति । - नगर पालिकामा दरबन्दिमा ८४ र आन्तरिक ५३ गरि जम्मा १३७ जना कर्मचारी कार्यरत - नगरपालिका तथा वडा हरुमा कम्प्युटर इन्टरनेटको व्यावस्था 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयमा प्रयाप्त कम्प्युटर तथा समाग्रीको अभाव - उपकरण चलाउन प्राविधिक दक्ष जनशक्तिको अभाव - जनशक्तिको कुशल कार्यसम्पादन नहुँदा सेवा प्रभावमा कठिन - 		<p>आधारमा क्षमता अभिवृद्धीका कार्यक्रम नहुनु ।</p>		<p>क्षमता अभिवृद्धी कार्यक्रम व्यवस्थापन गर्ने ।</p> <ul style="list-style-type: none"> - कार्यालय संचालनका लागि आवश्यक उपकरण,सामाग्री तथा दक्ष जनशक्तिको व्यवस्थापन गर्ने ।
वित्तिय स्रोत					
<ul style="list-style-type: none"> - आन्तरीक आय ५० लाखरहेको । - संघिय सरकारबाट अनुदान प्राप्त भइरहेको । - प्रदेश सरकारबाट अनुदान प्राप्त भइरहेको । - राजश्व परामर्श समिति गठन भएको । - स्रोत अनुमान तथा बजेट सिमा निर्धारण समिति गठन भएको । - आर्थिक ऐन निर्माण भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> - आन्तरिक आय अनुमान भन्दा कम हुन आएको । - वेरुजु फछ्यौट नभएको । - संघ र प्रदेशबाट प्राप्त हुने अनुदान कम भएको । - सवै करदातालाई करको दायरामा ल्याउन नसकिएको - राजस्वको वैज्ञानिक लेखाजोखा नभएको 	<p>लक्ष्य अनुसार आन्तरिक आय नउठ्नु</p> <ul style="list-style-type: none"> - छनोट भएका र प्राथमिकिकरण गरिएका योजनाहरु काटिने -प्राथमिकतामा परेका योजनाहरुलाई वजेटको अपर्याप्त - 	<ul style="list-style-type: none"> - करदाता शिक्षा कार्यक्रम संचालन नहुनु - करदाताहरुलाई प्रोत्साहन तथा पुरस्कारको व्यवस्था नहुनु - 	<p>आन्तरिक आय र वाह्य श्रोतको परिचालन गरि वित्तिय व्यवस्थापन गर्ने ।</p> <p>-</p>	<p>आन्तरिक आय वृद्धि गर्न श्रोतको खोजी गर्ने ।</p> <ul style="list-style-type: none"> - करदाता शिक्षा कार्यक्रम संचालन गर्ने । - विकास साभेदारहरुसंग समन्वय गरी लगानी भित्र्याउने - वेरुजु नियन्त्रणका लागी प्रभावकारी निति निमाण गरि कार्यान्वयन गर्ने - निजि क्षेत्रको सहकार्य र लगानीमा वृद्धि गर्ने ।

					<ul style="list-style-type: none"> - लेखा नियन्त्रण प्रणालीलाई शुद्धीकरण गर्ने । - उत्कृष्ट करदातालाई पुरस्कारको व्यवस्था गर्ने ।
योजना तर्जुमा, अनुगमन मूल्याङ्कन					
<ul style="list-style-type: none"> - नगर स्तरीय योजना तर्जुमा समिती गठन भएको - नगर स्तरीय अनुगमन समिति गठन भएको । - नगर प्रोफाइल तयार भएको - योजना तर्जुमाका ७ वटा चरण अनुसार योजना तर्जुमा गर्ने गरेको - विषयगत समितिहरू गठन भएको - 	<ul style="list-style-type: none"> - नतिजामा आधारीत योजना तर्जुमा हुन नसकेको । - गौरवका आयोजनाका संख्या कम भएको । - केही योजनाहरू समयमै सम्पन्न हुन नसक्ने । - सम्पन्न योजनाहरूको समयमै भुक्तानी नहुनु । - सामुहीक भन्दा पनि व्यक्तीगत फाईदाका योजनाहरू बढी आउने । - योजना तर्जुमा प्रक्रियामा टाठाबाठाहरू हावी हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> - स्थानीय गौरवका योजनाहरू कम हुनु । - विपन्न र पछाडी पारीएका वर्गको योजना तर्जुमा प्रक्रियामा सहभागीता घट्नु । - जन सहभागीता नजुट्नु - समुदायमा असन्तुष्टि बढ्नु । 	<ul style="list-style-type: none"> - बजेट श्रोतको कमी - आवश्यक जनशक्तिको कमी - भौगोलीक कठिनाई - अनुगमन मुल्यांकन प्रणाली प्रभावकारी नहुनु - तेस्रो पक्षबाट योजनाहरूको अनुगमन नहुनु - 	<p>स्थानिय योजना तर्जुमा प्रक्रिया र अनुगमन मुल्यांकनलाई शुद्ध गरि नतीजामा आधारीत योजना तर्जुमा गर्ने</p>	<p>ऐन निति तथा कार्यविधिका आधारमा योजना तर्जुमा प्रक्रिया संचालन गर्ने विपन्न र पछाडि पारिएकाहरूको योजना तर्जुमा प्रक्रिया पहुच वृद्धि गर्ने सुचकहरू तयार गरी नतिजामा आधारित अनुगमन मुल्यांकन प्रणालीको विकास गर्ने ।</p>

शुशासन					
<ul style="list-style-type: none"> - सुचना अधिकारी तोकियको - संविधान तथा ऐन कानूनका आधारमा स्थानिय ऐन कानूनहरु निर्माण भई रहेको - नगर तथा वडाहरुमा नागरीक वडा पत्र राखिएको - सार्वजनिक सुनुवाई तथा सार्वजनिक लेखापरिक्षण भईरहेको - आलेप र मलेप भईरहेको - 	<ul style="list-style-type: none"> - विद्युतिय हाजिरी प्रणालीको व्यवस्था नभएको - नागरिकहरुको गुनासो संकलन र सुनुवाई प्रभावकारी नभएको - सार्वजनिक परिक्षणमा गुणस्तर पक्षको छलफल कम हुने गरेको - चौमासिक प्रगती, समिक्षा कम हुने गरेको 	<ul style="list-style-type: none"> - कर्मचारीहरुको जवाफदेहिता कमी - आर्थिक अनुसाशनमा कमी - नागरीकहरुको गुनासोको समयमै सम्बोधन नहुनु - सेवाग्राहिहरुको सन्तुष्टि मापन नहुनु - योजना कार्यान्वयनमा अनियमितता बढ्नु - प्रगति मापन गर्न गाह्रो 	<ul style="list-style-type: none"> - जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारी विच समन्वयको कमी - नागरीकहरुमा गुनासो गर्ने परिपाटीको विकास नहुनु - नागरीकहरुको सन्तुष्टि मापन गर्ने औजार तथा सम्यन्त्रको नहुनु 	<ul style="list-style-type: none"> - नगरपालीकाले प्रवाह गर्ने सेवा लाई पारदर्शि बनाई सुशासन कायम गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> - विद्युतिय हाजिरीको व्यवस्था गर्ने - ऐन कानून र आवश्यकताका आधारमा सार्वजनिक परिक्षण गर्ने - सरोकारवाला निकाय तथा व्यक्तिहरुको जवादेहितामा वृद्धि गर्ने - नागरिकहरुको गुनासो सुनुवाई तथा सन्तुष्टि मापनको संयन्त्रको निर्माण गर्ने । - नागरिकहरुको गुनासो सुनुवाई तथा सन्तुष्टि मापनको सम्यन्त्रको निर्माण गर्ने ।
न्यायिक समिति					
<ul style="list-style-type: none"> - न्यायिक समिति गठन भएको - ११ वटै वडामा मेलमिलाप केन्द्र रहेको - ३३ जना तालिम प्राप्त मेलमिलाप कर्ता रहेको - २५ मध्ये १० वटा फछ्यौट भएका - मुद्दाका सबालमा कानुनी सल्लाहा परामर्श लिने गरेको । 	<ul style="list-style-type: none"> - न्यायिक इजलास नभएको - कानुनि सल्लाहाकार नभएको - न्यायिक समितिका सदस्यहरुलाई तालिको कमि । - न्यायिक समितिलाई आवश्यक बजेटको अभाव । 	<ul style="list-style-type: none"> - मुद्दाहरु थन्कनु - पिडितले समयमा न्याय नपाउनु । - मुद्दाको संख्या घट्नु - जन विश्वास घट्नु । - 	<ul style="list-style-type: none"> - न्यायिक समितिलाई बजेट विनियोजन नहुनु - न्यायिक समितिलाई आवश्यक क्षमता विकास तालिम नहुनु । - आवश्यक न्यायिक सल्लाहाकार जनशक्ति उपलब्ध नहुनु । 	<ul style="list-style-type: none"> - न्यायीक समितिलाई व्यवस्थित गरी समयमै न्याय सम्पादन गर्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> - कानुनि सल्लाहाकारको व्यवस्थापन गर्ने - इजलाशको व्यवस्थापन गर्ने - आवश्यक बजेटको विनियोजन गर्ने । - न्यायिक समितिमा कानुनी कर्मचारिको व्यावस्था । - दर्ता भएका मुद्दा समयमै फछ्यौट गर्ने ।

२.३. दीर्घकालिन सोच

खाडाँचक्रनगरपालिकाको पूर्वतयारी गोष्ठी विषयगत समूह छलफल तथा अन्तिम कार्यशाला गोष्ठीमा सहभागीबीचको छलफल तथा विषयविज्ञको सुझाव तथा परामर्शका आधारमा यस नगरपालिकाले तय गरेको दीर्घकालिन सोचलाई नै यस नगरपालिकाको दीर्घकालिन सोचका रूपमा आत्मसात गरिएको छ ।

*“कृषि, शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगार पर्यटन खाँडाचक्रको शान
समता, दिगो विकास र शुशासन हाम्रो पहिचान”*

२.४. आवधिक योजनाको लक्ष्य

आवधिक योजना निर्माणको क्रममा भएका विभिन्न छलफल तथा गोष्ठीहरुबाट आएका सुझावहरुका आधारमा नगरपालिकाको समष्टिगत विकासका लागि निम्नअनुसारको विषयगत लक्ष्य लिइएको छ :

- दीगो व्यवसायीक कृषी तथा पशुपालन बाट खाद्यसुरक्षाको सुनिश्चिता र पर्या पर्यटन सहीतको आर्थिक बृद्धी गर्ने ।
- खाडाँचक्र नगरपालिकाका नागरिकहरुलाई सामाजिक, समावेशि ढंगले जिवन निर्वाहका साथै गुणस्तरीय शिक्षा, स्वास्थ्य, स्वच्छ खानेपानिको पहुँचको सुनिश्चितता र खेलकुद, कला संस्कृतीको जगेर्ना गर्ने ।
- आधारभूत तथा गुणस्तरीय शिक्षा, स्वास्थ्य सेवा तथा खानेपानी सेवामा न्यायोचित पहुँच एवं लक्षित वर्गको सशक्तीकरण गरी समावेशी तथा समतामूलक समाज निर्माण गर्ने ।
- सडक, पुल, विद्युत, सञ्चारसहितको व्यवस्थित बस्ती विकास भई यातायात, सहजता ल्याई जिवनयापनमा सुधार गर्ने ।
- वन, जैविक, जलाधार, विपत् तथा जलवायुसम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गरी उत्थानशील समाजको निर्माण गर्ने ।
- नगरपालिकाको संरचना र मानव शंसाधनको उचित व्यवस्थापन गरी योजना तर्जुमा प्रक्रियालाई सुदृढ तथा सुशासन कायम गर्ने ।

२.५. रणनीतिहरु

नगरपालिकाले लिएको विषयगत लक्ष्यहरुलाई हासिल गर्न देहायअनुसार विषयगत लक्ष्य प्राप्तिका लागि रणनीति निर्धारण गरिएको छ:

आर्थिक विकास :

- कृषी क्षेत्रलाई प्राथामीकतामा राखी आधुनिक र व्यवसायीक बनाउने
- कृषि उपज संकलन केन्द्र, शितघर, प्रशोधन केन्द्र र प्रयोगशालाको स्थापना गर्ने ।

- कृषी उत्पादनको लागि दक्ष जनशक्ती सेवा (विमा,तालिम,विउविजन) र पुर्वाधारको विकास तथा विस्तार गर्ने ।
- एग्रोटुरीजम,कृषी,वन र अग्र्या निक खृतीको प्रवर्धन गर्ने ।
- कृषी पकेट क्षेत्रको निर्माण र विस्तार गर्ने।
- स्थानिय कृषी उपजको पहीचान,उत्पादन,संरक्षण र प्रवर्धन गर्दै खाद्य सुरक्षा गर्ने ।
- व्यवसायीक पशुपालनका लागि प्रोत्साहन कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
- पशुजन्य उत्पादनको लागि दक्ष जनशक्ती,चरण क्षेत्र,सेवा (विमा,नश्लस सुधार,तालीम) र पुर्वाधार(फर्म,घेरवार,प्रयोगशाला,पाराभेट) को विकास तथा विस्तार गर्ने ।
- पशुपालनको पकेट क्षेत्र विस्तार गर्ने ।
- वृहत तथा आधुनिक सिंचाई आयोजना लागु गर्ने ।
- पोखरि,थोपा सिंचाई,लिप्ट सिंचाई,कुलो,नहरहरुको स्थापना र संचालन गर्ने ।
- पर्यटकीय क्षेत्रको अनुसन्धान र पहीचान गरि पर्यटनगुरु योजना निर्माण गर्ने ।
- पर्यटकीय क्षेत्रको प्रसार प्रचार गर्ने ।
- पर्यटकीय क्षेत्रको संक्षरण र संवर्धन गर्ने ।
- पर्यटकीय पुर्वाधार (धर्मशाला,होमस्टे,चिडीयाखाना,बालउद्यान,कृषी,वन,पर्यटकीय पैदल मार्ग ,प्रतिक्षालय,कोशेलीघर) को विकास गर्ने ।
- पर्यटन प्रवर्धनका लागि दक्ष जनशक्ति तयार गरि परिचालन गर्ने ।
- बैक तथा वित्तिय सेवा बारे अभिमूखिकरण तथा विस्तार गर्ने निति बनाउने ।
- वित्तिय संस्थाहरु विचमा समन्वयका लागि प्रभावकारी संयन्त्र निर्माण तथा कार्यान्वय गर्ने ।
- व्यवसायीक योजनाको आधारमा सहज ऋण प्रवाहको व्यवस्था गर्ने ।
- उद्योग क्षेत्र सुनिश्चितता गरि आवश्यक पुर्वाधार निर्माण गर्ने ।
- उद्योगका लागि दक्ष जनशक्तिको उत्पादन गरि परिचालन गर्ने ।
- उद्योग व्यवस्थापनका लागि चाहिने कच्चा पर्दाथको सुनिश्चितताका लागि साना उद्यमी कृषक तथा ब्यपारिसंग समन्वय तथा सहकार्य गर्ने ।
- उत्पानशिल खाली तथा बाँभो भूमीलाई प्रयोगमा ल्याउने ।
- गह्वा सुधार गरि उत्पादनमा वृद्धी गर्ने ।
- खाद्य सुरक्षाको पहुँचमा वृद्धी,उपलब्धता दिगोपन र प्रयोगमा जोड दिने ।
- व्यवसायी खेती प्राणालीमा गरिव तथा विपन्न वर्गको संलग्नता बढाउने
- खाद्यन्त उत्पादन प्राणाली प्रभावकारी र दिगो बनाउन व्यवस्थित योजना निर्माण गर्ने ।

- वेरोजगार तथा गरिव परिवारको पहिचान, विश्लेषण गरि आवश्यक रोजगारीका लागि ज्ञान, सिप र सेवा उपलब्ध गराउने ।

सामाजिक विकास :

शैक्षिक निति निर्माण गरि विद्यालय तथा वडास्तरीय शिक्षाका समिती तथा समयन्त्रहरुको परिचालन गरि भौतिक पुर्वधारको विकासका साथै गुणस्तरीय शिक्षाको सुनिश्चितता गर्ने

- प्रत्येक बस्तिमा अनिर्वाय अभिभावक शिक्षा संचालन गर्ने ।
- अनिर्वाय आधारभुत शिक्षा निशुल्क माध्यमीक शिक्षा प्रारम्भीक कक्षा सिकाई अनिर्वाय रुपमा कार्यन्वयन गर्ने ।
- बालमैत्री, अपाङ्ग, लैङ्गीक तथा वातावरण मैत्री भौतिक संरचना निर्माण गर्ने ।
- विद्यालय कार्य सम्पादन करार सम्भौता प्राथामीकता साथ कार्यन्वयन गर्ने ।
- अधारभुत तहमा कम्तीमा एक कक्षा एक शिक्षक र ४० विद्यार्थी बराबर एक शिक्षक व्यवस्थापन गर्ने ।
- कक्षा एक देखी तिनमा चौतर्फि विकासमा ध्यान दिई कक्षा शिक्षण र कक्षा ४ देखी १२ सम्म विषय शिक्षण को व्यवस्थापन गर्ने ।
- राष्ट्रिय मापदण्ड अनुसार विद्यालयमा खानेपानी तथा सरसफाइ सुविधा सुनिश्चित गरी तारे विधी लागु गर्ने ।
- असाय तथा टुहुरा बालबालिकाका भर्ना तथा निरन्तरताका लागि सहयोग गर्ने ।
- पूजीगत बजेटको २० प्रतिशत बजेट शैक्षिक क्षेत्रमा लगानी गर्ने ।
- स्वास्थ्य सेवाको पहुँच अभिवृद्धीको लागि सामाजिक, साँस्कृतीक तथा आर्थिक व्यवधान न्युनीकरणमा जोडदिने ।
- सबै स्वास्थ्य संस्था मार्फत संचालन गरिने सेवाको गुणस्तरीयता सुनिश्चित गरि स्वास्थ्य सुशासन कायम गर्ने ।
- आकस्मिक स्वास्थ्य उपचार कोषको व्यवस्था गरी तोकिएको बमोजिम कोष संचालन गर्ने ।
- समुदायको सहभागीता सुनिश्चित गर्दै स्वस्थ रहन नागरीकको जिम्मेवारीलाई स्वास्थ्य सचेतना मार्फत स्वस्थ जीवनशैली प्रबर्धन गर्ने ।
- एलोप्याथिक, आर्युवेद र बैकल्पिक उपचार पद्धतिको एकिकृत सेवा प्रवाह गर्ने ।
- स्वास्थ्य/स्वास्थ्य सुचना प्रणालीलाई सुदृढिकरण गरि ई रिपोर्टिंग गर्ने ।
- खानेपानीका श्रोत तथा मूलहरुको संरक्षण, व्यवस्थापन तथा पुर्न भरण गर्ने ।
- पानी सुद्धीकरणको लागि योजना लागु गर्ने र खाने पानीको पहुँचमा सुनिश्चित गर्ने ।

- एक घर एक धारा निर्माण गरि पुर्ण सरसफाई अभियान संचालन गर्ने ।
- निर्माण भएका खानेपानी आयोजनाहरूको मर्मत संभार तथा व्यवस्थापन तथा सुधार विस्तार गरि खानेपानी सुरक्षा योजना लागु गर्ने ।
- विपन्न तथा पछाडी पारीएका वर्ग हरु लाई निर्णयकतहमा पहुच अभिवृद्धि गर्ने ।
- वर्गका आर्थिक,सामाजिक शसक्तिकरण गर्दै लक्षित वर्ग मैत्री संरचनाको निर्माण गर्ने
- एकल महिला तथा लक्षित वर्गहरूका लागी सिप विकास तथा आयआर्जनका कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
- युवा स्वरोजगार तथा प्रर्वद्धन कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
- राष्ट्रिय स्तरमा युवाहरूलाई स्वरोजगारका लागि सिप मुलुक तालिमको व्यवस्थाका साथै राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय स्तरका खेलाडी उत्पादन
- बाल विवाह, छाउपडी, महिला हिंसा, छुवाछुत जस्ता सामाजिक कुरुतीहरूको अन्त्य गर्ने ।
- बाल श्रमलाई अन्त्य गरि बाल श्रम कानुनी कारवाही गर्ने

पूर्वाधार विकास :

- सबै मख्य बस्तीहरूमा सडक संजाल विस्तार गर्ने ।
- भौतिक संरचना निर्माण गर्दा विपद् जोखिम न्यूनीकरणलाई अनिवार्य समावेश गर्ने ।
- खाडाँचक्रउज्यालो अभियान लागु गरि विधुतिकरण गर्ने ।
- एकीकृत वस्ती तथा स्मार्ट शहरको स्थापना तथा व्यवस्था गर्ने
- भवन संहिता लाइ कडाइका साथ लागु गर्ने ।
- नयाँ घर निर्माण गर्दा अनिवार्य रुपमा सुरक्षित घरको नक्सा पास गरि निर्माण गर्ने ।
- नगरको सूचना शाखालाई ब्यबस्थित गर्ने
- नेटवर्कमा सुधार गर्दै गुणस्तरिय र भरपर्दो सेवा प्रवाह गर्ने
- नगरपालिका लाई डिजिटल नगरपालिकाको रुपमा बिकास गर्ने

वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन :

- नाँगो क्षेत्रलाइ हरीयाली बनाउने ।
- प्रत्येक वनमा बृहत हाइटेक नर्सरी स्थापना गर्ने ।
- मुहानको पहिचान तथा संरक्षण सहित स्वच्छ खानेपानीको ब्यवस्था गर्ने ।
- जलाधार तथा सिमसार क्षेत्रको संरक्षण गर्ने ।
- भवन आचार संहिता अनिवार्य रुपमा लागु गर्ने ।

- जोखिम पार्श्वचित्रको आधारमा विपद् जोखिम न्यूनीकरणलाई मूल प्रवाहीकरण गर्ने ।
- विपद् जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी नीति, कानुन र विपद् प्रतिकार्य योजन बनाई लागु गर्ने ।

संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह :

- नगरपालिकाको केन्द्रमा मापदण्ड अनुसारको जग्गा व्यवस्था तथा कार्यलय भवन निर्माण गरी आवश्यक जनशक्ति सहितको सेवा प्रदान गर्ने ।
- नगरपालिकामा करको दायरा फराकिलो गर्ने ।
- गै.स.स. विकास साभेदार, वित्तिय लगानीकर्ता र निजी साभेदार लगानी कर्ताहरुको लगानी वृद्धि गर्ने
- आमभेला द्वारा योजना तर्जुमा तथा प्राथमिकिकरण निर्धारण गर्ने ।
- योजना कार्यान्वयनको सुरु देखि अन्त्य सम्म सुचकमा आधारित नियमित र प्रभावकारी अनुगमनका साथै आवश्यक पृष्ठपोषण प्रदान गर्ने ।
- नगरपालिकाका सवै विषयगत शाखाका माषिक, चौमाषिक, वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन, आगामी योजना, लागत प्रतिवेदन समयमै सार्वजनिक गर्ने ।
- अनुगमन तथा मूल्याङ्कन त्सेत्रो पक्ष द्वारा गर्ने व्यवस्था गर्ने ।

२.६ नतिजा तालिका

नगरपालिकाको एकीकृत विकास तथा समृद्धि हासिल गर्न निर्धारित सोच तथा लक्ष्य प्राप्तिका लागि नतिजामूलक योजनाको ढाँचामा आवधिक योजना तर्जुमा गरिएको छ । जसका लागि विषयगत क्षेत्र (आर्थिक विकास, सामाजिक विकास, पूर्वाधार विकास, वन तथा वातावरण र संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह)अनुसार सूचकहरु निर्धारण गरी वर्तमानमा आधार रेखालाई आधार बनाई आवधिक योजनाको अन्त्यसम्मको परिमाणात्मक लक्ष्यहरु निर्धारण गरिएको छ । जसलाई देहायअनुसारको नतिजा तालिकामा राखिएको छ :

तालिका ८ : नतिजा तालिका

नतिजा	नतिजा, सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरू								जोखिम पक्ष तथा पूर्वानुमान	
			आधाररेखा	लक्ष्य						पुष्ट्याईका आधारहरू
	सूचक	इकाई	(आ. व. ०७४/७५)	०७५/७६	०७६/७७	०७७/७८	०७८/७९	०७९/८०		
लक्ष्य : दीगो व्यवसायिक कृषी तथा पशुपालन बाट खाद्यसुरक्षाको सुनिश्चिता र पर्या पर्यटन सहीतको आर्थिक बृद्धी गर्ने ।	प्रति परिवार वार्षिक आय ४०,००० हुने भन्दा कम आम्दानी हुने परिवार	प्रतिशत	२२.४३	२०	१८	१५	१०	७	- नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - कृषि विकास शाखाको वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तथा अन्य	- सिँचित क्षेत्र विस्तार भएको हुनेछ - लगानिमा वृद्धि भएको हुनेछ ।
	आफ्नो उत्पादन र आम्दानीबाट वर्षभरी खान पुग्ने परिवार	प्रतिशत	१५.५३	१७	२०	२३	२७	३०		
	खाद्यान्न उत्पादन (बासलात) घान चामल	क्वीन्टल	२११६	२२००	२३५०	२५००	२८००	३०००		
	तरकारी	मे.टन	२३१७	२४००	२६००	३०००	३२००	३५००		
	फलफूल	मे.टन	८१६.२	९००	९५०	१०००	१२००	१५००		
	दलहन	मे.टन	४३३.२	४६०	४८०	५००	५५०	६००		
	जमीनको उत्पादकत्व प्रति हेक्टर (वार्षिक औषत कुल कृषि उत्पादन)	रु.	१.५	१.६	१.७	१.८	१.९	२		
	वैदेशिक रोजगारीमा गएकाको संख्या	संख्या	८२६	८००	७५०	६७२	६८०	७००		
	स्नातक तह उत्तीर्ण जनसंख्या	जना	३६७	४००	५५०	७००	८००	९००		
	व्यवसायिक प्राविधिक सीपयुक्त दक्ष व्यक्ति	जना	१४५	२००	३००	४००	५००	६००		
	गैर कृषि पेशा (उद्यम, व्यापार र जागिर) मा निर्भर	जनसंख्या	५७०३	५८००	६०००	६५००	७०००	७५००	।जनीतिक स्थिरता सहित संघीय शासन व्यवस्था संस्थागत हुनेछ । - सिँचित क्षेत्र विस्तार भएको हुनेछ - लगानिमा वृद्धि	
	कृषि तथा पशुपालन व्यवसायमा संलग्न जनसंख्या	प्रतिशत	९४६०	९६००	१००००	१०८७९	११३००	१२५००		
	कृषि उपजहरूको वार्षिक मूल्य (एकमुष्ट) हजार	रु.	१२५००	१३०००	१४०००	१५०००	१६०००	१७५००		
	पशुपंक्षी र सोजन्य उत्पादन मूल्य (वार्षिक) हजारमा	रु.	२५५३८	२६०००	२८०००	३०,०००	३५,०००	४०,०००		
उद्योग तथा व्यवसायमा संलग्न व्यक्ति भ्रमण गर्ने वार्षिक पर्यटक (वाह्य)	जना	१११४	१२००	१२५०	१३००	१४००	१५५०			
	संख्या	७५१	८००	९००	१०००	११००	१२१०			

नतिजा	नतिजा, सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरू								जोखिम पक्ष तथा पूर्वानुमान	
			आधाररेखा (आ. व. ०७४/७५)	लक्ष्य						पुष्ट्याईका आधारहरू
	सूचक	इकाई		०७५/७६	०७६/७७	०७७/७८	०७८/७९	०७९/८०		
	भ्रमण गर्ने वार्षिक पर्यटक (आन्तरिक)	संख्या	५००९	५२००	५७००	६०१०	७०००	८०५३		भएको हुनेछ ।
	पर्यटन र सेवामूलक व्यवसायमा संलग्न व्यक्ति	जना	६००	६२०	६५०	६८०	७००	७३०		
	उत्पादन र वजारीकरण सहकारीमा आवद्ध सदस्य	घरपरिवार	२५०	२८०	३२०	३५०	४२५	५००		
प्रतिफल १.१: कृषि उपजको व्यवसायीकरण र उत्पादन बृद्धि भएको हुनेछ ।	व्यवसायिक उत्पादनमा संलग्न कृषक	संख्या	२६५	२८०	२९०	३००	३२५	३५०	- नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - कृषि विकास शाखाको वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तथा अन्य	- कृषि विकास रणनीतिको कार्यान्वयन हुनेछ । - सरकारी, गैससर निजी क्षेत्रको कार्यक्रम र लगानीमा बृद्धि हुनेछ । - कृषि सेवा तथा प्राविधी प्रवाहमा वैकल्पिक प्रणालीको प्रयोग हुनेछ - सिँचित क्षेत्र विस्तार भएको हुनेछ ।
	आलु व्यवसायिक उत्पादन क्षेत्र	रोपनी	१५०	१७५	२००	२५०	३००	३५०		
	तरकारी व्यवसायिक उत्पादन क्षेत्र	रोपनी	७५	८०	१००	१५०	२००	२५०		
	सक्रिय अगुवा वा व्यवसायिक कृषक	संख्या	२५	३०	४०	५०	७०	१००		
	क्रियाशिल ग्रामीण कृषि कार्यकर्ता	संख्या	१२	१५	१८	२०	२०	२०		
	स्थानीय व्यवसायिक कृषि फार्म	संख्या	५	६	८	१०	१२	१५		
	सक्रिय व्यवसायिक कृषक समूह	संख्या	२५	३०	३५	४०	४५	५०		
	तरकारी उत्पादन	मे.ट.	१.१२५	२	४	८	१०	१५		
	फलफुल उत्पादन	मे.ट.	१.२	२	३	४	६	१०		
	दुध उत्पादन	लीटर	६००	७००	८००	९००	१०००	१२००		
	अगुवा कृषक तालिम पाएका कृषक	संख्या	६०	६५	७०	८०	९०	१००		
	मह उत्पादन	के. जी.	४००	५००	६००	७००	८००	९००		
	व्यवसायिक कृषि नर्सरी	संख्या	५	६	७	८	९	१०		
	कृषि सहकारी संस्था	संख्या	४	५	६	६	७	८		
	सहकारीमा आवद्ध कृषक	संख्या	२०००	२१००	२२००	२५००	२८००	३०००		
कोण्ड स्टोर/रष्टिक स्टोर	संख्या	१	२	२	३	४	५			
सेलार स्टोर	संख्या	०	०	१	२	२	३			
कृषि उपज संकलन तथा बजार प्रवर्धन केन्द्र	संख्या	२	२	३	४	५	६			
प्रतिफल १.२ खेती योग्य जमीनमा सिँचाई सुविधा	१२ है महिना सिँचाई हुने क्षेत्र	रोपनी	८७	१००	१२०	१३०	१५०	२००		
	प्रयोगमा आएका सिँचाई प्राविधि (सतह, पोखरी, ड्रिप, लिफ्ट आदी)	प्रकार	२	२	२	३	३	३		

नतिजा	नतिजा, सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरू								पुष्ट्याईका आधारहरू	जोखिम पक्ष तथा पूर्वानुमान		
			आधाररेखा	लक्ष्य								
	सूचक	इकाई	(आ. व. ०७४/७५)	०७५/७६	०७६/७७	०७७/७८	०७८/७९	०७९/८०				
उपलब्ध भएको हुनेछ ।	सुचारु सिंचाई आयोजना	संख्या	३१	३२	३५	३७	३७	३७				
प्रतिफल १.३ आधुनिक पशुपालन व्यवसायको माध्यमबाट पशुजन्य उत्पादनमा आत्मनिर्भर भएको हुनेछ ।	पशुपक्षि जन्यउत्पादन									- नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - पशु विकास शाखाको वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तथा अन्य	आवश्यक बजेटको व्यवस्था हुने सरकारी, गैसस र निजी क्षेत्रको कार्यक्रम र लगानीमा बृद्धि हुने पशु नश्लको उत्पादनमा व्यवसायीको संलग्नता हुनेछ ।	
	दुध	लिटर	६००	७००	८००	९००	१०००	१२००				
	मासु	के. जि	३३५६८	३५०००	४०००	४५०००	५००००	६०,०००				
	अण्डा	बटा	६१,०००	६३०००	६५०००	७२,०००	८००००	९२,०००				
	उन्नत वर्णशंकर पशु											
	गाई	संख्या	९६४	१०००	१२००	१२१५		२११०				
	भैंसी	संख्या	२६०	३००	४००	५२०	१०००	१९००				
	वाखा	संख्या	३७२	५००	७००	९००	१५००	२५००				
	बंगुर	संख्या	१००	१५०	२००	३००	४००	६००				
	व्यवसायिक पशुपालनमा संलग्न परिवार	संख्या	११८९	१२००	१२५०	१३४९	१५००	१७७९				
	पशुजन्य उत्पादन विक्रि गर्ने परिवार	संख्या	१०१२	१०५०	११५०	१२७६	१५००	१६७०				
	व्यवसायिक पशुपालन फर्म	संख्या	८	९	१०	१२	१५	२०				
	सुधारिएको मासु पसल	संख्या	९	१०	१२	१४	१६	२०				
	पशु उपचार सेवाको पहुँच पुगेको किसानको	प्रतिशत	५१.०२	५५	६०	७२	८०	८९.०१				
	उन्नत पशु पालन प्रविधिको तालिम प्राप्त कृषक	संख्या	२०	३०	४०	५०	६०	७०				
	सुधारिएको गोठ प्रयोग गर्ने कृषक	संख्या	५०	५५	६०	७०	८५	१००				
	भुइँघाँसको व्यवसायिक उत्पादन क्षेत्र	रोपनी	०	५	५०	१००	१५०	२८०				
	सक्रिय पशुपालन समूह	संख्या	४५	५०	६०	६५	७५	८०				
	चरन क्षेत्र	संख्या	४०	४०	४०	४१	४०	३९				
	नश्ल सुधार तथा उपचार केन्द्र	संख्या	३	४	५	७	९	११				
क्रियाशिल ग्रामीण पशु स्वास्थ्य	संख्या	८	१०	१२	१४	२२	३०					

नतिजा	नतिजा, सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरू								जोखिम पक्ष तथा पूर्वानुमान	
			आधाररेखा	लक्ष्य						पुष्ट्याईका आधारहरू
	सूचक	इकाई	(आ. व. ०७४/७५)	०७५/७६	०७६/७७	०७७/७८	०७८/७९	०७९/८०		
	कार्यकर्ता									
	पशुपालनसम्बन्धी उपलब्ध प्रविधि, (खोप, कृत्रिम प्रजनन, क्यासट्रेसन....) उपयोग गर्ने घरपरिवार	संख्या	२५००	२५२०	२५६०	२६००	३०००	३४००		
	दुग्ध चिस्यान केन्द्र / संकलन केन्द्र	संख्या	०	०	०	१	२	३		
प्रतिफल १.४: स्थानीय कच्चा पदार्थमा प्रतिफल १.४: स्थानीय कच्चा पदार्थमा आधारित उद्योगको स्थापना एवं बजारको विकास भएको हुनेछ ।	चालु लघु उद्योग	संख्या	३	५	१०	१५	२०	२५	- नगरवस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - नगरवस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - सर्वेक्षण प्रतिवेदन - अनुगमन प्रतिवेदन - उद्योग वाणिज्य संघको रेकर्ड प्रतिवेदन	- संघीय शासन व्यवस्था - संघीय तथा स्थानीय कानून तथा नीति तत्काल तर्जुमा भई कार्यान्वयन हुनेछ । - निजी क्षेत्र को लगानी र स्वस्थ प्रतिस्पर्धा हुनेछ ।
	चालु घरेलु उद्योग	संख्या	१०	१२	१५	१६	१८	२०		
	सुचारु व्यापार व्यवसाय	संख्या	१११४	११३०	११५०	११७०	११९०	१२१०		
	निकासीजन्य कच्चा पदार्थको परिमाण	क्विन्टल	१०००	२०००	३०००	४०००	५०००	६०००		
	उत्पादन र बजारीकरण सहकारी संस्था	संख्या	१०	१०	१२	१२	१५	१५		
	उद्यम सृजना र विकास सम्बन्धी तालिम प्राप्त उद्यमी	संख्या	१०	२०	३०	४०	५०	१००		
प्रतिफल १.५: पर्यटकीय पूर्वाधार, सेवा तथा सुविधाको प्रवर्धन भई पर्यटकको आवागमनमा वृद्धि हुनेछ ।	व्यवस्थित पर्यटकीय स्थल	संख्या	१५	१६	१९	२०	२१	२३	- नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - सर्वेक्षण प्रतिवेदन	- पर्यटन प्रवर्धन को गुरुयोजना निर्माण भई कार्यान्वयन हुनेछ । - सरकारी तथा निजी तवरबाट
	पर्यटन मार्गको लम्बाइ	किमी	२०	३०	५०	६०	८०	१००		
	होटल	संख्या	३००	३५०	३८०	४००	४१०	४२५		
	होमस्टे	संख्या	२	२	४	५	६	७		
	रेस्टुरेन्ट	संख्या	१२	१५	१८	१८	१९	२०		
	रिसोर्ट	संख्या	०	०	२	४	६	८		
	स्तरोन्नती भएका सम्पदाहरू	संख्या	४	८	१५	१८	२०	२५		

नतिजा	नतिजा,सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु								जोखिम पक्ष तथा पूर्वानुमान	
			आधाररेखा	लक्ष्य						पुष्ट्याईका आधारहरु
	सूचक	इकाई	(आ.व. ०७४/७५)	०७५/७६	०७६/७७	०७७/७८	०७८/७९	०७९/८०		
	धार्मिक मठ मन्दिर	संख्या	२५	२५	२८	३०	३०	३२	- प्रगति / अनुगमन प्रतिवेदन	लगानीमा वृद्धि हुनेछ ।
	उपलब्ध पर्यटकीय सेवा र सुविधाको प्रकार	संख्या	२	३	३	४	४	५		
	कृषि पर्यटन संचालन स्थान	संख्या	०	१	३	४	५	६		
	तालिम प्राप्त टुर गाइड	संख्या	०	२	४	७	९	११		
	व्यवस्थित वनभोज तथा पार्क	संख्या	३	४	६	६	७	८		
	स्तरोन्नति गरिएका पर्यटकीय सम्पदा	संस्था	२		४			७		
	तालिम प्राप्त कृक तथा वेटर	संख्या	१८	२०	३०	३५	४०	४५		
प्रतिफल १.६: वित्तीय सेवा तथा सुविधाको पहुँचमा अभिवृद्धि हुनेछ ।	सुचारु वित्तीय संस्था र सहकारी	संख्या	२४	२५	२७	२९	३०	३१		
	वैकमा खाता हुने तथा सेवा उपयोग गर्ने परिवार	प्रतिशत	५८.७९	६०	६५	७०	७५	८०		
	सेवा सुचारु बैंक शाखा तथा वित्तीय सेवा प्रदायक	संख्या	९	१०	१२	१५	१८	२२		
	उपलब्ध कारोबारको किसिम (बचत र लगानी, रेमिट, मुद्रा सटही, व्यवसायिक परामर्श)	संख्या	४	४	५	५	५	६		
लक्ष्य २ : खाडाँचक्र नगरपालिकाका नागरिकहरुलाई सामाजिक,समावेशि ढंगले जिवन निर्वाहका साथै गुणस्तरीय शिक्षा,स्वास्थ्य,स्वच्छ खानेपानिको पहुँचको	१५ देखि ६० वर्षसम्मका साक्षर जनसंख्या	प्रतिशत	७७.७६	८०	९०	९५	१००	१००	- नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - प्रगति / अनुगमन प्रतिवेदन - विद्यालय सुधार योजना प्रतिवेदन - नगर शिक्षा	- अभिभावक तथा स्थानीय सरोकारवालाको ,चासो ,प्रतिबद्धता र सहभागितामा अभिवृद्धि हुनेछ । - सरकारी, गैर सरकारी र निजी क्षेत्रको
	स्नातकतह उत्तीर्ण अपाङ्ग	संख्या	४	४	५	१०	१५	२०		
	स्नातक तह उत्तिर्ण गर्ने महिला	संख्या	९१	९५	१५०	२००	५००	१०००		
	उच्च शिक्षामा अध्ययनरत विद्यार्थी	संख्या	९२३	१००	११५०	१२००	१३००	१५००		
	विद्यालय बाहिर रहेका (५-१५ वर्ष) बालबालिका	संख्या	२००	१५०	१००	५०	२०	०		
	प्रारम्भिक बाल कक्षामा अध्ययनरत ४-५ वर्ष सम्मका बालबालिका	संख्या	९८०	१००	११००	११५०	१२००	१२५०		
प्रारम्भिक बालविकास बाट कक्षा १ मा	संख्या	९८०	१०००	१०००	१०५०	११००	१२५०			

नतिजा	नतिजा, सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरू								पुष्ट्याईका आधारहरू	जोखिम पक्ष तथा पूर्वानुमान			
	सूचक	इकाई	आधाररेखा (आ.व. ०७४/७५)	लक्ष्य									
				०७५/७६	०७६/७७	०७७/७८	०७८/७९	०७९/८०					
सुनिश्चितता र खेलकुद, कला संस्कृतीको जगेर्ना गर्ने ।	भर्ना भएका									शाखाको वार्षिक प्रतिवेदन -	लगानी र कार्यक्रममा वृद्धि हुनेछ - विद्यार्थीहरूको सिकाइ उपलब्धि उच्चतहमा हासिल भएको हुनेछ ,		
	कक्षा ८ को उतिर्ण दर	प्रतिशत	७५	८०	८५	९०	९५	९५					
	कक्षा १० को जिपिए औषत	संख्या	C	C	B	B	B	A					
	कक्षा १२ को जिपिए औषत	संख्या											
	कक्षा ८ सिकाई उपलब्धी दर	प्रतिशत	५४	५५	६०	६५	७०	७५					
	कक्षा ८ को निरन्तरता दर	प्रतिशत	९०	९१	९३	९३	९४	९५					
	कक्षा १० को निरन्तरता दर	प्रतिशत	९०	९०	९२	९३	९४	९५					
	प्रौढ साक्षरता दर	प्रतिशत	६०	६५	७०	७२	७८	८०					
	सहजै देखिने भर्नादर												
	आधारभूत तह	प्रतिशत	९५	१००	१००	१००	१००	१००	१००				
माध्यमिक तह	प्रतिशत	९०	९२	१००	१००	१००	१००	१००					
उच्च शिक्षा	प्रतिशत	७०	७५	८०	९०	१००	१००	१००					
खुद भर्ना दर %													
प्रतिफल २.१. जीवन उपयोगी गुणस्तरीय आधारभूत, प्राविधिक तथा उच्च शिक्षामा समावेशी समातामुलक पहुच वृदि भई दक्ष जनशक्ति उत्पादन भएको हुनेछ ।	प्राथमिक तह (१ देखि ५)	प्रतिशत	८०	८५	९०	९५	१००	१००					
	आधारभूत तह (१देखि८)	प्रतिशत	७५	७८	८५	९०	९५	१००					
	माध्यमिक तह (९देखि१२)	प्रतिशत	७०	७५	८०	९०	१००	१००					
	उच्च शिक्षा	प्रतिशत	५५	५८	६०	७०	८०	९०					
	कक्षा छाड्ने दर												
	१-५	प्रतिशत	१५	१०	५	३	२	०					
	६-८	प्रतिशत	१०	१५	१०	५	२	०					
	९-१२	प्रतिशत	-	-	-	-	-	०					
	वाल विकास केन्द्रको संख्या	संख्या	३२	३२	५५	६०	७०	८०					
	वाल विकास केन्द्रमा भर्ना दर	प्रतिशत	७५	८०	९०	९५	१००	१००					
सामुदायिक अध्ययन केन्द्रको संख्या	संख्या	३	३	५	८	१०	११						
खेल मैदान भएको विद्यालयको संख्या	संख्या	५	१५	२०	२५	३०	३८						
छात्र तथा छात्राहरूको लागि छुट्टाछुट्टै शौचालयहरू भएको विद्यालयको संख्या	संख्या	१०	१६	२०	२५	३०	३८						

नतिजा	नतिजा, सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरू								जोखिम पक्ष तथा पूर्वानुमान	
			आधाररेखा	लक्ष्य						पुष्ट्याईका आधारहरू
	सूचक	इकाई	(आ. व. ०७४/७५)	०७५/७६	०७६/७७	०७७/७८	०७८/७९	०७९/८०		
	खानेपानीको सुविधा भएको विद्यालयको संख्या	संख्या	१२	२०	२५	३०	३५	३८		
	स्यानीटरी किटस र ड्रेसिङ्ग रुमको व्यवस्था भएको विद्यालयको संख्या	संख्या	०	१६	२०	२५	३०	३०		
	वालमैत्री सिकाइ विधि अवलम्बल गर्ने विद्यालय	प्रतिशत	५	१५	२०	२५	३०	३८		
	वालमैत्री आधारभूत पूर्वाधार र सुविधा (भवन, चर्पी, खानेपानी, खेलकुद मैदान, घेरावार, फर्निचर) उपलब्ध	प्रतिशत	०	२०	२५	३०	३५	३८		
	छात्रवृत्ती पाउने विद्यार्थी संख्या	संख्या	३४०१	४०००	५०००	६०००	७०००	८०००		
	वालक्लव गठन भएका विद्यालय	संख्या	५	२०	२५	३०	३०	३०		
	शिक्षक विद्यार्थी अनुपात (आधारभूत र माद्यामिक)	संख्या	१.२	१.६०	१.५	१.४	१.३	१.३०		
	महिला शिक्षकको अनुपात	प्रतिशत	१.२	१.८	१.६	१.५	१.४	१.३		
	व्यवस्थित विज्ञान र कम्प्युटर प्रयोगशाला भएका	विद्यालय	५	९	१९	२५	२५	२५		
	प्राविधिक विद्यालय	संख्या	०	२	३	५	८	१०		
	उच्च शिक्षा क्याम्पस	संख्या	१	१	१	१	२	२		
प्रतिफल २.२	स्वास्थ्य चौकी	संख्या	२	३	५	६	८	११	- नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - नेपाल जनसांख्यिक तथा स्वास्थ्य सर्वेक्षण	- संघ, प्रदेश र गैरसरकारी र निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा वृद्धि हुनेछ। आवश्यक खोप तथा औषधिहरू
गुणस्तरिय आधारभूत स्वास्थ्य सेवामा पहुँच	३० मिनेटभित्र स्वास्थ्य सेवामा पहुँच भएका जनसंख्या (घरघुरी) (गाउँघर क्लिनिकको सेवा समेत)	प्रतिशत	५०	५५	६५	७५	८५	९०		
शिशु तथा बाल मृत्यू दर घटी स्वस्थ समाजको सृजना भएको हुनेछ।	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र/अस्पताल पुग्न लाग्ने औषत समय	घण्टा	१.३०	१.१५	१	१०मि	६० मि	४५ मि.		
	विरामी पर्दा सर्वप्रथम स्वास्थ्य चौकी/प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र/अस्पताल जाने जनसंख्या	प्रतिशत	७०	७५	८०	८५	८५	९०		

नतिजा	नतिजा, सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरू								जोखिम पक्ष तथा पूर्वानुमान
			आधाररेखा (आ. व. ०७४/७५)	लक्ष्य				पुष्ट्याईका आधारहरू	
	सूचक	इकाई		०७५/७६	०७६/७७	०७७/७८	०७८/७९		
वास्थ्य संस्थामासंस्थागत प्रसूती सेवा लिने महिला	संख्या	५०	६०	६५	७०	८०	८५	<ul style="list-style-type: none"> ● राष्ट्रिय, क्षेत्र तथा जिल्ला स्तरिय स्वास्थ्य सर्वेक्षण । - जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय तथा नगर स्वास्थ्य शाखा को प्रतिवेदन 	<p>समयमै प्राप्त हुनेछ ।</p> <p>- स्वास्थ्य संस्थाहरूमा आवश्यक उपकरण र दक्ष जनशक्ति को व्यवस्थापन हुनेछ ।</p>
पूर्व प्रसूति सेवा ४ पटक प्राप्त गर्ने महिला	प्रतिशत	३१	४०	५५	८०	८५	९०		
२५०० ग्रामभन्दा कम जन्मतौल भएका शिशु	प्रतिशत	६	५	४	३	३	२		
भाडापखालाको संक्रमण दर (प्रति हजारमा)	जना	८२४	६००	५००	४००	३००	२००		
स्वाशप्रश्वासको संक्रमण (ARI) दर (प्रति हजारमा)	जना	७००	६५०	६००	५००	४००	३००		
स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मी	जना	२२	३०	४४	६०	७०	८०		
भिटामिन ए प्राप्त गर्ने बालबालिका	प्रतिशत	१००	१००	१००	१००	१००	१००		
लक्षित गाउँघर क्लिनिक मध्ये संचालित गाउँघर क्लिनिक	प्रतिशत	१००	१००	१००	१००	१००	१००		
लक्षित खोप क्लिनिक मध्ये संचालनमा आएको	संख्या	१६	१७	१८	१९	२०	२०		
किशोर किशोरी मैत्रि स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने स्वास्थ्य संस्था	संख्या	३	५	८	१०	११	११		
जेष्ठ नागरिक तथा अपांगता भएकाहरूलाई पुर्ण निशुल्क स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने स्वास्थ्य संस्था	संख्या	१०	११	११	११	११	११		
२४ सै घण्टा प्रसूति सेवा भएका वडाहरूको	संख्या	३	४	७	८	९	११		
क्षयरोग निदान हुने स्वास्थ्य संस्थाको	संख्या	३	३	५	५	६	७		
प्रार्थमिक आँखा उपचार केन्द्रको अवस्था		१	१	२	२	२	३		
सुरक्षित गर्भपतन सेवा उपलब्ध	संख्या	२	२	३	३	४	४		

नतिजा	नतिजा, सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरू							पुष्ट्याईका आधारहरू	जोखिम पक्ष तथा पूर्वानुमान
	सूचक	इकाई	आधाररेखा (आ. व. ०७४/७५)	लक्ष्य					
				०७५/७६	०७६/७७	०७७/७८	०७८/७९		
स्वास्थ्य संस्था									
चिकित्सकहरूको स्विकृत दरबन्दीको पदपूर्तिको	प्रतिशत		०	१०	३०	५०	६०	८०	
नर्सहरूको स्विकृत पदहरू मध्ये पूर्ति भएको	प्रतिशत		७५	७५	८०	८०	९०	१००	
पूर्णस्तनपान गराउने आमाको	प्रतिशत		६०	६५	७०	८०	८५	९०	
कुपोषण दर	प्रतिशत		१७	१५	१२	१०	७	५	
अतिकडा कुपोषित बच्चाको	प्रतिशत		३	२.५	२	१.५	१	१	
पुरा आईरन चक्की खाने गर्भवती आमा	प्रतिशत		२८	३०	४०	५०	६०	८०	
स्वास्थ्य व्यवस्थापन समिती सक्रिय रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूको	प्रतिशत		०	२	६	७	९	११	
परिवार नियोजनका साधनको प्रयोग दर	प्रतिशत		३७	३८	४०	४४	४६	५०	
स्वास्थ्य विमा गर्ने परिवार	प्रतिशत		१३	१५	२५	३५	५०	५०	
स्वास्थ्य शिविर	पटक		०	०	२	२	४	४	
फलोअपमा आएका विरामी	प्रतिशत		१५	२०	२५	३५	४०	५०	
स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध न्यूनतम सेवा सुविधा	प्रकार		३	३	३	४	४	४	
निजी तथा समुदायमा आधारित स्वास्थ्यकर्मी	संख्या		१२	१०	१०	१०	८	८	
आयोडिनयुक्त नून प्रयोग गर्ने जनसंख्या	प्रतिशत		८०	९०	९०	९०	९५	९५	
धुवारहित चुल्हो वा वैकल्पिक इन्धन प्रयोग गर्ने परिवार	प्रतिशत		३.८२	१०	२०	३०	४०	५०	
आधारभुत सुविधा (खानेपानी, शौचालय, बर्थिङ्ग वार्ड र परामर्श केन्द्र	संख्या		०	१	३	४	५	५	

नतिजा	नतिजा, सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरू								जोखिम पक्ष तथा पूर्वानुमान	
			आधाररेखा (आ.व. ०७४/७५)	लक्ष्य				पुष्ट्याईका आधारहरू		
	सूचक	इकाई		०७५/७६	०७६/७७	०७७/७८	०७८/७९			०७९/८०
	आदी) उपलब्ध स्वास्थ्य संस्था									
प्रतिफल २.३: सुरक्षित खानेपानी तथा सरसफाइ सुविधामा सबैको न्यायोचित पहुँच भई पूर्ण सरसफाइ उन्मुख नगरपालिकाको रूपमा बिकास भएको हुनेछ	पाइपलाइनबाट वितरित पानी प्रयोग गर्ने घरधुरी	संख्या	३४७९	३५००	३५५०	३६००	३६५०	३७००	- नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - M WASH CC को सर्वेक्षण प्रतिवेदन - प्रगति / - अनुगमन प्रतिवेदन	- सबै घरधुरीमा स्वच्छ पिउने पानीको व्यवस्था हुनेछ । - पूर्ण सरसफाइ मा समुदायको चेतना अभिवृद्धि हुनेछ । - सरोकारवालाको प्रतिबद्धता र सहकार्य एवं साभेदारीमा वृद्धि हुनेछ ।
	उपचार गरिएको वा सुरक्षित खानेपानी सुविधा प्राप्त घरधुरी	संख्या	०	१००	५००	१०००	२०००	३०००		
	स्वच्छ (प्यान भएको) पक्क शौचालय भएका घरधुरी	संख्या	३११	५००	१०००	१२००	१५००	२०००		
	प्यान भएको) कच्चा शौचालय भएका घरधुरी		२७७७	२५००	२२००	१८००	१५००	१०००		
	सार्वजनिक शौचालय	संख्या	३	४	५	६	७	८		
	जोखिमयुक्त अवस्थामा साबुनपानीले हात धुने	प्रतिशत	४२	४५	५०	७०	८०	९५		
	फोहोर वर्गीकरण गरी विसर्जन गर्ने परिवार	संख्या	९८५	१०००	१२००	१५००	१८००	२०००		
	सक्रिय खानेपानी र सरसफाई उपभोक्ता समिति	संख्या	१०	१५	२०	२५	३०	४०		
प्रतिफल २.४: महिला, बालबालिका, दलित, जेष्ठ नागरीक, एकल महिला, फरक क्षमता तथा पछाडि पारिएका वर्ग शसक्त भई निर्णायक तहमा सहभागीताको वृद्धि भएको हुनेछ ।	परिवर्तित स्थानीय संरचना तथा कानून अनुसार समावेशी (महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र अन्य पिछडिएको वर्ग) समिति, संयन्त्र तथा संजाल	संख्या	५	५	६	८	१०	१०	- नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - लक्षित वर्ग सम्बन्धी काम गरेका गैरसरकारी तथ्यांक, - महिला तथा	- समावेशितामा आधारित स्थानीय नीति र कानून तर्जुमा हुनेछ । - सरकारी, गैरसरकारी र निजी क्षेत्रको लगानी र
	लैंगिक हिंसा र छुवाछुत सम्बन्धी घटना वार्षिक)	संख्या	६०	५०	४०	३०	२०	१०		
	तालिम प्राप्त अपाङ्गता भएका व्यक्ति	संख्या	५	१०	२०	३०	४०	५०		
	व्यवसायिक सीपमूलक तालिम प्राप्त महिला	संख्या	७३	८०	१००	१५०	२००	२५०		

नतिजा	नतिजा, सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरू								जोखिम पक्ष तथा पूर्वानुमान	
	सूचक	इकाई	आधाररेखा (आ. व. ०७४/७५)	लक्ष्य						पुष्ट्याईका आधारहरू
				०७५/७६	०७६/७७	०७७/७८	०७८/७९	०७९/८०		
	उद्धार, उपचार र सहयोग प्राप्त गर्ने हिंसाजन्य घटना पीडित	संख्या	४	३	३	३	३	३	बालबालिका शाखाको	कार्यक्रममा वृद्धि हुनेछ ।
	लक्षितवर्गबाट उजुरी गुनासो (वार्षिक)	संख्या	०	२०	३०	४०	५०	६०	वार्षिक	- सामाजिक सुरक्षा
	सामाजिक सुरक्षाबाट लाभान्वित लक्षित वर्ग	संख्या	५०७५	५६००	५८००	६०००	६२००	६५००	प्रतिवेदन - अनुगमन प्रतिवेदन	तथा सकारात्मक विभेद नीति र लक्षित वर्ग कार्यक्रमको निरन्तरता हुनेछ ।
प्रतिफल २.५: आत्मनिर्भर तथा सिर्जनशिल युवाशक्तिको विकास तथा उत्पादनमूलक कार्यमा युवा सहभागिता बृद्धि भएको हुनेछ	वैदेशिक रोजगारीमा गएका युवा	संख्या	७३९	७५०	७८०	८००	८५०	९००	- नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - सर्वेक्षण प्रतिवेदन - प्रगति/ अनुगमन प्रतिवेदन	- युवा स्वरोजगार कार्यक्रम प्रभावकारी रूपमा सन्चालन हुनेछ - युवामैत्री वातावरण र लगानीमा बृद्धि हुनेछ ।
	युवाक्लब, संजाल तथा संस्था	संख्या	५	७	८	१०	१२	१२		
	उद्यम, व्यवसाय र स्वरोजगारीमा संलग्न युवा	संख्या	९५७८	९८००	१०५००	११०००	११५००	१२०००		
	कवर्डहल तथा खेलकुद मैदान	संख्या	१	१	२	२	३	५		
	नगर पालिकामा संचालित खेलकुद प्रतियोगिता	संख्या	१	१	१	२	२	३		
	प्रदेश तथा राष्ट्रियस्तर खेलाडी	संख्या	६२	७०	८०	९०	९५	१००		
	राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय खेलाडी संख्या	संख्या	०	१	२	४	५	१०		
प्रतिफल २.६: स्थानीय संस्कृति तथा साहित्यको जगेर्ना तथा प्रवर्द्धन भएको हुनेछ ।	कला, संस्कृति, भाषा र साहित्यमा जिल्ला, प्रदेश र राष्ट्रको प्रतिनिधित्व गर्ने स्रष्टा	संख्या	८	९	१२	१५	१८	२०	- नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - सर्वेक्षण प्रतिवेदन - प्रगति/ अनुगमन प्रतिवेदन	- सरकारी, गैरसरकारी र निजी क्षेत्रको कला र संस्कृतीको क्षेत्रमा लगानी र कार्यक्रममा
	संरक्षित कला, संस्कृति र सम्पदाका प्रका	संख्या	१०	१०	१०	१२	१४	१५		
	कला, भाषा र साहित्यलाई पेशाको रूपमा अवलम्बन गर्ने व्यक्ति	संख्या	३	४	४	५	८	१०		
	स्थानीय संस्कृति, कला, सम्पदा र	संख्या	०	०	१	१	१	१		

नतिजा	नतिजा, सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरू								जोखिम पक्ष तथा पूर्वानुमान	
			आधाररेखा	लक्ष्य						पुष्ट्याईका आधारहरू
	सूचक	इकाई	(आ. व. ०७४/७५)	०७५/७६	०७६/७७	०७७/७८	०७८/७९	०७९/८०		
	साहित्यसंवन्धी अध्ययन तथा अनुसन्धान									वृद्धि हुनेछ
	स्थानीय कला, संस्कृति, सम्पदा, भाषासाहित्यमा आधारित प्रकाशन	संख्या	१०	१०	१२	१५	१८	२०		
लक्ष्य ३ : सडक, पुल, विद्युत, संचारसहितको व्यवस्थित बस्ती विकास भई यातायात, सहजता ल्याई जीवनयापनमा सुधार गर्ने ।	१२ है महिना यातायात सुचारु सडक लम्वाई	कि.मि.	३०	३५	४०	५०	६०	६५	– नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) – सर्वेक्षण प्रतिवेदन – प्रगति प्रतिवेदन	– संघ, प्रदेश र गैरसरकारी र निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा वृद्धि हुनेछ । – समुदायको योगदान र निगरानीमा वृद्धि हुनेछ ।
	प्रवर्द्धित तथा व्यवस्थित बजार	संख्या	१	१	२	३	४	५		
	सुरक्षित वस्तीमा बसोबास गर्ने परिवार	प्रतिशत	५	१०	१५	२०	२५	४०		
प्रतिफल ३.१ सडक एवं सहायक पूर्वाधारको विस्तार र विकास एवं यातायात सुचारु भएको हुनेछ ।	यातायात सुचारु अन्तिम बिन्दु (केन्द्र)	संख्या	१	२	३	४	५	७	– नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) – सर्वेक्षण प्रतिवेदन – प्रगति / अनुगमन प्रतिवेदन	संघ, प्रदेश र नगरपालिका तथा विकास साभेदार को लगानी र कार्यक्रममा वृद्धि हुनेछ ।
	कालोपत्रे सडक (राजमार्ग बाहेक)	किमी	०	०	१	२	३	५		
	ग्राभेल सडक	किमी	०	०	३	८	१२	१६		
	धुले सडक	किमी	२१	२५	२८	३२	४०	४८		
	पक्की पुल (वेली ब्रिज समेत)	संख्या	०	०	०	१	२	२		
	नगर क्षेत्रमा सूचारु ४ पाँचे सार्वजनिक सवारी साधन	संख्या	१०	१०	१२	१५	१८	२०		
	नियमित मर्मत संभार भएको सडकको लम्वाई	किमी	११	११	१५	२०	२५	३०		
वायोइन्जिनरिङ्ग प्रविधी र सडक साइड	किमी	०	१	३	५	८	१०			

नतिजा	नतिजा,सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु								जोखिम पक्ष तथा पूर्वानुमान	
			आधाररेखा (आ.व. ०७४/७५)	लक्ष्य				पुष्ट्याईका आधारहरु		
	सूचक	इकाई		०७५/७६	०७६/७७	०७७/७८	०७८/७९			०७९/८०
	वृक्षारोपण									
प्रतिफल ३.२ आवास,बजार ,वस्ती एकिकृत,व्यवस्थित र सुरक्षित भएको हुनेछ	प्रवर्द्धित तथा सुरक्षित आवास क्षेत्र	स्थान	०	०	१	१	२	२	- नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - सर्वेक्षण प्रतिवेदन - प्रगति प्रतिवेदन	- लाभान्वित समुदाय को प्रतिवद्धता र सहभागिता साभेदारीमा वृद्धि हुनेछ ।
	भूकम्प प्रतिरोधी भवन निर्माणसंबन्धी दक्ष व्यक्ति	संख्या	०	११	२२	३३	४४	५५		
	भूकम्प प्रतिरोधी प्रविधि र मापदण्ड अनुसार निर्माण भएका सार्वजनिक भवन तथा संरचना	संख्या	१५	१८	२०	२०	२५	२५		
	भूकम्प प्रतिरोधी प्रविधि र मापदण्ड अनुसार निर्माण भएका आवास घर	संख्या	१५	२५	५०	१००	१५०	२००		
	आधारभूत पूर्वाधारसहित व्यवस्थित बजार	संख्या	१	१	२	२	३	३		
प्रतिफल ३.३: विद्युत र वैकल्पिक उर्जाको विस्तार , उपलब्धता तथा उपयोगमा वृद्धि भएको हुनेछ ।	स्थानीय विद्युत उत्पादन	कि.वा	०	०	१००	१००	५००	५००	- नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - सर्वेक्षण प्रतिवेदन - प्रगति / अनुगमन प्रतिवेदन	- संघीय प्रणाली अनुसार संघ, प्रदेश को लगानी वृद्धि हुनेछ । - स्थानीय सरोकारवालाको प्रतिवद्धता र सहभागिता समन्वय, सहकार्य एवं साभेदारीमा वृद्धि हुनेछ ।
	विद्युत ट्रान्समिसन तथा वितरण लाइन विस्तार	कि.मि.	१०	१५	२०	२५	३०	४०		
	सोलार प्रणाली पुगेका घरपरिवार	संख्या	२६७०	२७००	२८००	३०००	३२००	३५००		
	विद्युत सेवा पुगेका घरपरिवार	संख्या	८३१	१०००	१२००	१५००	१८००	२०००		
	सुघारिएको उर्जा (वायोग्यास/एलपि) प्रयोग गर्ने परिवार	संख्या	६१८	८००	१०००	१२००	१५००	२०००		
	धुवाराहित चुल्हो वा वैकल्पिक इन्धन प्रयोग गर्ने परिवार	प्रतिशत	३.८२	१०	२०	३०	४०	५०		
प्रतिफल ३.४: सूचना र संचार प्रविधिको पहँच र प्रयोगमा बृद्धि भएको हुनेछ ।	टेलिभिजन उपलब्ध परिवार	प्रतिशत	२.४९	५	१०	१५	२०	२५	- नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - सर्वेक्षण प्रतिवेदन	संघ, प्रदेश र गैरसरकारी र निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा वृद्धि हुनेछ ।
	इन्टरनेट सेवा प्रयोग गर्ने जनसंख्या	संख्या	९५	१००	२००	३००	४००	५००		
	मोबाइल प्रयोगकर्ता	संख्या	२२७२	३०००	३५००	४०००	४५००	५०००		
	उद्यम व्यवसायमा सूचना प्रविधि प्रयोग गर्ने व्यक्ति	संख्या	१५०	२००	२५०	३००	४००	५००		

नतिजा	नतिजा, सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरू								जोखिम पक्ष तथा पूर्वानुमान	
			आधाररेखा	लक्ष्य						पुष्ट्याईका आधारहरू
	सूचक	इकाई	(आ. व. ०७४/७५)	०७५/७६	०७६/७७	०७७/७८	०७८/७९	०७९/८०		
									- प्रगति प्रतिवेदन	
लक्ष्य ४: वन, जैविक, जलाधार, विपत् तथा जलवायुसम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गरी उत्थानशील समाजको निर्माण गर्ने ।	रुख विरुवाले ढाकेको वा हरियाली वा वन क्षेत्र	हेक्टर	५६७६.९०	५६८०	५७००	५७२०	५७४०	५७५०	- नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल)	- वन सम्बन्धि स्थानीय नीति र कानून तर्जुमा भइ कार्यान्वयनहुनेछ ।
	ढाडी वुट्यान ले ढाकेको क्षेत्र	हेक्टर	१८८५.९८	१८८०	१८७५	१८७०	१८६५	१८६०	- सर्वेक्षण प्रतिवेदन	
	संरक्षित तथा व्यवस्थित वन क्षेत्र	हेक्टर	३	४	५	६	७	८		
	संरक्षित चरन क्षेत्र	वटा	२	३	५	७	८	१०		
	उत्पादित गैह्रकाष्ठ वन पैदावर	केजी	७८४९६८	८०००००	८५००००	९०००००	९५००००	१००००००		
वनमा आधारित उद्योग तथा व्यवसाय	संख्या	७	१०	१२	१४	१६	२०		- प्रगति / अनुगमन प्रतिवेदन	- वन, वातावरण नीतिको पालना हुनेछ ।
प्रतिफल ४.१: वन तथा जैविक विपपधताको ब्यबस्थापन गरीएको हुनेछ ।	व्यवस्थित सामुदायिक वन क्षेत्र	संख्या	३६	३६	३८	३८	४०	४०	- नगरवस्तुगत विवरण (प्रोफाइल)	- वन सम्बन्धि स्थानीय नीति र कानून तर्जुमा भइ कार्यान्वयनहुनेछ ।
	निजी वन क्षेत्र	हेक्टर	२.५२	३	५	७	९	१०		
	कवुलियति वन		३	४	५	६	७	८		
	आयमूलक कार्य संचालित वन क्षेत्र	वटा	०	१	२	५	८	१०	- सामुदायिक वन समुह तथा वन कार्यालय को प्रगति / अनुगमन प्रतिवेदन	- वन, वातावरण नीतिको पालना हुनेछ ।
	जैविक विविधता युक्त क्षेत्र	वटा	७	७	८	९	१०	१२		
	गैरकाष्ठ वन पैदावारहरूको व्यवसायिक खेती गरिएको वन	वटा	०	१	३	५	९	१२		
प्रतिफल ४.२: जलाधार संरक्षण तथा भूमि को एकीकृत व्यवस्थापन र उचित सदुपयोग भएको हुनेछ ।	संरक्षित पानी मुहान क्षेत्र	वटा	३०	४०	६०	६०	७०	९०	- नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल)	- संघ, प्रदेश र गैरसरकारी र निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा वृद्धि हुनेछ ।
	नदी नियन्त्रण लम्बाई	किमी	०.५	१	२	३	४	५		
	उपचार गरिएको/ संरक्षित गल्छी र पहिरो	किमी	०	५	१	१.५	२	२.५	- सर्वेक्षण प्रतिवेदन	
	संरक्षित भू-क्षय र बाढी संवेदनशील क्षेत्र	किमी	१	३	५	७	९	१०		
संरक्षित र व्यवस्थित तालतलैया र सिमसार क्षेत्र	संख्या	०	१	२	३	४	५		- प्रगति / अनुगमन	

नतिजा	नतिजा, सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरू								जोखिम पक्ष तथा पूर्वानुमान	
			आधाररेखा (आ. व. ०७४/७५)	लक्ष्य						पुष्ट्याईका आधारहरू
	सूचक	इकाई		०७५/७६	०७६/७७	०७७/७८	०७८/७९	०७९/८०		
	वायोइन्जिनियरिङ प्रविधि प्रयोग संरचनाको लम्बाई	किमी	०	२	५	६	८	१०	न प्रतिवेदन	- स्थानीय सरोकारवालाको प्रतिबद्धता र सहभागिता, सहकार्य एवं साभेदारीमा वृद्धि हुनेछ ।
प्रतिफल ४.३: जलवायु अनुकुलन र पर्यावरणिय स्वच्छता अभिवृद्धि भएको हुनेछ ।	मनोरञ्जनस्थल, पार्क र हरित क्षेत्र	संख्या	१	३	५	७	९	११	- नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - सर्वेक्षण प्रतिवेदन - प्रगति/ अनुगम न प्रतिवेदन	- स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल योजना निर्माण भइ कार्यान्वयनमा आएको हुनेछ । - संघ, प्रदेश र गैरसरकारी र निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा वृद्धि हुनेछ । - स्थानीय समुदायको सरसफाइमा चेतना वृद्धि हुनेछ ।
	प्रयोग भएका फोहोरमैला व्यवस्थापन प्रणाली	प्रकार	१	१	३	४	४	५		
	कम्पोस्ट-विन र गावैज-पिट प्रयोग गर्ने परिवार	संख्या	४७७	६००	८००	९००	१०००	१२००		
	परम्परागत उर्जा (दाउरा) प्रयोग गर्ने घरधुरी	संख्या	३०६८	२८००	२६००	२४००	२२००	२०००		
	निर्यामित सरसफाइको अभ्यास गर्ने घरधुरी	प्रतिशत	३०	४०	५०	६०	७०	८०		
	घरभित्रको धुवाँमुक्त घरधुरी	संख्या	७३९	९००	१२००	१५००	१८००	२०००		
	स्थानीय विपद जोखिम न्युनीकरण तथा जलवायु अनुकुलन कार्ययोजना तर्जुमा	संख्या	०	०	१	१	२	२		
प्रतिफल ४.४ विपदबाट हुने	सुरक्षित, एकीकृत र व्यवस्थित वस्ती/आवास क्षेत्र	संख्या	०	०	१	२	३	४	- विपद जोखिम	- स्थानीय विपद्

नतिजा	नतिजा, सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरू								जोखिम पक्ष तथा पूर्वानुमान	
	सूचक	इकाई	आधाररेखा (आ. व. ०७४/७५)	लक्ष्य				पुष्ट्याईका आधारहरू		
				०७५/७६	०७६/७७	०७७/७८	०७८/७९			०७९/८०
क्षतिलाइ न्यूनिकरण गरी उत्थानशिल समाजको निर्माण भएको हुनेछ	वस्ती अयोग्य स्थानमा बसोबास गरेका परिवार	प्रतिशत	२०	१८	१५	१२	८	५	पार्श्वचित्र - सर्वेक्षण प्रतिवेदन - प्रगति/ अनुगमन प्रतिवेदन	तथा जलवायु उत्थानशिल योजना निर्माण भई कार्यान्वयनमा आएको हुनेछ । - समुदायलाइ विपद जोखिम न्यूनिकरण वारे जानकारि र विपद उत्थानशिल समुदाय निर्माण भएको हुनेछ । - विपद जोखिम न्यूनीकरण हुनेछ ।
	विपदबाट भएको वार्षिक क्षती (जग्गा, संरचना, बाली नाली, पशु र अन्य सम्पत्ती)	रकम(हजारमा)	१३२०	१२००	१०००	९००	७००	५००		
	सुरक्षित खुल्ला क्षेत्र र स्थान	संख्या	०	०	११	२२	२२	४४		
	तालिम प्राप्त स्वयंसेवक	संख्या	०	०	५५	५५	११०	११०		
	विपद् व्यवस्थापन स्थानीय कोष (हजारमा वार्षिक)	रकम	२०(लाख)	२० -लाख)	३०(लाख)	३५ (लाख)	४०(लाख)	५०(लाख)		
	विपद् व्यवस्थापनमा क्रियाशील संघ/ संस्थाहरु	संख्या	७	८	९	९	१०	१०		
लक्ष्य ५: नगरपालिकाको संरचना र मानव शंसाधनको व्यवस्थापन योजना प्रक्रियालाई	प्रतिव्यक्तिवार्षिक बजेट लगानी (रु. हजारमा)	रकम	३	५	७	८	९	१०	- नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - सर्वेक्षण प्रतिवेदन - प्रगति/ अनुगमन	- संघीय प्रणाली अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय नीति र कानून तर्जुमा हुनेछ ।
	लक्षितवर्ग, सशक्तिकरण र क्षमता विकास कार्यक्रमबाट लाभान्वित विपन्न र पिछ्छाडिएको वर्ग	संख्या	२००	२५०	३००	३५०	५००	७००		
	नगर पालिकामा उपलब्ध प्राविधिक मानव संसाधन	संख्या	२९	२९	२९	२९	२९	२९		

नतिजा	नतिजा,सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु								जोखिम पक्ष तथा पूर्वानुमान	
			आधाररेखा (आ.व. ०७४/७५)	लक्ष्य						पुष्ट्याईका आधारहरु
	सूचक	इकाई		०७५/७६	०७६/७७	०७७/७८	०७८/७९	०७९/८०		
तथा सुशासन कायम गर्ने ।	नगर पालिकामाक्रियाशिल गैसस, अगैसस, विकास साभेदार	संख्या	९	१०	१२	१२	१५	१५	न प्रतिवेदन	
प्रतिफल ५.१: नगरपालिकाको स्थानिय कानुन तर्जुमा भई पूर्ण रुपमा कार्यान्वयन भएको हुनेछ ।	नगर पालिकाले स्वीकृत गरेका कानून तथा नीति								- स्थानिय राजपत्र - प्रगति / अनुगमन प्रतिवेदन	- स्थानीय नीति र कानून तर्जुमा भइ कार्यान्वयन हुनेछ ।
	ऐन	संख्या	७	१०	१२	१४	१६	१८		
	नियम तथा विनियम	संख्या	०	२	५	७	८	१०		
	निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड	संख्या	९	१२	१४	२०	२२	२५		
	क्रियाशिल नीतिगत समिति तथा संयन्त्र (विधायन, सुशासन, लेखा, राजस्व, योजना तथा बजेट तर्जुमा, अनुगमन आदी)	संख्या	३	४	५	६	७	८		
	अभ्यास गरिएका सामाजिक जवाफदेहिताका औजारका प्रकार (क्षतिपूर्ति सहिको नागरिक वडापत्र, सार्वजनिक सुनुवाई, सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, समुदाय स्कोर कार्य आदी)	प्रकार	४	४	४	४	४	४		
स्थानीय कानून, नीति तथा योजना तर्जुमा प्रक्रिया नागरिक पृष्ठपोषण तथा सुभाब लिने माध्यमहरु (संचार माध्यम,सुचना पाटी, अन्तरक्रिया, लिखित प्रतिक्रिया, सुभाब	प्रकार	२	३	५	८	१०	१०			

नतिजा	नतिजा, सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरू								जोखिम पक्ष तथा पूर्वानुमान	
			आधाररेखा (आ. व. ०७४/७५)	लक्ष्य						पुष्ट्याईका आधारहरू
	सूचक	इकाई		०७५/७६	०७६/७७	०७७/७८	०७८/७९	०७९/८०		
	पेटिक, सामाजिक सञ्जाल आदी)									
	नगर पालिका पेश भएका सरकार संचालन तथा सेवा प्रवाह सम्बन्धी गुनासो अभिलेख	प्रतिशत	१०	८	७	५	५	५		
	नगर पालिका पेश भएका सरकार संचालन तथा सेवा प्रवाह सम्बन्धी गुनासो अभिलेख भएका मध्ये समाधान भएका गुनासो अभिलेख	प्रतिशत	७०	७०	८०	८५	८५	९०		
प्रतिफल ५.२: नगरपालिका र सबै वडा कार्यालयहरूको संस्थागत क्षमता, मानव संसाधन र कार्यक्षमता अभिवृद्धि भएको हुनेछ ।	नगर पालिकामा कार्यरत मानव संसाधन	संख्या	३४०	३४०	३४५	३४५	३४५	३४५	- नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - सर्वेक्षण प्रतिवेदन - प्रगति / अनुगमन प्रतिवेदन	- दरवन्दि अनुसार आवश्यक जनशक्ति को व्यवस्था भएको हुनेछ ।
	नगरपालिका तथा वडा कार्यालय भवन	संख्या	४	५	८	१०	११	१२		
	सेवा सुचारु सेवा तथा श्रोत केन्द्र (स्वास्थ्य, कृषि, पशु सेवा, शिक्षा, सूचना)	संख्या	५३	५३	५३	५५	५५	५६		
	नगरपालिकामा संचालित संघीय र प्रदेश आयोजना तथा कार्यक्रम एवं इकाई	संख्या	१५	१८	२०	२२	२५	२५		
	संचालित स्थानीय शासन, योजना तर्जुमा तथा सेवाप्रवाह सम्बन्धी क्षमता विकास कार्यक्रम (गापा आफै)	पटक	१८	१८	२०	२०	२०	२५		
	जवाफदेहिता क्षमता विकास र अभिवृद्धि कार्यमा सहभागी जनप्रतिनिधि र नागरिक समाज	जना	२००	३००	५००	७००	९००	१०००		
प्रतिफल ५.३: नगरपालिकाले आन्तरिक तथा वाह्य स्रोत परिचालन गरी आर्थिक वृद्धि हासिल	नगर पालिकाको वार्षिक आन्तरिक आय रकम (हजारमा)	रु.	३०००	५०००	६०००	७०००	८०००	१००००	- नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - सर्वेक्षण	- संघीय तथा प्रदेश राजस्व कानून उपलब्ध हुने तथा
	संघीय सरकारबाट राजस्व बाँडवाँडबाट प्राप्त रकम	रु. हजारमा	७००००	६९०००	७९४००	८००००	९००००	१०००००		
	प्रदेश सरकारबाट राजस्व बाँडवाँडबाट	रु. हजार	०	३००	४००	५००	८००	१०००		

नतिजा	नतिजा, सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरू								पुष्ट्याईका आधारहरू	जोखिम पक्ष तथा पूर्वानुमान	
	सूचक	इकाई	आधाररेखा (आ. व. ०७४/७५)	लक्ष्य							
				०७५/७६	०७६/७७	०७७/७८	०७८/७९	०७९/८०			
गरेको हुनेछ ।	प्राप्त रकम	मा								प्रतिवेदन - प्रगति / अनुगमन प्रतिवेदन - वित्तीय प्रतिवेदन	स्थानीय कानून तर्जुमा हुनेछ । - संघ, प्रदेश, विकास साभेदार, गैसस र समुदायको लगानी आकर्षण हुनेछ । - नगरपालिकाको आन्तरिक आय वृद्धि हुनेछ ।
	वित्तीय समानिकरण अनुदान (संघ)	रु. हजारमा	१५०००	१२३७००	१२१८००	१३३९८०	१४७३७८	१६२११५			
	वित्तीय समानीकरण (प्रदेश)	रु. हजारमा	५२००	५१३९	७०००	१००००	१२०००	१५०००			
	शसर्त अनुदान (संघ)	रु. हजारमा	१२००००	१५५३००.२०	१४१०००	१५०१५०	१६०४७२	१८०४४२			
	नगरपालिकाको कूल वार्षिक बजेट (हजारमा)	रु.	४२००००	४५६५०९.२	४४६६००	४८८३३०	५३४२५०	५९८०५७			
	नगर पालिकाको वार्षिक वास्तविक खर्च रकम (प्रतिशत)	प्रतिशत	८५	९०	९०	९५	१००	१००			
	औषत वार्षिक वेरुजु रकम (हजारमा)	रु.	४००००	३००००	२००००	१००००	५०००	३०००			
	गैसस, अगैसस, विकास साभेदारबाट संचालित आयोजना/कार्यक्रमबाट लगानी रकम (हजारमा)	रु.	१०००	५६००	५०००	६०००	७०००	८०००			
	समुदायको लगानी तथा योगदान रकम (हजारमा)	रु.	५०००	१००००	१२०००	१४०००	१६०००	१८०००			
	निजी क्षेत्रको लगानी (हजारमा)	रु.	०	०	१०००	२०००	३०००	५०००			
प्रतिफल ५.४: शुसासन वाहली भई योजना तर्जुमा कार्यान्वयन, अनुगमन प्रभावकारी भएको हुनेछ ।	खण्डीकृत विषयगत तथा श्रोत नक्शा सहित वस्तुगत विवरण तयारी तथा अद्यावधिक	भए/नभएको	भएको	भएका	भएका	भएका	भएका	भएका	- नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - सर्वेक्षण प्रतिवेदन - प्रगति / अनुगमन प्रतिवेदन - वित्तीय	- संघीय प्रणाली अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय नीति र कानून तर्जुमा हुनेछ । - संघ, प्रदेश र गैरसरकारी र निजी क्षेत्रको	
	स्थानीय गौरवका आयोजना	संख्या	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको			
	तर्जुमा भएका विषयगत रणनीतिक योजना (विषय)	क्षेत्र	२	३	४	५	६	७			
	नतिजामूलक ढाँचामा आवधिक योजना तर्जुमा	भए/नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको			
नतिजामूलक अनुगमन खाकामा	भए/नभ	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको			

नतिजा	नतिजा, सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरू								जोखिम पक्ष तथा पूर्वानुमान	
	सूचक	इकाई	आधाररेखा (आ. व. ०७४/७५)	लक्ष्य						पुष्ट्याईका आधारहरू
				०७५/७६	०७६/७७	०७७/७८	०७८/७९	०७९/८०		
आधारित अनुगमन तथा मूल्याङ्कन योजना	एको								प्रतिवेदन	लगानी र कार्यक्रममा वृद्धि हुनेछ । - स्थानीय सरोकारवालाको प्रतिबद्धता र सहभागिता समन्वय, सहकार्य एवं साभेदारीमा वृद्धि हुनेछ ।
कूल आयोजना मध्ये उपभोक्ता समितिबाट कार्यान्वयन भएका आयोजनाको अनुपात	प्रतिशत	८०	७५	७०	६०	५५	५०			
समयमा सम्पन्न आयोजना/कार्यक्रमको अनुपात	प्रतिशत	८०	९०	१००	१००	१००	१००			
आयोजना/कार्यक्रम अनुगमन प्रतिवेदन संख्या (पटके, मासिक, चौमासिक, वार्षिक)	पटक	१	४	४	४	४	४			
नगर पालिकाबाट प्रकाशित दस्तावेज र प्रतिवेदन	संख्या	१	२	३	४	५	७			
टोल वस्तीमा सहभागितामूलक योजना तर्जुमा तथा अनुगमन प्रक्रियामा लक्षितवर्ग/समुदायको प्रतिनिधित्व (महिला, दलित, जनजाति र बालबालिका)	प्रतिशत	२५	३०	४०	५०	६०	७०			
लक्षितवर्ग लक्षित बजेट	प्रतिशत	१५	२०	२५	२५	३०	३०			

२.७. कार्यनीति

खाडाँचक्रनगरपालिकाको समग्र विकासलाई हासिल गर्न निर्धारण गरिएको दीर्घकालीन सोच तथा लक्ष्य र उद्देश्य हासिल गर्न संघ, प्रदेश तथा विकास साभेदारहरूको समन्वय, सहकार्य तथा साभेदारी वृद्धि गरी आवधिक योजनाको कार्यान्वयन गरिने छ । योजना कार्यान्वयनका लागि तालिका २,३,४,५,६ मा प्रस्तुत गरिएका कार्यनीतिहरू नै यस आवधिक योजनाका मुख्य कार्यनीतिहरू हुन् ।

परिच्छेद ३ कार्यान्वयन योजना

३.१ कार्यक्रम तथा योजना :

आवधिक योजनाको लक्ष्य प्राप्तिका लागि अपेक्षित प्रतिफल तथा विषयगत क्षेत्र अनुसार अनुमानित लागतसहित देहाय बमोजिमको योजना तथा कार्यक्रम निर्धारण गरिएको छ। जुन तालिका ९ मा देहाय बमोजिम उल्लेख गरिएको छ :

तालिका ९ : आवधिक योजनाको नतिजा प्राप्तिको लागि तर्जुमा गरिएका कार्यक्रम तथा योजना

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका रणनीतिक कार्यक्रम तथा आयोजना	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत (रु. हजार)	स्थान/कार्यक्रम
		आधार वर्ष ०७५/०७६	कुल लक्ष्य (२०७९/८०)		
आर्थिक विकास					
प्रतिफल १.१: कृषि उपजको व्यवसायीकरण र उत्पादन बृद्धि भएको हुनेछ।					
१.१.१. अन्न, दलहन खेति तथा विउ उत्पादन	पटक	२ पटक	१५ पटक	४०००	<ul style="list-style-type: none"> - १ देखी ११ नं वडा सम्मको तल्लो भेगमा धान र गहू खेति विस्तार। - १ देखी ११ नं वडा को मध्य भागमा मकै र कोदो खेती विस्तार। - १ देखी वडा नं १ देखी ११ को मध्य तथा उच्च भागमा सिमि, गहत, फापर, चिनो, कागुनो क्षेत्र विस्तार। - सवै वडाको तल्लो भेगमा स्थानीय जातको रातो मासी -कोक्ले, भर्तालो, सुनालो, जातको धान खेती विस्तार

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत	स्थान/कार्यक्रम
					<ul style="list-style-type: none"> - सवै वडाको तल्लो भागमा तोरी, अडहर, मास, बोडी लगायतका दलहन तथा तेलहन वाली विस्तार - विउ उत्पादन केन्द्रको स्थापना । - सवै वडा को मध्य भागमा मकैको विउ वितरण गर्ने । - ४ वटा विउ उत्पादन समुह निर्माण । - आवश्यकता र समयको आधारमा माटो परीक्षण ल्यावमा सिफारीस ।
१.१.२. फलफुल खेति विस्तार	रोपनी	९३३	५०००	१५०००	<ul style="list-style-type: none"> - नगर स्तरमा ३ वटा मिनी हाइटेक नर्सरी उत्पादन गरी ६० हजार विरुवा उत्पादन गर्ने। - पकेट क्षेत्र निर्धारण गरीएका वडा नं ८,९ र १० मा स्याउ, १ र ३ मा ओखर र २,७,४ र ११ मा आप सुन्तला र केरा उत्पादन विस्तार । - फलफुल खेती वाट १२० मेट्रीकटन फलफुल उत्पादन । - १ घर न्यूनतम १० फलफुल विरुवा रोप्ने ।
१.१.३. व्यावसायिक तरकारी खेति विस्तार	रोपनी	५००	४०००	७०००	<ul style="list-style-type: none"> - वडा नं १,२,३,४,५ र ११ मा तरकारी खेती विस्तार । - तरकारी उत्पादन गर्ने किसान लाई प्रति वर्ष ८० वटा प्लास्टिक घर वितरण । - मौसमी तथा वेमौसमी तरकारीको विउ वितरण । - कृषक हरुको समुह गठन पुनर्गठन तथा परीचालन - स्थलगत घुम्ती तालिम सञ्चालन । - कृषक पाठशाला सञ्चालन । - रोग किरा नियन्त्रणका लागि तालिम सञ्चालन ।

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत	स्थान/कार्यक्रम
					<ul style="list-style-type: none"> - पशुमुत्र संकलन तथा गोठेमल सुधार । - जैविक विसाधि निर्माणको लागि कृषको क्षमता अविवृदी - १ घर १ करेशा वारी अभियान सञ्चालन ।
१.१.४. कृषि प्रविधि तथा औजार हस्तान्तरण	वटा	७	२५	१००००	<ul style="list-style-type: none"> - अन्न तथा तेहलन उत्पादको लागि हाते ट्याक्टर, थ्रेसर, जस्ता मेशिनहरुमा लागत सहभागिता सहितको अनुदान - मकै छोडाउने मेशिन लागत सहभागिता सहितको अनुदान - अन्न भण्डारणको लागि सिडविन, ग्रिन सेभर लागत सहभागिता सहितको अनुदान । - आरीसिकेचर, पावर स्प्रे फुड स्प्रे फलफुल टिप्ने भर्याङ्ग र भोला, हार्भेष्ट पोल लागत सहभागिता सहितको अनुदान - चुना निलो तुथो सर्भो आयल शुक्ष्म तत्व । - १ वडा १ कृषि प्राविधिकको व्यवस्था - तरकारी उत्पादक किसानहरुका लागि क्यारेट वितरण - जैविक विषादि वितरण ।
१.१.५. कृषकको क्षमता तथा दक्षता अभिवृद्धि	पटक	३	१५	२०००	<ul style="list-style-type: none"> - स्थलगत घुम्ती तालिम सञ्चालन । - कृषक पाठशाला सञ्चालन । - रोग किरा नियन्त्रणका लागि तालिम सञ्चालन । - पशुमुत्र संकलन तथा गोठेमल सुधार ।

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत	स्थान/कार्यक्रम
					- जैविक विसाधि निर्माणको लागि कृषको क्षमता अविबृद्धी - कृषक हरुका लागि आन्तरीक तथा वाट्य अवलोकन भ्रमण ।
१.१.६. जडिवुटि तथा मसालावालि प्रवर्धन र विस्तार	रोपनी	२००	१०००	१००००	- अदुवा, वेसार, टिमु, खुर्सानी, लसुन, धनिया, अलैचि, दालचिनी, विस्तार - अदुवा वेसार २,३,४,५,६,७ र ११ वडामा खेती विस्तार । - टिमु, खुर्सानी, लसुन, धनिया, अलैचि, दालचिनी, वडा नं १ देखी ११ मा विस्तार . - अदुवा, वेसार, टिमु, खुर्सानी, लसुन, धनिया, अलैचि लगायतका मसला वालिको लागि लागत सहभागितामा अनुदान सहयोग ।
१.१.७. कृषि क्षेत्रको पूर्वाधार निर्माण तथा विस्तार	वटा	०	१०	२५०००	- वडा नं १ मा सित भण्डार को स्थापना । - वडा नं २,३,५,६,११ जम्मा ५ वटा कृषि संकलन केन्द्र स्थापना । - पुराना संकलन केन्द्रको स्तरउन्नती । - जडीवुटी प्रशोधन केन्द्रको स्थापना ।
प्रतिफल १.१ को जम्मा				७३०००	
प्रतिफल १.२ खेती योग्य जमीनमा सिंचाई सुविधा उपलब्ध भएको हुनेछ ।					
१.२.१. सिंचाई सुविधाको विस्तार	संख्या	३१	३७	३००००	- वडा नं , ४ ७,८,९,१० र ११ मा नया सिंचाई कुला विस्तार ।
१.२.२. सिंचाई पुर्वाधारको मर्मत	संख्या	०	३१	३०००	- वडा नं १,२,३,४,५,६,७,८,९,१० र ११ मा रहेका सिंचाई

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत	स्थान/कार्यक्रम
सम्भार ।					कुलो मर्मत ।
१.२.३ सिचाई मर्मत संभार कोष ।	संख्या	०	१	५०००	- नगरपालिका स्तरमा ।
प्रतिफल १.२ को जम्मा				३८०००	
प्रतिफल १.३ आधुनिक पशुपालन व्यवसायको माध्यमबाट पशुजन्य उत्पादनमा आत्मनिर्भर भएको हुनेछ ।					
१.३.१. व्यावसायीक पशु-पंछि विकास तथा विस्तार	पटक	०	१५	६०००	<ul style="list-style-type: none"> - भेडा बाखापालक कृषकहरु लाई खोर निर्माण तथा सुधार कार्यक्रम - सबै वडाहरुमा पशुरोग नियन्त्रणका लागि खोप कार्यक्रम सञ्चालन - नगरका सबै वडाहरुमा वर्षको दुई पटक पशु स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन - नश्ल सुधारका लागि एक वडा एक राँगा , साँढे थुमा वितरण - नश्ल सुधारका लागि एक वडा ३ वटाका दरले बोका वितरण - सबै वडाहरुमा कुखुराका चल्ला वितरण (लागत सहभागितामा) - ५०० रोपनिमा उन्नत जातको ढाले घाँस(ईपिलिपि,वडहर,कोईरालो,बकाईनो ,नेपियर आदि) खेति विस्तार - ६०० रोपनिमा उन्नत जातको भुईँ घाँस (जै , वर्सिम आदि) खेति विस्तार

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत	स्थान/कार्यक्रम
					<ul style="list-style-type: none"> - वडा नं. २, ५, ८, ११ मा माछापालन विस्तार - वडा नं. १ र ५ मा बंगुरपालन ब्यवसाय विस्तार
१.३.२. व्यावसायिक पशुपालक कृषकहरुको क्षमता विकास	पटक	५	२५	६५००	<ul style="list-style-type: none"> - प्रत्येक वडामा पशुपालक कृषकहरुलाई क्षमता विकास तालिम सञ्चालन - घुम्टि पशु पाठशाला प्रत्येक वडाहरुमा संचालन गर्ने - एक वडा एक पशु सेवा प्राविधिकको ब्यवस्था गर्ने । - पशु पालक अगुवा कृषकहरुलाई नगर स्तरिय तालिम संचालन
१.३.३. पूर्वाधार निर्माण	संख्या	०	२०	१५०००	<ul style="list-style-type: none"> - नगर स्तरिय कृत्रीम गर्भाधान केन्द्रको स्थापना - १, २, ११, ३, ४ र ११ मा दुग्ध संकलन केन्द्र स्थापना - नगर स्तरिय ह्याचरीको स्थापना - नगर स्तरमा १ वटा डेरी उद्योगको स्थापना - एक वडा एक ट्यापिजको स्थापना - वडा नं. ३, ५, ६, ७, ८, ९, ११ मा उन काट्ने ताथ काल्ने सामाग्रीको वितरण (६० सेट प्रत्येक वडामा) - भेडापालक कृषकहरु लाई पालहरु वितरण (५० थान) - प्रत्येक वडामा डिपिंग ट्यांक निर्माण
प्रतिफल १.३ को जम्मा				२७५००	
प्रतिफल १.४: स्थानीय कच्चा पदार्थमा आधारित उद्योगको स्थापना एवं बजारको विकास भएको हुनेछ ।					
१.४.१. औद्योगिक पूर्वाधार निर्माण	वटा	०	६	१००००	<ul style="list-style-type: none"> - वडा नं. २ मा मकैको चिउरा बनाउने उद्योगको स्थापना - वडा नं. ९ पाँखामा जुस, चाना उद्योगको स्थापना

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत	स्थान/कार्यक्रम
					<ul style="list-style-type: none"> - वडा नं. १ मा जाम उद्योगको स्थापना - वडा नं. २ मा अल्लो प्रशोधन उद्योग को स्थापना - दामोट,अलु चिप्स उद्योगको स्थापना - राडी पाखि उद्योगको संचालन
१.४.२. व्यवसायीक क्षमता अभिवृद्धि	पटक	३०	२५०	२०००	<ul style="list-style-type: none"> - ५० जना परम्परागत आरन संचालक हरु लाई आरन सुधार तालिम संचालन - ५० जना युवाहरुलाई आवश्यकतामा आधारित उद्यमशिलता तालिमको संचालन - बाँस,निगालामा आधारित घरेलु उद्योगको स्थापना
१.४.३. सुपथ मुल्य पसल स्थापना	संख्या	२	५	५०००	<ul style="list-style-type: none"> - एक वडा एक सुपथ मुल्य पसल - पसलमा उपलब्धहुने सामग्रीहरुको विविधीकरण - बजारको सुरक्षाका लागि अनुगमन तथा सि सि क्यामेरा जडान - कालो बजारी नियन्त्रणका लागि प्रभावकारी अनुगमन
प्रतिफल १.४ को जम्मा				१७०००	
प्रतिफल १.५: पर्यटकीय पूर्वाधार, सेवा तथा सुविधाको प्रवर्धन भइ पर्यटकको आवागमनमा वृद्धि हुनेछ ।					
१.५.१ पर्यटकिय क्षेत्रको गुरु योजना निर्माण ।	पटक	०	१	५००	<ul style="list-style-type: none"> - नगर पर्यटन स्तरिय गूरुयोजना निर्माण - सबै वडाका भएका पर्यटकिय क्षेत्रहरुको सूचिकरण । - पर्यटकिय क्षेत्रहरुको अन्वेषण तथा अनुसन्धान ।
१.५.२ पर्यटकीय पूर्वाधार निर्माण	एकमुष्ट	०	५	३५०००	<ul style="list-style-type: none"> - पर्यटकीय क्षेत्र : पञ्चदेवल, चुलीमालीका,मष्टो धलपुरा,लिगांशैनी, मुगाहधारा, कोटदरवार,त्रिशेलीगुफा,

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत	स्थान/कार्यक्रम
					पिली युद्ध पर्यटकिय क्षेत्र, नेपालको नक्सा अंकित छारेघाट नागदुङ्गा, ईप्रीको पंचमुल क्षेत्रको संरक्षण - पर्यटकिय क्षेत्रको प्रचार सामग्री निर्माण तथा प्रचार प्रसार
प्रतिफल १.५ को जम्मा				३५५००	
प्रतिफल १.६: वित्तीय सेवा तथा सुविधाको पहुँचमा अभिवृद्धी हुनेछ ।					
१.६.१ वित्तीय सेवाको प्रवर्धन	पटक	०	५	२०००	- सवै वडामा वित्तीय साक्षरता सम्बन्धि अभियान संचालन गर्ने । - एक घर एक बैंक खाथा कार्यक्रम संचा - निस्क्रिय तथा समान उद्देश्य भएका सहकारीहरुलाई मर्ज गर्ने । - सहकारी व्यवस्थापन सम्बन्धि २० ओटा सहकारीलाई तालिम संचालन गर्ने । - १० ओटा सहकारीलाई चारखाता व्यवस्थापन तालिम ।
प्रतिफल १.६ को जम्मा				२०००	
आर्थिक विकास क्षेत्रको जम्मा				१९३०००	
सामाजिक विकास					
प्रतिफल २.१. जीवन उपयोगी गुणस्तरीय आधारभूत, प्राविधिक तथा उच्च शिक्षामा समावेशी समातामुलक पहुच वृदि भई दक्ष जनशक्ति उत्पादन भएको हुनेछ ।					
२.१.१. विद्यालयहरुको भौतिक पूवाधार निर्माण	पटक	१	५	१०००००	- ३८ वटा विद्यालयमा ४० वटा कक्षाकोठा थप - ३५ वटा विद्यालयमा खेलमैदान निर्माण तथा विस्तार - १३ वटा आधारभूत विद्यालयमा पुस्तकालय स्थापना

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत	स्थान/कार्यक्रम
					<ul style="list-style-type: none"> - २० वटा मा.वि तथा आ.वि मा कम्प्युटर प्रयोगशालाको व्यवस्थापन - २० वटा विद्यालयमा ३० वटा छात्र छात्राको अलग अलग शौचालय - सबै विद्यालयमा खानेपानिको व्यवस्थापन तथा मर्मत सम्भार - ३० वटा विद्यालयमा घेरबार - ३८ वटा विद्यालयमा आवश्यकताका आधारमा २५० फर्निचर सेट - आधारभुत तथा मा.वि का २२ विद्यालयमा शौर्य उर्जा प्लान्टको स्थापना
२.१.२. शैक्षिक गुणस्तरमा सुधार	विद्यालय	३८	३८	४०००	<ul style="list-style-type: none"> - शिक्षकलाई मागमा आधारित तालिम - अभिभावक सचेतना कार्यक्रम - शैक्षिक सामाग्रीको व्यवस्थापन - नमुना विद्यालयहरुको अबलोकन , भ्रमण - विद्यालयमा परियोजना कार्य संचालन - कार्यमुलक अनुसन्धान सम्बन्धि तालिम - कार्यसम्पादन मूल्यांकन, दण्ड र पुरस्कारको व्यवस्था - शिक्षक सहयोगी अनुगमन - निरन्तर विद्यार्थी मूल्यांकन
२.१.३. दक्ष जनशक्तिको व्यवस्थापन	विद्यालय	३८	३८	५००००	<ul style="list-style-type: none"> - मा.वि मा २५ जना, आ.वि मा २० जना, आ.वि १-५ मा

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत	स्थान/कार्यक्रम
					१५ जना , १-३ मा ५ जना गरि जम्मा ६५ दरबन्दी थप - ९ वटा मा.वि मा कम्प्युटर शिक्षक व्यवस्थापन
२.१.४. बालविकास केन्द्रको व्यवस्थापन	संख्या	०	१२	५०००	- पाण्डव कुवा , जनचेतना बालविकास केन्द्र ,कालिका बाल विकास केन्द्र, साभाखला,कालाशिल्ला बालविकास केन्द्र शेरावाडा ,कालिका बालविकास केन्द्र पिलि, महादेव बालविकास केन्द्र , जनजागरण , पञ्चदेवल वा.वि के, भवानी वा.वि.के, फुटासिला वा.वि.के(भवन निर्माण). - बालविकास केन्द्रहरुमा खेल मैदान विस्तार ३२ वटा - बाल शिक्षकहरु लाई तालिम - सिकाई कुनाको व्यवस्थापन - बालविकास केन्द्र सुधार योजना निर्माण - १८ वटा बालविकास केन्द्रको स्थापना
२.१.५. शैक्षिक क्षेत्र विस्तार	संख्या	०	३	१५०००	- प्राविधिक शिक्षा(वि.एस.सी एजी कार्यक्रम संचालन पाँखा) - आयुर्वेद विषय अध्ययन अध्यापन हुने प्राविधिक शिक्षालयको स्थापना - स्नातकोत्तर शिक्षा विस्तार (तिला कर्णाली बहुमुखी क्याम्पस,
प्रतिफल २.१ को जम्मा				१७४०००	
प्रतिफल २.२ गुणस्तरिय आधारभुत स्वास्थ्य सेवाको पहुच अविबृद्धि भई मातृ शिशु तथा बाल मृत्यु दर घटी स्वस्थ समाजको सृजना भएको हुनेछ ॥					
२.२.१. स्वास्थ्य क्षेत्रको भौतिक पूर्वाधार निर्माण ।	पटक	०	१०	१५००००	- नगर स्तरमा १५ शैयाको अस्पताल स्थापना गर्ने - २ वटा सामुदायीक स्वास्थ्य ईकाइ स्थापना गर्ने

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य	अनुमानित लागत	स्थान/कार्यक्रम
				<ul style="list-style-type: none"> - वडा नं. २,४,७,८ मा भवन निर्माण गर्ने - ६ वटा सामुदायीक स्वास्थ्य ईकाइमा सौचालय स्थापना गर्ने - २ वटा स्वास्थ्य चौकी र ६ वटा सामुदायीक स्वास्थ्य ईकाइमा खानेपानी,वत्ती र फर्निचरको व्यवस्था गर्ने - सबै स्वास्थ्य संस्थाहरु तथा आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रमा अति आवश्यक उपकरण तथा औजारहरुको व्यवस्था गर्ने । - सबै स्वास्थ्य संस्थाहरुमा ईन्सीनेरेटर व्यवस्था गर्ने - सबै स्वास्थ्य संस्थामा साल,नाल विसर्जन लागि व्यवस्था गर्ने - वडा नं ४,१०,११ का सामुदायीक स्वास्थ्य ईकाइहरुमा २/२ वटा कोठा थप गर्ने - विरामी कूवा कक्ष निर्माण (६ वटा) - ३ वटा एम्बुलेन्स खरिद गर्ने - स्वास्थ्य संस्थाहरुमा घेरवारको व्यवस्था गर्ने - भ्याक्सीन केरीयरको व्यवस्थापन गर्ने - वडा नं ८ को सेरावाडा र ११ को वडियामा खोप केन्द्र भवन निर्माण गर्ने - नगरपालिकाका जडिबुटी प्रचुरमात्रामा उपलब्धहुने वडा नं. ११,२ र ८ मा नगरस्तरिय जनशक्ति सहितको

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत	स्थान/कार्यक्रम
					<p>आयुर्वेद सेवा केन्द्र स्थापना गर्ने</p> <ul style="list-style-type: none"> - नगरपालिकामा रहेको जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रमा औषधि निर्माणशालामा वटी, स्वरस तथा क्वाथ बनाउने मेसिनहरूको जडान गर्ने - वडा स्तरिय तथा नगरस्तरिय जडिबुटी उद्यानको स्थापना गर्ने - आयुर्वेद तर्फ क्षारकर्म तथा क्षार सुत्र द्वारा उपचारको लागि आवश्यक भौतिक व्यवस्थापन गर्ने - नगर स्तरीय योगा भवन निर्माण - स्वास्थ्य संस्थाहरूमा अति आवश्यक प्रसुती उपकरण तथा सामग्रीहरूको व्यवस्थापन ।
२.२.२. स्वास्थ्य उवकरण र सामग्री	संख्या	०	५	५००००	<ul style="list-style-type: none"> - ५०० जनसंख्या वरावर १ जना स्वास्थ्य कर्मीको व्यवस्था गर्ने - स्वास्थ्य कर्मीहरूका लागि एस.विए, ईम्प्लान्ट, आइ.यु.सि.डी., एम.एल.पि., ELMTS, DHIS2, HMIS तालिम - स्वास्थ्य कर्मीहरूलाई क्षमता अभिवृद्धी तालिम - स्वास्थ्य सेवाको पहुच कम भएको समुदायमा स्वास्थ्य प्रवर्धन कार्यक्रम संचालन गर्ने । - महिला स्वास्थ्य स्वयंम सेवीकाहरूको क्षमता अभिवृद्धी तथा प्रोत्साहन

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत	स्थान/कार्यक्रम
					<ul style="list-style-type: none"> - स्वास्थ्य संस्था तथा कर्मचारीहरुको कार्य सम्पादनका आधारमा प्रोत्साहन कार्यक्रम - आमा समुह शसक्तिकरण तथा सुदृढकरण - स्वास्थ्य व्यवस्थापन समितीहरुलाई QI Team formation ant traning क्षमता अभिवृद्धी तालिम दिने - स्वास्थ्य संस्थाहरुका प्रतिक्षा कक्षहरुमा स्वास्थ्य सन्देश प्रवाहका लागि श्रव्यदृष्य सामाग्रीको व्यवस्था गर्ने - स्वास्थ्य कार्यक्रमको अनुगमन चेक लिष्ट तयारी तथा अर्दवार्षिक अनुगमन । - ICE/BCC सामाग्री व्यवस्थापन र वितरण । - EOC font स्थापन तथा परिचालन । - स्वास्थ्य सम्बन्धि विभिन्न निति तथा निर्देशिका तयारी गर्ने । - स्वास्थ्य सुचना प्राणलीलाई सुदृढ गर्ने ।
२.२.३. जनशक्ति व्यवस्थापन तथा क्षमता अभिवृद्धि	पटक	०	१७	३००००	<ul style="list-style-type: none"> - ८ वटा सामुदायीक स्वास्थ्य ईकाइमा २४सै घण्टा प्रसुती सेवा विस्तार - ८ वटा सामुदायीक स्वास्थ्य ईकाइको सेवा स्तरोन्नती - आई.पि.डी. सहीतको जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रमा सेवा विस्तार

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत	स्थान/कार्यक्रम
२.२.४. स्वास्थ्य सेवा विस्तार	संख्या	०	१०	५००००	<ul style="list-style-type: none"> - नगर स्तरमा १५ शैयाको अस्पताल स्थापना गर्ने - २ वटा सामुदायीक स्वास्थ्य ईकाइ स्थापना गर्ने - वडा नं. २,४,७,८ मा भवन निर्माण गर्ने - ६ वटा सामुदायीक स्वास्थ्य ईकाइमा सौचालय स्थापना गर्ने - २ वटा स्वास्थ्य चौकी र ६ वटा सामुदायीक स्वास्थ्य ईकाइमा खानेपानी,वत्ती र फर्निचरको व्यवस्था गर्ने - सबै स्वास्थ्य संस्थाहरु तथा आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रमा अति आवश्यक उपकरण तथा औजारहरुको व्यवस्था गर्ने । - सबै स्वास्थ्य संस्थाहरुमा ईन्सीनेरेटर व्यवस्था गर्ने - सबै स्वास्थ्य संस्थामा साल,नाल विसर्जन लागि व्यवस्था गर्ने - वडा नं ४,१०,११ का सामुदायीक स्वास्थ्य ईकाइहरुमा २/२ वटा कोठा थप गर्ने - विरामी कूवा कक्ष निर्माण (६ वटा) - ३ वटा एम्बुलेन्स खरिद गर्ने - स्वास्थ्य संस्थाहरुमा घेरवारको व्यवस्था गर्ने - भ्याक्सीन केरीयरको व्यवस्थापन गर्ने - वडा नं ८ को सेरावाडा र ११ को बडियामा खोप केन्द्र भवन निर्माण गर्ने

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत	स्थान/कार्यक्रम
					<ul style="list-style-type: none"> - नगरपालिकाका जडिबुटी प्रचुरमात्रामा उपलब्धहुने वडा नं. ११,२ र ८ मा नगरस्तरिय जनशक्ति सहितको आयुर्वेद सेवा केन्द्र स्थापना गर्ने - नगरपालिकामा रहेको जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रमा औषधि निर्माणशालामा वटी, स्वरस तथा क्वाथ बनाउने मेसिनहरुको जडान गर्ने - वडा स्तरिय तथा नगरस्तरिय जडिबुटी उद्यानको स्थापना गर्ने - आयुर्वेद तर्फ क्षारकर्म तथा क्षार सुत्र द्वारा उपचारको लागि आवश्यक भौतिक व्यवस्थापन गर्ने - नगर स्तरीय योगा भवन निर्माण - स्वास्थ्य संस्थाहरुमा अति आवश्यक प्रसुती उपकरण तथा सामग्रीहरुको व्यवस्थापन ।
प्रतिफल २.२ को जम्मा				२८००००	
प्रतिफल २.३: सुरक्षित खानेपानी तथा सरसफाइ सुबिधामा सबैको न्यायोचित पहुँच भई पूर्ण सरसफाइ उन्मुख नगरपालिकाको रूपमा बिकास भएको हुनेछ					
२.३.१. पूर्वाधार निर्माण	संख्या	३१	३७	१०००००	- वडा नं २,३,४,८,१०,२ ११ मा नयाँ खानेपानी योजना निर्माण गर्ने ।
२.३.२. पानी परिक्षण तथा सुद्धता	संख्या	०	५	५००	- खानेपानी सुद्धता परिक्षण सवै वडामा लागु गर्ने । - खानेपानी सुरक्षा योजना निर्माण र कार्यान्वयन गर्ने ।
२.३.३. आयोजना व्यवस्थापन तथा	संख्या	०	५	५०००	- खानेपानी उपभोक्ता समिती गठन , पुनर्गठन तथा तालीम

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत	स्थान/कार्यक्रम
क्षमता अभिवृद्धि					। - प्रत्येक आयोजना अनुसार मर्मत कोषको स्थापना तथा मर्मत संभार । - नियमित सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन ।
२.३.४. पूर्ण सरसफाई क्षेत्र विकास	संख्या	०	१०	३०००	- पोष्ट ओडीएफ जनचेतना कार्यक्रम संचालन गर्ने । - घर परिवार, समुदाय, विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था आदिमा पूर्ण सरसफाई कार्यक्रम संचालन गर्ने । - ३ वटा सार्वजनिक शौचालय निर्माण गर्ने । - कच्ची शौचालयहरूको स्तरान्नी गरी पक्की गर्ने ।
प्रतिफल २.३ को जम्मा				१०८५००	
प्रतिफल २.४: महिला, बालबालिका, दलित, जेष्ठ नागरीक, एकल महिला, फरक क्षमता तथा पछाडि पारिएका वर्ग शसक्त भई निर्णायक तहमा सहभागीताको वृद्धि भएका					
२.४.१. लक्षित वर्गको शसक्तिकरण	जना	५०	५५५	२००००	- वडा सदस्यहरूलाई ऐन कानून सम्बन्धी तालिम - विपन्न महिलाहरूका लागि आय आर्जन सम्बन्धी तालिम (५५ जना) - महिलाहरू समुह गठन तथा पुनर्गठन - महिला समुहहरूलाई नेतृत्व विकास तालिम (१०० जना) - शसक्तिकरण कार्यक्रम - विपन्न महिलालाहरूलाई लोकसेवा तयारी कक्षा संचालन (२५ जना) - संस्थागत विकास तालिम (१००)

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत	स्थान/कार्यक्रम
					<ul style="list-style-type: none"> - जातिय भेदभाव तथा छुवाछुत विरुद्धका ऐन कानुन सम्बन्धी तालिम (६०) - दलित र गैर दलित विच छुवाछुत विरुद्ध तालिम (१००) - दलितहरुलाई नेतृत्व विकास तथा पैरवी सम्बन्धी तालिम (१००) - जन प्रतिनिधी तथा नागरीक अगुवाहरुलाई सकारात्मक सोच सम्बन्धी तालिम २ पटक - दलितहरुको पराम्परागत पेशा आधुनिक करण तालिम (५५ जना) - दलित विद्यार्थिहरुलाई लोक सेवा तयारी कक्षा संचालन (३० जना) - दलित विद्यार्थिहरुलाई प्राविधीक शिक्षा सम्बन्धी छात्र वृत्ती (५ जना) - जातिय छुवाछुत सम्बन्धी रेडियो बहस - बाल मैत्री स्थानीय शासनका सुचकहरु पुरा गर्ने कार्यक्रम - अल्पकालीन आश्रय स्थलको स्थापना
२.४.२. सामाजिक संस्कार सुधार	संख्या	१	१५	२०००	<ul style="list-style-type: none"> - महिला हिंसा विरुद्धको १६ दिने अभियान संचालन (वर्षमा १ पटक) - विभिन्न दिवशहरु मनाउने - धामी भाँगी तथा ज्योतिष,वैद्यहरुलाई छुवाछुत तथा

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत	स्थान/कार्यक्रम
					सामाजिक असमानता हटाउन सचेतना कार्यक्रम - छाउगोठ मुक्त नगर निर्माणका लागि सचेतना कार्यक्रम (५ पटक)
२.४.३. बालमैत्री स्थानिय शासनको प्रर्वदन	पटक	०	१५	३०००	- बाल मैत्री वडा घोषण (५ वटा) - बाल क्लवहरुको लागि क्षमता अभिवृद्धी तालिम (५ पटक) - बालविवाह विरुद्धको जनचेतना कार्यक्रम (वर्षको १ पटक) - बालश्रमीकहरुको सर्वेक्षण तथा परिवारमा पुनस्थापना
प्रतिफल २.४ को जम्मा				२५०००	
प्रतिफल २.५: आत्मनिर्भर तथा सिर्जनशिल युवाशक्तिको विकास तथा उत्पादनमूलक कार्यमा युवा सहभागिता बृद्धि भएको हुनेछ					
२.५.१ खेलकुद पूर्वाधार विकास	संख्या	१	३	४००००	- नगर स्तरीय खेलमैदान निर्माण गर्ने । - नगर स्तरीय कर्वड हल निर्माण गर्ने । - आवश्यक खेलकुद सामग्रीहरुको व्यवस्थापन गर्ने । - विषयगत खेल प्रशिक्षक व्यवस्थापन
२.५.२ क्षमता अभिवृद्धि	पटक	०	५	२००००	- विषयगत खेलप्रशिक्षणको व्यवस्थापन गर्ने । - जिल्ला,प्रदेश,राष्ट्रिय,अन्तराष्ट्रिय खेलहरुमा खेलाडीहरुको पहुचमा वृद्धी - उत्कृष्ट खेलाडीहरुलाई सेवा सुविधा तथा प्रोत्साहन - मेयरकप खेलकुद प्रतियोगिता संचालन गर्ने ।
युवा स्वरोजगार/प्रधानमन्त्री	संख्या	०	५	२००००	- यूवा सुचना केन्द्र स्थापना

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत	स्थान/कार्यक्रम
रोजगार कार्यक्रम					<ul style="list-style-type: none"> - यूवा कोषको स्थापना - युवा उद्यमशिलता तालिम (५० जना) - मेयरसंग युवा रेडियो कार्यक्रम - यूवाहरुलाई दुर्व्यसन विरुद्ध सचेतना कार्यक्रम
प्रतिफल २.५ को जम्मा				८००००	
प्रतिफल २.६: स्थानीय संस्कृति तथा साहित्यको जगेर्ना तथा प्रवर्द्धन भएको हुनेछ ।					
२.६.१ कला तथा संस्कृतिको अध्ययन अ नुसन्धान	पटक	०	१	२५००	<ul style="list-style-type: none"> - कला संस्कृति अनुसन्धान केन्द्र स्थापना गर्ने - सांस्कृतिक महोत्सवको आयोजना गर्ने - श्रष्टा सम्मान कार्यक्रम - कला संस्कृतिको प्रवर्द्धन
२.६.२ कला संस्कृति संग्रालयको स्थापना	संख्या	०	१	२०००	- नगर स्तरिय कला संस्कृति संग्रहालय स्थापना गर्ने
प्रतिफल २.६ को जम्मा				४५००	
सामाजिक विकास क्षेत्रको जम्मा				६७२०००	
पूर्वाधार विकास					
प्रतिफल ३.१ सडक एवं सहायक पूर्वाधारको विस्तार र विकास एवं यातायात सुचारु भएको हुनेछ ।					
३.१.१. कालोपत्रे र पक्की सडक निर्माण	कि.मि.	१	५	१५००००	- प्रति वर्ष १ कि.मी का दरले
३.१.२. नयाँ सडक ट्रयाक निर्माण	कि.मि.	२१	४८	६०००००	मान्म - बराँतु- बदालकोट - जिम्जेडी सम्म २ कि.मी अस्पताल-रेगिल १ कि.मी थोरावान्ना -नैनकुञ्ज १.५ कि.मी मान्म-सियाँला-रेगिल १.५ कि.मी

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत	स्थान/कार्यक्रम
					मेग्रखोला-बद्रिगाँउ १.३ कि.मी बसपार्क-क्याम्पस-दहवन २ कि.मी बद्रिगाँउ-तिला नदी १ की.मी राताडाब-तामाखानी २ की.मी मोल्फा-इम्रि २ की मी तेस्रो बजार-लासी १ की.मी डौशिल हुङ्गा- दुर्गा भवानी मन्दिर ०.६ की.मी मोल्फा- शेरा - उडी १.५ की मी पिलि बजार- तलशेरा- हुङ्का ४.२ की.मी पिलि -सारुवाडा- पिलीकोट २ की मी पिलेत्थ -शेरा विद्यालय - बाँसठाना २ की मी चौकोट -राहादेव १.५ की मी पिली बजार- कार्की वाडा ०.८
३.१.३. ग्रावल सडक निर्माण	कि.मि.	०	१६	५००००	मान्म - बराँतु- बदालकोट - जिम्जेडी सम्म २ कि.मी थोराबान्ना -नैनकुञ्ज १.५ कि.मी मेग्रखोला-बद्रिगाँउ १.५ कि.मी हिरेचौर - बद्रिगाँउ ३ की.मी राताडाब-तामाखानी २ की.मी मोल्फा -इम्रि १ की मी - चिहानी मेला- पाँखा १ की मी पिलि -पाखाँ २.२ की मी पिली बजार- कार्की वाडा ०.८ पिलि बजार- तलशेरा- हुङ्का १ की.मी
३.१.४. पक्कि नाला , रिटेनिङ्ग वाल	कि.मि.	०	२१	८००००	- ५ कि.मी पक्कि सडकमा - १६ की मी ग्रेवल सडकमा - ३ की.मी रिटेनिङ्ग/ ब्रेष्ट वाल

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत	स्थान/कार्यक्रम
३.१.५. पक्कि पुल, ह्यूम पाइप, कलभट, कजवे	वटा (स्थान)	०	१२	५००००	- चौखोला र बदालकोट खोलामा २ वटा पक्कि पुल - कल्लेनी खोलामा आर.सि.सी कल्भर्ट १ - छायाँ ढुङ्गा खोला , बुढावाडा खोला, नारेखोला,फटगाँउ खोला ह्युमपाईप ४ वटा - चिहानीमेला खोला,छिडेना खोला ,मेग्रखोला,काउले खोला र तिते खोला कजवे ५ वटा
३.१.६. भोलुङ्गे पुल निर्माण तथा मर्मत	स्थान	३	७	१२०००	- बदालकोट खोला, इम्री खोला, राँफा खोला , अघेरी खोला ४ वटा भो.पु
३.१.७. बसपार्क र प्रतिकालय	स्थान	१ / १ वटा	७	२०००	कोटदरवार,मोल्फा, ताडीबजार, तेस्रो बजार,छायाँ ढुङ्गा, पिली अल्का बजार प्रतिकालय
३.१.८. पर्यटन पदमार्ग निर्माण	कि.मि.	०	१८	२५०००	- पाँखा –चुली, मोल्फा– चुलि
प्रतिफल ३.१ को जम्मा				९६९०००	
प्रतिफल ३.२ आवास,बजार ,वस्ती एकिकृत,व्यवस्थित र सुरक्षित भएको हुनेछ					
३.२.१ जग्गा एकिकरण सहित एकिकृत वस्ति निर्माण	स्थान	०	२	२००००	- पिलि र ताडी
३.२.२ व्यवस्थित सडक, नालि, सौचालय, पार्किङ स्थल र हरियाली सहितको बजार व्यवस्थापन	बजार केन्द्र संख्या	०	३	३००००	- पिलि , मान्म बजार र हुल्म नयाँबजार
३.२.३ गुणस्तरिय सेवा प्रवाह सहितको नगरकार्यपालिका तथा वडा कार्यालय भवन	संख्या	२	१०	१५००००	- नगरपालिकाको नगर भवन तिखे ढुङ्गा - २ नं. वडा कार्यालय भवन मेग्र - ३ नं. वडा कार्यालय भवन ताडी बजार ,

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत	स्थान/कार्यक्रम
					<ul style="list-style-type: none"> - ४ नं. वडा कार्यालय भवन चिउरेला, - ५ नं. वडा कार्यालय भवन दाडीम बोट, - ६ नं. वडा कार्यालय भवन दाहाँ फटगाउ - ७ नं. वडा कार्यालय भवन पिलि बजार पिपल शेरा - ८ नं. वडा कार्यालय भवन मेला - १० नं. वडा कार्यालय भवन चौकी चौकोट - ११ नं. वडा कार्यालय भवन बदालकोट वडिगाउ
३.२.४ हरियाली पार्क निर्माण	संख्या	०	२	१००००	- कोट दरवार र ताडी
३.२.५ भूकम्प प्रतिरोधि भवन निर्माण तालिम	जना	०	५५	५००	- प्रत्येक वडाका ५ /५ जना सहभागीहरु लाई
३.२.६ भूकम्प प्रतिरोधि घर, नक्सा पास, र भवन मापदण्ड वारे सचेतना कार्यक्रम	पटक	०	५५	११००	- प्रत्येक वडामा वर्षमा १ पटक
प्रतिफल ३.२ को जम्मा				२११६००	
प्रतिफल ३.३: विद्युत र वैकल्पिक उर्जाको विस्तार , उपलब्धता तथा उपयोगमा वृद्धि भएको हुनेछ ।					
३.३.१ विद्युत उत्पादन	आयो जना संख्या	०	१	८००००	- खा.न.पा ११ को बदालकोट खोलामा २ सय किलो वाट क्षमताको विद्युत उत्पादन
३.३.२ विद्युत लाइन वितरण	संख्या	३	११	१००००	- वडा नं ४,५,६,७,८,९,१०,११ मा विद्युत विस्तार (४०कि.मी) - अव्यवस्थित तथा जिर्ण पोल तथा तार मर्मत

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत	स्थान/कार्यक्रम
३.३.३. ट्रान्सफर्मर तथा पोल विस्तार	कि.मि.	५	२०	३००००	- १५ वटा ट्रान्सफर्मर जडान - पोल विस्तार
३.३.४ सौर्य उर्जा प्रणाली विस्तार	संख्या	२६७०	३७००	५०००	- १ हजार ३० घरमा सौर्य उर्जा प्रणाली विस्तार
३.३.५ वायो ग्यास प्रविधि विस्तार	संख्या	८	१००	१०००	- ९२ वटा घरधुरीमा वायोग्यास प्लान्ट विस्तार गर्ने
३.३.६ सुधारीएको चुलो	संख्या	१४२	५००	२०००	- ३५८ घरधुरीमा सुधारियको चुलोको विस्तार
३.३.७ एल.पि.ग्यास विस्तार	संख्या	६१०	१०००	३०००	- सबै वडामा एल.पि.ग्यासको विस्तार
प्रतिफल ३.३ को जम्मा				१३१०००	
प्रतिफल ३.४: सूचना र संचार प्रविधिको पहुँच र प्रयोगमा बृद्धि भएको हुनेछ ।					
३.४.१. टेलिफोन टावर तथा सेवा विस्तार	संख्या	४	६	०	- वडा नं. ३ मा तत्काल स्थापना भईरहेको - सेवा प्रदायकको समन्वयमा वडा नं.८मा टावर स्थापना गर्ने
३.४.२. डिजिटल प्रविधि विस्तार	सफ्ट वयर	०	६	१०००	- राजश्व, जिन्सी ,लेखा , कर ,योजना आदिको सफ्टवेयर निर्माण - नगरपालिकाको वेबसाईट र मोवाईल एपको नियमित अध्यावधिक गर्ने
३.४.३. इन्टरनेट सेवा विस्तार	संख्या	१०	३०	६००	- सबै मा.वि हरुमा इन्टरनेट सेवा संचालन - नगरपालिकाको इन्टरनेट क्षमतामा बृद्धि गर्ने
३.४.४. प्रकाशन तथा प्रसारण	कृयाक लाप संख्या	०	४	२०००	- त्रैमासिक बुलेटिन प्रकाशन - रेडियो तथा पत्रपत्रिकालाई प्रोत्साहन कार्यक्रम - संचारकर्मीहरुलाई प्रोत्साहन कार्यक्रम - नगरपालीकाले प्रगतीवारे प्रकाशन प्रसारण
३.४.५. दक्ष जनशक्ति तथा क्षमता	पटक	०	११	१००००	- एक वडा एक प्राविधिक व्यवस्था

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत	स्थान/कार्यक्रम
अभिवृद्धि					<ul style="list-style-type: none"> - नगरपालीकाको सुचना शाखा व्यवस्थापन - सुचना तथा संचारसंग सम्बन्धित विषयमा जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धि - संचारकर्मीहरूलाई विषयगत रिपोर्टिङ तालीम
३.४.६. सूचना सामग्री तथा उपकरण खरिद तथा मर्मत	पटक	५	५	५०००	<ul style="list-style-type: none"> - आवश्यक कम्प्यूटर,प्रिन्टर,ल्याप्टप आदि खरिद - सि.सि.क्यामाराको खरिद तथा जडान - आवश्यक मात्रामा राउटर,वाईम्याक्स खरिद तथा जडान
प्रतिफल ३.४ को जम्मा				१८६००	
पूर्वाधार विकास जम्मा				१३३०२००	
वन, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन					
प्रतिफल ४.१: वन तथा जैविक विविधताको व्यवस्थापन गरीएको हुनेछ ।					
४.१.१ जैविक विविधता संरक्षणको लागि वन क्षेत्रको विस्तार तथा दिगो व्यवस्थापन	हेक्टर	०	५५	४०००	<ul style="list-style-type: none"> - सवै वडाका नाङ्गा डाँडाहरुमा वृक्षारोपण गर्ने । - एक वडा एक नर्सरी स्थापना गरी वार्षिक एक लाख विरुवा उत्पादन गर्ने । - कवुलीयत वनको विस्तार गर्ने । - निजि वन विस्तारमा प्रोत्साहन दिने । - पुरातात्विक र ऐतिहासीक स्थलहरुमा वृक्षारोपण गर्ने ।
४.१.२ वैज्ञानिक व्यवस्थापन विधिद्वारा वन क्षेत्रको संरक्षण	हेक्टर	०	५००	६०००	<ul style="list-style-type: none"> - सवै सामुदायीक वनहरुमा घेरबार गर्ने । - राष्ट्रिय तथा सामुदायीक वनहरुमा अग्निरेखा निर्माण गर्ने । - सवै सामुदायीक वनहरुमा हेरलोहरुको ब्यस्था गर्ने । - एक रुख कटान बराबर न्युनतम १० विरुवा रोपनी गर्ने ।

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत	स्थान/कार्यक्रम
					- वन सम्वर्धन कार्यको प्रवधन गर्ने (एकल्याउने, पत्ल्याउने,भाडीसफाई गोडमेल)
४.१.३ वन क्षेत्रको शुसासन तथा व्यवस्थापनका लागि निरन्तर अनुगमन र मुल्याकन	पटक	१	५	५००	- नगर स्तरीय वन क्षेत्र अनुगमन,मुल्याङ्कन समिति गठन गर्ने । - दण्ड र पुरस्कारको व्यवस्था गर्ने । - अनुगमन मुल्याकन गर्दा सुचक निर्माण गरी अनुगमन गर्ने ।
४.१.४ वनको दिगो व्यवस्थापनका लागि जनचेतना अभिवृद्धि	पटक	२	१०	१५००	- वैज्ञानीक वन व्यवस्थापनका लागि उपभोक्ताको क्षमता विकास तालिम गर्ने । - नमुना वनहरुको अवलोकन भ्रमण गर्ने । - सामुदायीक वन उपभोक्ता पदाधिकारीहरुको नेतृत्व विकास तालिम । - सामुदायीक वन उपभोक्ता समुहमा आर्थिक व्यवस्था सुसानका लागि लेखा व्यवस्थापन तालिम । - अग्नि नियन्त्रण सम्वन्धी वन हेरालु र उपभोक्तालाई तालिम तथा उपकरण खरिद गर्ने ।
४.१.५ वनजन्य उत्पादनको विकास गरी वनमा आधारित आयआर्जन वृद्धि	संख्या	०	५	१००००	- जडीबुटीको असल खेतिको विस्तार प्रवधन गर्ने । - जडीबुटी प्रसोधन केन्द्रको स्थापना गर्ने । - वन पैदावारको विविधिकरण गर्ने । - जडीबुटी संकलन केन्द्रको स्थापना गर्ने । - वन पैदावर संकलन केन्द्रको स्थापना गर्ने ।

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत	स्थान/कार्यक्रम
४.१.६ वन्यजन्तुको संरक्षण तथा वन्यजन्तुबाट हुने नोक्सानी न्यूनिकरण	संख्या	०	४	२०००	<ul style="list-style-type: none"> - वन्यजन्तुको सर्वेक्षण वा गणना गर्ने । - वन्यजन्तु सुचना केन्द्रको स्थापना गर्ने । - वन क्षेत्रहरुमा पानिको पोखरी निर्माण गर्ने । - वनजन्तु उद्धार तथा उपचार केन्द्रको स्थापना गर्ने ।
४.१.७ सामुदायिक वन समुह तथा वन प्राविधिकको व्यवस्था तथा क्षमता विकास	पटक	०	५	१०००	<ul style="list-style-type: none"> - डिभिजन वन कार्यालयको समन्वयमा व्यवस्थापन गर्ने । - चोरी सिकारी नियन्त्रण समिति गठन क्षमता बृद्धी तालिम गर्ने ।
प्रतिफल ४.१ को जम्मा				२५०००	
प्रतिफल ४.२: जलाधार संरक्षण तथा भूमि को एकीकृत व्यवस्थापन र उचित सदुपयोग भएको हुनेछ ।					
४.२.१ भु-क्षय तथा नदि, खोला तथा कटान नियन्त्रण	बमि	०	२७	१०००००	<ul style="list-style-type: none"> - रेंगिल,बदालकोट,बरातु ,सुनारखोला,आमरुख,मेग्र खोला,माभपानी खोला,जिरो प्वाईन्ट,सियाँला अवला टाकुरा,कर्पुखोला,खडिखोला,राजी खेत,राताडाप,मोल्फा,सिम्लागाड,कल्लेनी खोला पिली, पिलीको कोप,चौखोला,पिपलरुख पोरीपाली,वान्जाडा जुगमुला, जितेगडा,वासखेत,तिसखुला ,खोला खर्क, राजीखेत,।
४.२.२ जलाधार तथा सिमसार क्षेत्र संरक्षण	संख्या	०	१६	५०००	<ul style="list-style-type: none"> - छाटा छहरा,तुसारे छहरा,भेरे छहरा ,काउले छहरा,दाहा भेरा छहरा, चिउरी छहरा । - जिउली सिमसार क्षेत्र चुली ,काडाँगाऊ सिमसार क्षेत्र दाहाँ ,दैतेमारा सिमसार क्षेत्र रेंगिल, सिमसेरा ताडी,माभपानी सिमसार, मान्म ।
४.२.३ पानीको मुहान संरक्षण	वन	३०	९०	३०००	<ul style="list-style-type: none"> - खाडे ढुङ्गा,निगाली पाटा,सल्लीवारी,मुग्रहा पातल,

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत	स्थान/कार्यक्रम
	संख्या				नाउलामुल,दालचिनि रुख,भुन्केमुला,लुपिया,ऐरी धारा, ओखडेनी, सालीम पाटा, राली, गीठापानी, तल्लो मुग्राह, चुली मुल, माथिल्लो मुग्राह, थामकोट,बडाखेत, हाम्डी, सिम, गौरागाऊ,माभूपानी,लोडीमपाटा सियाला,बान्जाडामुल,जुकामुला मुल,ब्रहमखोला मुल, ताडी मुग्राह मुल,छिपिनधार,काटनेखेत मुल,मुलखोला,मडेखोला,कालाखडिक,धाराखोला,राजिखेत ,धनेडी मुल,खडीखोलामुल,बाघ बस्ने, हेनेसिराडी,गल्लीखोला,लासि मुल, राताडाप,सेतु मुल,भकारेधारा,ढुंगेधारा,सालिमधारा,ढाटगाऊमुल,छेडेखोला म मुल,गोल्खेपानी मुल,धढारमुल,पोरीपालीमुल,कसेखोला मुल,तलसेरा दाहाँ,मेजरपाखामुल,छहडे मुल,राक्से मुल,मुसेनाउला मुल,भेडाखोला मुल ,गोठे खोला मुल,काफल ढुस्का मुल,चाल्ले मुल,मुग्राहा मुल,बरकाधारा मुल,थामपनेरा मुल,भेडेखोला मुल,सिममुल ,धारापानी मुल,चुली मुल,चौथाधारा मुल,खिरौले मुल,नुवाखेत मुल,दशाला मुल,ऐच्छेना मुल, सेरावाडा मुल,दशाला मुल,चिम्गाऊ मुल,भियालवाडा मुल आडी पहडामुल ताडी,पानिखोला मुल जिम्जेडी,कोईरेलगाऊ मुल,
४.२.४ सार्वजनिक जग्गाहरुको संरक्षण	कि.मी	११	११	५००	- वडा नं. १ देखी ११ सम्म ।
प्रतिफल ४.२ को जम्मा				१०८५००	

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य	अनुमानित लागत	स्थान/कार्यक्रम	
प्रतिफल ४.३: जलवायू अनुकुलन र पर्यावरणिय स्वच्छता अभिवृद्धि भएको हुनेछ ।					
४.३.१ ग्रीन पार्क तथा हरियाली क्षेत्र	संख्या	०	११	१००००	<ul style="list-style-type: none"> - १ वडा १ पार्क निर्माण गर्ने । - १ विद्यालय १ बगैचा निर्माण गर्ने । - १ घर १ बगैचा निर्माण गर्ने । - सडक छेउछाऊमा वृक्षारोपण गर्ने ।
४.३.२ फोहरमैला व्यवस्थापन	घर	१	५	२००००	<ul style="list-style-type: none"> - डम्पिङ साईटलाई पुर्णता दिने । - सबै बजार केन्द्रहरूमा डस्टवीन व्यवस्थापन गर्ने । - व्यवस्थित ढल निकासको व्यवस्था गर्ने । - ६ वटा सवदाह स्थल निर्माण गर्ने । - सिसाजन्य बस्तुहरू संकलन तथा व्यवस्थापन गर्ने । - प्लाष्टिक मुक्त नगर निर्माण गर्ने । - कपडा तथा फाईवरको भोला उद्योग स्थापना तथा प्रोत्साहन गर्ने । - फोहर व्यवस्थापनमा जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने । - फोहरको पुनः प्रयोग र व्यवस्थापन गर्ने । - फोहर व्यवस्थापनको लागि आवश्यक उपकरणहरू खरिद र व्यवस्थापन गर्ने । - छाडा,मरेका पशु चौपाया व्यवस्थापन गर्ने ।
४.३.३ जलबायू परिवर्तन अनुकुलन कार्य	घरधुरी संख्या	११	११	५०००	<ul style="list-style-type: none"> - वाली चक्रमा परिवर्तन सम्बन्धी किसानहरूलाई सचेतना कार्यक्रम गर्ने । - खडेरी सहन सक्ने विउ विजनहरू वितरण गर्ने । - आकाशे पानि संकलन प्रविधि विस्तार गर्ने ।
प्रतिफल ४.३ को जम्मा				३५०००	

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत	स्थान/कार्यक्रम
प्रतिफल ४.४ विपदबाट हुने क्षतिलाइ न्यूनीकरण गरी उत्थानशिल समाजको निर्माण भएको हुनेछ					
४.४.१ सुरक्षित वस्ति तथा समुदाय निर्माण	वटा	०	५	१००००	<ul style="list-style-type: none"> - भु -उपयोग नीती निर्माण गरी कार्यन्वय गर्ने । - विपद् जोखिम न्यूनीकरण योजना निर्माण । - ५ वटा वस्ती स्तान्तरण(जिते,सुनारखोला,बदालकोटको दर्जि टोल,दाहाँको घोडेना,गारुवा)
४.४.२ विपद उत्थानशिल समुदाय निर्माण	स्थान	०	११	२००००	<ul style="list-style-type: none"> - वडा स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिती निर्माण । - खोज,उद्धार कार्यदल निर्माण र तालिम । - वडा विपद् कोष स्थापना । - विपद् जोखिम न्यूनीकरण बारे समुदायमा जनचेतना कार्यक्रम । - खोज उद्धार सामग्री व्यवस्थापन । - पुर्व सुचना प्रणाली केन्द्र जडान । - दमकल तथा एम्बुलेन्सको व्यवस्था । - भवन संहिता र माप दण्ड बारे समुदायमा जनचेतना कार्यक्रम । - कार्यलय तथा विद्यालयहरुमा फायर ग्याँस जडान गर्ने ।
४.४.३ विपद जोखिम मुक्त संरचना निर्माण	वटा	०	५	५००००	<ul style="list-style-type: none"> - भवन संहिता कार्यन्वयन - जोखिम पुर्ण विद्यालय तथा सार्वजनीक संरचनाहरुको प्रवलीकरण
प्रतिफल ४.४को जम्मा				६००००	
वन, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन जम्मा				२४६५००	

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत	स्थान/कार्यक्रम
सुशासन तथा संस्थागत विकास					
प्रतिफल ५.१: नगरपालिकाको स्थानिय कानून तर्जुमा भई पूर्ण रुपमा कार्यान्वयन भएको हुनेछ ।					
५.१.१ नीति , नियम, विनियम, कार्यविधि तथा निर्देशिका	पटक	५	१५	३०००	- आवधिक योजना अवधि भित्र १५ वटा नगरपालिकाका अधिकार क्षेत्रभित्रका साभा ऐन, नियम, विनियम, नीति, निर्देशिका, मापदण्ड, कार्यविधि बनाई स्वीकृत गर्ने ।
५.१.२ कानून तथा नीति अनुसार समिति तथा संयन्त्र गठन, कार्यविवरण तथा बैठक संचालन	समिति र बैठक	५	१५	१०००	आवश्यकता अनुसार
५.१.३ सुचना केन्द्र स्थापना	संख्या	०	१	१०००	- नगर स्तरमा
प्रतिफल ५.१ को जम्मा				५०००	
प्रतिफल ५.२: नगरपालिका र सवै वडा कार्यालयहरुको संस्थागत क्षमता, मानव संसाधन र कार्यदक्षता अभिवृद्धि भएको हुनेछ ।					
५.२.१ कार्यवोभ विश्लेशण र कर्मचारी दरवन्दी	जना	७५	१५०	१५००००	- विषयगत शाखाको सर्वेक्षण गरी सिफारिस अनुसार शाखा कर्मचारीको व्यवस्था गर्ने ।
५.२.२ विषयगत शाखा उप-शाखा स्थापना गरी सेवा संचालन	क्षेत्र	५	५	१००००	- कर्मचारी व्यवस्थापन, भौतिक सुविधा, प्राविधिक शाखा सवै वडामा क्रियाशील बनाउने ।
५.२.३ कार्यापालिकाका सदस्यहरु, नगर स्तरिय कर्मचारी र सरोकारवालाको क्षमता विकास	जना	७५	१५०	१००००	- वर्षको एक पटक क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।
प्रतिफल ५.२ को जम्मा				१७००००	
प्रतिफल ५.३: नगरपालिकले आन्तरिक तथा बाह्य स्रोत परिचालन गरी आर्थिक वृद्धि हासिल गरेको हुनेछ ।					

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत	स्थान/कार्यक्रम
५.४.१ आन्तरिक आयको सम्भावना अध्ययन र प्रक्षेपण	पटक	१	५	१०००	- नगर क्षेत्रको आन्तरीक आम्दानी बृद्धी गर्न श्रोत र दायरा बढाउने - राजश्व सुधार कार्यक्रम संचालन गर्ने । - समयमा पेशकी फछ्यौट तथा बेरुजु न्यूनीकरण गर्ने - राजश्व शाँखा सुदृढकरण र व्यवस्थापन गर्ने ।
५.४.२ करदाता शिक्षा कार्यक्रम	पटक	०	५	५००	- सबै वडामा वर्षको १ पटक करदाता शिक्षा कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
५.४.३ उत्कृष्ट करदाता प्रोत्साहन	पटक	०	५	१००	- वर्षको १ पटक उत्कृष्ट करदातालाई सम्मान कार्यक्रम गर्ने ।
५.४.५ राजश्व शाखा सुदृढकरण	वटा	१	१	५००	- राजश्व शाँखाको लागि सफ्टवेयर निर्माण गर्ने ।
प्रतिफल ५.३ को जम्मा				२१००	
प्रतिफल ५.४: शुसासन वाहली भई योजना तर्जुमा कार्यान्वयन,अनुगमन प्रभावकारी भएको हुनेछ ।					
५.४.१ आवधिक नगरविकास योजना	पटक	०	१	५००	मध्यावधि अध्यावधिक गर्ने
५.४.२ नगर प्रोफाइल	पटक	०	१	५००	२,२ वर्षमा अध्यावधिक गर्ने
५.४.३ विषयगत क्षेत्रको रणनितिक गुरु योजना	पटक	०	५	१०००	- नगर स्तरमा
५.४.४ अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समिति, उप-समिति गठन, क्षमता विकास, प्रगति समिक्षा, प्रगति सम्प्रेषण र स्थलगत अनुगमन	पटक	१	८	१०००	- योजना स्थलहरूमा नियमित
५.४.५ न्यायीक समिति सुदृढिकरण	पटक	१	५	२०००	- न्यायीक समिति

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत	स्थान/कार्यक्रम
तथा व्यवस्थापन					
५.४.६ सुशासन तथा जवाफदेहिता सम्बन्धि कार्यविधि निर्माण तथा कार्यान्वयन (सार्वजनिक सुनुवाई, सूचना पेटिका, गुनासो सुन्ने)	पटक	०	५	२०००	नगरपालिका तथा वडा कार्यालय
५.४.७ सेवा ग्राहीको गुनासो, पृष्ठपोषण, र सार्वजनिक प्रशारण				५०००	- नागरीक पृष्ठपोषणलाई जस्ताको तस्तै नगरको वेब पेजमा राख्ने । - नगरका गतिविधि चौमासिक रुपमा रेडियो प्रसारण तथा नगर बुलेटिन प्रकाशन गर्ने ।
५.४.८ सुशासन प्रवर्धन	संख्या	५	१०	२०००	- योजना अनुसार सार्वजनिक लेखा परिक्षण - नगर स्तरमा सार्वजनिक सुनुवाई वर्षको २ पटक - सेवा ग्राही सन्तुष्टी मापन वर्षको २ पटक - विद्युतीय हाजीरको व्यवस्था (नगरपालिका तथा वडा कार्यालय) - सेवा ग्राहीको गुनासो सुनुवाई वर्ष ६ पटक
५.४.९ सुशासनका लागि क्षमता विकास	पटक	०	५	१०००	- संघिय, प्रादेशीक तथा स्थानीय कानुन बारे जनप्रतिनीधी, कर्मचारीहरुलाई क्षमता अभिवृद्धी कार्यक्रम
प्रतिफल ५.३ को जम्मा				१५०००	
सुशासन र संस्थागन विकास जम्मा				१९२१००	
जम्मा कुल अनुमानित बजेट रु.				२६३५८००	

३.२.स्रोत अनुमान तथा प्रक्षेपण

आवधिक योजना कार्यान्वयन गर्न निर्धारित गरिएका योजना तथा कार्यक्रमहरु नगरपालिकाको आन्तरिक स्रोत, संघ र प्रदेशबाट प्राप्त हुने सबैखाले अनुदान तथा विकास साभेदार र गैसस तथा समुदायमा आधारित संस्था र समुदाय एवं नीजि क्षेत्रको लगानी समेत प्रक्षेपण गरी योजनाको लागि उपलब्ध अनुमानित स्रोत निर्धारण र योजना कार्यान्वयनका लागि देहायअनुसार स्रोत प्रक्षेपण गरिएको छ ।

तालिका १० : प्रक्षेपण गरिएको आवधिक बार्षिक बजेट

बजेटका स्रोतहरु	आ.व. २०७५/७६	वार्षिक प्रक्षेपण (आर्थिक बर्ष अनुसार रकम (रु. हजारमा)				
		२०७६/७७	२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०	कूल
आन्तरिक आय	५०००	६०००	७०००	८०००	१००००	३६०००
संघीय संरकारको अनुदान						
● वितीय समानीकरण अनुदान	१२३७००	१२१८००	१३३९८०	१४७३७८	१६२११५	६८८९७३
● सशर्त अनुदान	१५५३००.२०	१४१०००	१५०१५०	१६०४७२	१८०४४२	७८७३६४.२०
● समपुरक अनुदान	२०३००	२००००	२५०००	३००००	४००००	१३५३००
विशेष अनुदान						
● सडक बोर्ड	५०००	५०००	६०००	७०००	८०००	३१०००
● प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम	५१९२	६०००	७०००	८०००	९०००	३५१९२
● सामाजिक सुरक्षा अनुदान	४४९००	४४५००	४४०००	४३८००	४३५००	२२०७००
प्रदेश सरकाको समानिकरण अनुदान	५१३९	७०००	१००००	१२०००	१५०००	४९१३९
गैसस र सुमदाय आधारित संस्था						
बहुषेत्रिय पोषण	१३७८	१५००	१७००	१८००	२०००	८३७८
युनिसेफ	५६००	५०००	६०००	७०००	८०००	३१६००
नीजि क्षेत्र						
समुदाय/जनसहभागिता	१००००	१२०००	१४०००	१६०००	१८०००	७००००
राजश्व वाडफाड						
प्रदेश	३००	४००	५००	६००	१०००	३०००
संघ	६१०००	७१४००	८००००	९००००	१०००००	४०२४००
७४,७५ को मौज्दात	१३७००	५०००	३०००	२०००	१०००	२४७००
जम्मा	४५६५०९.२	४४६६००	४८८३३०	५३४२५०	५९८०५७	२५२३७४६.२

३.३ विषयगत क्षेत्रगत प्रस्तावित ५ वर्षको वजेट

आवधिक योजना कार्यान्वयनका लागी विषय अनुसार क्षेत्रगत ५ वर्षको वजेट प्रक्षेपण देहाय अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ। जसमा ५ वर्षको कुल वजेट रु २ अर्ब ६३ करोड ५८ लाख अनुमान गरिएको छ। चालू आ.व. २०७५।७६ को आय रु.४५ करोड ६५ लाख ९.हजार २ सय रहेको छ। यसरी चालू आ.व.को आय र सो अनुसार आयवृद्धि हुनसक्ने आधारमा ५ वर्षको कुल अनुमानित आय गणना गर्दा नगरपालिकाको कुल आय करीव रु. २ अर्ब ५२ करोड ३७ लाख ४६ हजार २ सय हुने देखिन्छ। तसर्थ आवधिक योजनाको प्राथमिकताका आधारमा प्रस्तावित क्रियाकलापहरुको कार्यान्वयनका लागि न्युन हुने ११ करोड २० लाख ५३ हजार २ सय रकम लाई पूर्ति गर्न संघ र प्रदेश सरकार, निजिक्षेत्र तथा अन्य साभेदार संग प्रभावकारी समन्वय एवं व्यवस्थापन गर्नुपर्ने देखिन्छ।

तालिका ११ : विषयगत क्षेत्र अनुसार प्रस्तावित कुल वजेट

विषयगत क्षेत्र	अनुमानित वजेट (रु. हजार)	प्रतिशत
१. आर्थिक विकास		
कृषि	७३०००	२.७७
सिंचाई	३८०००	१.४४
पशु विकास	२७५००	१.०४
उद्योग व्यवसाय तथा बजार व्यवस्थापन	१७०००	०.६४
पर्यटन	३५५००	१.३५
बैंक तथा वित्तिय संस्था	२०००	०.०८
आर्थिक विकास जम्मा	१९३०००	७.३२
२. सामाजिक विकास		
शिक्षा	१७४०००	६.६०
स्वास्थ्य	२८००००	१०.६२
खानेपानी तथा सरसफाई	१०८५००	४.१२
लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशिकरण (महिला, बालबालिका र लक्षित वर्ग)	२५०००	०.९५
युवा तथा खेलकुद	८००००	३.०४
कला संस्कृति	४५००	०.१७
सामाजिक विकास जम्मा	६७२०००	२५.५०
३. पूर्वाधार विकास		

विषयगत क्षेत्र	अनुमानित बजेट (रु. हजार)	प्रतिशत
सडक पुल, तथा यातायात	९६९०००	३६.७६
आवास तथा वस्ती विकास	२११६००	८.०३
विद्युत तथा उर्जा	१३१०००	४.९७
सूचना तथा संचार	१८६००	०.७१
पूर्वाधार विकास जम्मा	१३३०२००	५०.४७
४. वन, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन		
वन तथा जैविक विविधता	२५०००	०.९४
जलाधार तथा भूमि संरक्षण	१०८५००	४.१२
जलवायू अनुकूल पर्यावरणिय स्वच्छता	३५०००	१.३३
विपद व्यवस्थापन	८००००	३.०४
वन, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन जम्मा	२४८५००	९.४३
५. सुशासन तथा क्षमता विकास		
ऐन, कानून नियम तथा कार्यविधि	५०००	०.१९
संस्थागत तथा मानव संसाधन विकास	१७००००	६.४५
आन्तरिक श्रोत तथा खर्च व्यवस्थापन	२१००	०.०८
योजना तर्जुमा तथा अनुगमन र शुशासन	१५०००	०.५७
सुशासन तथा क्षमता विकास जम्मा	१९२१००	७.२९
कुल बजेट	२६३५८००	१००

३.४ श्रोत परिचालन रणनीति

खाडाँचक्र नगरपालिका को आवधिक योजना अनुसार विषयगत क्षेत्र अनुसार आवधिक योजनाको कुल बजेट रु २ अर्ब ६३ करोड ५८ लाख अनुमान गरिएको छ । गत आ.व. २०७४।७५ को यथार्थ र चालू आ.व.को अनुमानित सहित आगामी ५ वर्षको नगरपालिकाको अनुमानित आय करीव रु २ अर्ब ५२ करोड ३७ लाख ४६ हजार २ सय हुने देखिएकोमा अपुग श्रोत रकमको परिचालनका लागि देहाय अनुसारको रणनीति अख्तियार गरिने छ ।

- आन्तरिक आयस्रोतको दायराको खोजी र वृद्धि गर्ने
- विकास साभेदारसंग समन्वय गर्ने
- संघ तथा प्रदेशसंग समन्वय गर्ने
- अन्तर स्थानीय तह साभेदारी गर्ने

- निजी तथा सार्वजनिक साभ्तेदारी एवं सहकार्य गर्ने
- जनसहभागिता वृद्धि गर्ने
- वन,जडिवुटी तथा खनिज क्षेत्रबाट हुने सम्भाव्य आम्दानीका लागि अनुसन्धान अध्ययन गर्ने ।
- वित्तीय जोखिम न्यूनिकरणका लागि पारदर्शिता तथा सुशासन संबन्धी व्यवस्थाहरु कार्यान्वयनका लागि विशेष श्रोत साधनको परिचालन गर्ने ।

३.५ आवधिक योजना कार्यान्वयन

आवधिकको योजनामा आधारित भई वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा गरी आवधिक योजनाको कार्यान्वयन गरने छ । यसरी वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा गर्दा आवधिक योजनाको समग्र लक्ष्य, रणनीति तथा प्राथमिकता, नीति तथा कार्यनीति एवं कार्यक्रमलाई आधारलिईने छ । वार्षिक रुपमा तर्जुमा गरिने कार्यक्रम तथा आयोजनाको एकीकृत योजना तथा बजेट तर्जुमाको ढाँचा अनुसूची १ मा दिईएको छ ।

३.६ अनुगमन तथा मूल्यांकन

प्रभावकारी अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रक्रिया बाट यस आवधिक एकीकृत नगर विकास योजनाको प्रभाव, असर, प्रतिफलको नतीजा आदि मापन गरिनेछ । यसै गरी प्रमुख कार्यक्रम तथा आयोजनाहरुको प्रक्रियाको अनुगमन गरिनेछ । नतीजामापन आवश्यकता अनुसार वाह्य विज्ञ बाट हुनेछ । कार्यक्रम तथा आयोजना कार्यान्वयन प्रकृया अनुगमन गर्ने जिम्मेवारी नगर कार्यपालिका र सुपरीवेक्षण तथा अनुगमन समितिको रहने छ । आवधिक नगर विकास योजनाको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन सम्बन्धी विस्तृत प्रकृया तथा जिम्मेवारी देहायअनुसार हुनेछ ।

- नगर कार्यपालिका तथा विषयगत समिति
- नगर स्तरीय अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समिति
- वडा स्तरीय अनुगमन समिति
- जिल्ला समन्वय समिति
- विषयगत शाखा, उपशाखा, परियोजना, संघ, संस्था
- नागरिक समाज, संस्था तथा तेश्रो पक्ष

आवधिक तथा वार्षिक नगर विकास योजनाको अनुगमन तथा मूल्याङ्कनका साधन तथा विधि देहायअनुसार रहनेछ ।

- स्थलगत अनुगमन
- कार्ययोजना (लक्ष्य) र प्रगति बीच तुलना तथा मापन
- नागरिक अनुगमन

- नतीजामा आधारित ढाँचा अनुसार वार्षिक समीक्षा
- नतीजामूलक ढाँचा अनुसार सहभागितामूलक मध्यावधि समीक्षा
- चौमासिक समीक्षा
- नतीजामूलक ढाँचा अनुसार सहभागितामूलक अन्तिम समीक्षा (तेश्रो पक्षबाट मूल्याङ्कन)

आवधिक तथा वार्षिक नगर विकास योजनाको अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको प्रक्रिया देहाय अनुसार हुनु पर्नेछ ।

तालिका १२ : आवधिक योजनाको अनुगमन मुल्यांकन योजना

के गर्ने?	कसले गर्ने?	कहिले गर्ने?	कसरी गर्ने?
कार्यक्रम वा प्रक्रिया अनुगमन	नगर स्तरिय अनुगमन तथा सुपेरिवेक्षण समिति, वडा स्तरिय अनुगमन समिति, समुदाय तथा समुदायमा आधारित संस्थाहरू	पटके, मासिक, चौमासिक र वार्षिक	<ul style="list-style-type: none"> ● स्थलगत अनुगमन ● चौमासिक कार्ययोजनाको लक्ष्य र प्रगति विवरणको तुलना
प्रतिफल मुल्यांकन	नगर कार्यपालिका, अनुगमन तथा सुपेरिवेक्षण समिति	चौमासिक, अर्धवार्षिक, वार्षिक र मध्यावधि	<ul style="list-style-type: none"> ● स्थलगत अनुगमन ● वार्षिक कार्ययोजनाको लक्ष्य र प्रगति विवरणको तुलना ● नतीजामूलक अनुगमन खाका अनुसार नतीजा मापन
असर तह मुल्यांकन	नगर कार्यपालिका, अनुगमन तथा सुपेरिवेक्षण समिति र तेश्रो पक्ष	वार्षिक, मध्यावधि र अन्तिम वर्ष	<ul style="list-style-type: none"> ● सहभागितामूलक छलफल ● नतीजामूलक अनुगमन खाका अनुसार नतीजा मापन ● नमूना सर्वेक्षण ● वस्तुगत विवरण अध्ययन
प्रभाव तह मुल्यांकन	नगर कार्यपालिका, अनुगमन तथा सुपेरिवेक्षण समिति, र तेश्रो पक्ष	मध्यावधि र अन्तिम वर्ष	<ul style="list-style-type: none"> ● नतीजामूलक अनुगमन खाका अनुसार नतीजा मापन ● सहभागितामूलक छलफल ● अध्ययन तथा सर्वेक्षण ● वस्तुगत विवरण अध्ययन ● प्रगति प्रतिवेदन अध्ययन

आवधिक योजनाको नतीजामूलक अनुगमन तथा मूल्याङ्कन ढाँचा अनुसूची २ मा उल्लेख गरिएको छ ।

अनुसुचि १

एकीकृत वार्षिक योजना तर्जुमाको ढाँचा

योजनाको विषयगत क्षेत्र	आवधिक योजना			वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम							
	नीति तथा कार्यक्रम	लक्ष्य/सूचक		आयोजना/कार्यक्रम (स्थान समेत)	लक्ष्य		विनियोजन रकम	कार्यान्वयन विधि	लाभान्वित जनसंख्या	प्राथमिकता क्रम	लगानी तथा कार्यान्वयन गर्ने निकाय
		इकाई	परिमाण		इकाई	परिमाण					
आर्थिक विकास											
सामाजिक विकास											
पूर्वाधार विकास											
वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन											
संस्थागत विकास तथा सुशासन											

अनुसुचि २

आवधिक योजनाको नतिजामूलक अनुगमन तथा मूल्यांकन ढाँचा

विकासको नतिजा शृंखला	नतिजा मापन गर्ने सूचकहरू			अनुगमनका साधन तथा मापन विधि	अनुगमनको समय	अनुगमनको जिम्मेवारी
	सूचक	आधाररेखा	लक्ष्य			
प्रभाव						
असर						
नतिजा						
कार्यक्रम र आयोजना						

अनुसुचि ३
नगरपालिकाका मुख्य प्रकोप र जोखिम वस्ति हरु

वडा नं	पहिरो	हावाहुरि	आगलागि	असिना	चट्याड	खडेरी	भिर	वाढी	वन्यजन्तु
१	जिरो पर्ईन्ट ,रालीखोला ,गोठी खेत , चिसा खोला ,सुनार खोला	चौर ,बजार क्षेत्र	चौर ,बजार क्षेत्र	१ नः वडा पुरै	बजार क्षेत्र	१ नः वडा पुरै			
२	सुनार खोला, धैनेडा,दुविचौर टोटकेसिमल ,सिममैला,धानसेरा,आहाले,जडेर ा ,बिउराकोट, थान्कोट,सायगडा,सेरिघाट र खारापिप्ला	चैर ,पोरीपाल्नी,हाम्री, धैनेडा,थामकोट मेग्र	धैनेडा ,बसन्तवाडा,प ोरीपाल्नी,हाम री, स्युनागाउ	२ नं वडा पुरै	हाम्री ,चौर,लाली		पेरीपाल्नी,था मकोट,चौर ,धैनेडी र गैरेगाउ	सुनारखोला ,गैरेगाउ,धान सेरी,टोटकेस मल रसेरीघाट	
३	खाडिखोला,वाच्छ्रो उक्लने रुख,जुकेमुला,दहवन,नुवाखर्क, बसपार्क,क्याम्पस,छिपिन धारा,उदापोखरा	विगार चाखा,बसपार्क,कण ठेखला,डाव,डाडा	चुकेपाटा,पुजा, बुढाकोट	३ नं वडा	डाडा	३ नं वडा	चाकेपाटा,जिर ो प्वाइन्ट,परिमे ला,लिहिन		
४	खडिखोला, बास खेत ,तिस खोला पोरी खेत, राजि खेत मुल,सुकिले हुंगा ,सिम,लुहार बाडा धारा ,धाराखोला ,सालमेला ,गल्ली ,	सालडाडा , लोहारबाडा नव जोती बस्ती		४ नः वडा पुरै					बद्रीगाउ ,राजीखेत पोरी खेत बास ,सुकिला हुंगा , लासि
५	घाडेना,पेराखोला,भुलु	५ नः वडा	५ नः वडा	५ नः वडा	५नः	५ नः वडा			

					वडाको लेकाली				
६	घोडेना ,मोल्का ,चिसेली ,तुसारीमुलो,खाडा	हुवि डाडा ,डाडावाडा,नारेवा डा विरुम्वाडा	विरुम्वाडा,नारे वाडा,डाडावा डा,दलितटोल, इम्री सेरा,	६ नं वडा पुरै	हुविडाडा	६ नं वडा पुरै			
७	कलेन्ना , चड्के ,ठुला खोला ,कर्णाली राजमार्ग ,खचुवा	वडा नः ७ पुरै	तल सेरा ,पिली कार्कि वाडा ,नाईवाडा		पिली	वडा नः ७ पुरै	वडा नः ७ पुरै		
८	भकलेटाडाडा डुगिसैन,चुलेमाडुमुलो ,होडमुला,ठुस्का,नुहाखेत,वाउत वरी,खोलावाडा,लोइथाटा ,काडाखेत,खोडिल्ला र सेरावाडा वजार	मल्लटोल,नुहाखेत, ऐछेना,सेरावारा,ने पाली टोल ,परीवार टोल,वि.क.टोल,वो होरेवाडा	८नं वडा पुरै		वल्लेजुडा	८नं वडा पुरै	८नं वडा पुरै		
९	बजेडी, पानीमुला ,चेले दुस्का , चाखा खेत ,हगी,बाहुन धारा , गैरा बाडा	९ नः वडा पुरै	९ नः वडा पुरै	९ नः वडा पुरै	लेख बस्ती	९ नः वडा पुरै	९ नः वडा पुरै		
१०	सयाला ,राहादेव, वडासिम ,ओखरचाखो र धिम'	१० नं वडा पुरै	१० नं वडा पुरै	१० नं वडा पुरै	लेकाली बस्ती	१० नं वडा पुरै	१० नं वडा पुरै		
११	नाईखोला,कालढुगा,वासभिर ,वरातु,ववेडी,वेदमखोला,रेगिल, जिम्जेडी,	११ नं वडा पुरै	दहडाडा,घडि जाला,लुपिया,ि वहिहुंगा,वया लकाटीया	११ नं वडा पुरै		११ नं वडा पुरै			द्यहगाडा,लुि पया ,गरिकाडा

खाडाचक्र नगरपालिका

२०७५ मंसीर १५ गते आयोजना गरीएका पुर्व तयारी गोष्ठि बाट गठन गरिएको आवधिक योजना तयारी समिति

निर्देशन समिति

१. संयोजक जसि प्रसाद पाण्डे
  २. सदस्य विजया विष्ट.
  ३. सदस्य कासि प्रसाद पंगेनी
- संयोजन समिति

- १ संयोजक विजया विष्ट
- २ सदस्य जगदिश शाहि
- ३ सदस्य आदिचन्द्र चौलागाई
- ४ सदस्य रज बहादुर मल्ल
- ५ सदस्य धन सिंह विक
- ६ सदस्य खडानन्द चौलागाई

आर्थिक समिति

- संयोजक जगदिश शाहि
सदस्य पुष्पराज गिरि
सदस्य दिल बहादुर शाहि
सदस्य सचिव परशुराम काफ्ले
सदस्य पुर्ण गिरि

पुर्वाधार समिति

- संयोजक आदिचन्द्र चौलागाई
सदस्य गोविन्द बहादुर मल्ल
सदस्य गणेश बहादुर शाहि
सदस्य डिल्लीराम शर्मा
सदस्य सचिव रत्न बहादुर भण्डारी

सामाजिक समिति

संयोजक रज बहादुर मल्ल
सदस्य महाविर पाण्डे
सदस्य धर्मराज टमाटा
सदस्य विरेन्द्र शाहि
सदस्य रविन्द्र सेजुवाल
सदस्य सरिता आचार्य
सदस्य सविता राना
सदस्य लक्ष्म प्रसाद पाण्डे
सदस्य सचिव मोहन महारा
बाल संजाल प्रतिनिधि दुई जना -बालक र बालिका

बन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन समिति

संयोजक धन सिंह वि.क
सदस्य लाल विर नेपाली
सदस्य कर्मकला विष्ट
सदस्य सचिव भरत विष्ट
सदस्य भक्ति प्रसाद पाण्डे
सदस्य प्रतिनिधि नेपाल रेडक्रस सोसाईटि
सदस्य नगर बन उपभोक्ता महासंघ
सदस्य डिभिजन बन कार्यालय

संस्थागत विकास सेवा प्रवाह तथा शुशासन समिती

संयोजक खडानन्द चौलागाई
सदस्य लक्ष्म शाहि
सदस्य बुच्चे सुनार
सदस्य लाईसरा शाहि
सदस्य विर्ख सिंह वि.क
सदस्य दमन राज शाहि
सदस्य पुर्णचन्द्र काफ्ले
सदस्य सचिव..लक्ष्म प्रसाद आचार्य

सदस्य तिल बहादुर शाहि

दस्तावेजिकरण समिति

संयोजक मोहन महारा

सदस्य दमनराज शाहि

सदस्य सचिव डिल्लीराम शर्मा

आवधिक योजना तर्जुमा कार्यशालाका सहभागी विवरण

क्र. स.	नाम	पद
१	जसी प्रसाद पाण्डे	नगर प्रमुख
२	विजया विष्ट	उपप्रमुख
३	कासी प्रसाद पंगेनी	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत
४	गणेश बहादुर शाही	वडा अध्यक्ष वडा नं १
५	देवासिङ वि.क.	वडा अध्यक्ष वडा नं २
६	महाविर पाण्डे	वडा अध्यक्ष वडा नं ३
७	धनसिङ वि.क.	वडा अध्यक्ष वडा नं ४
८	खडानन्द चौलागाइ	वडा अध्यक्ष वडा नं ५
९	जगदिश शाही	वडा अध्यक्ष वडा नं ६
१०	रज बहादुर मल्ल	वडा अध्यक्ष वडा नं ७
११	गोविन्द बहादुर मल्ल	वडा अध्यक्ष वडा नं ८
१२	आदिचन्द्र चौलागाइ	वडा अध्यक्ष वडा नं ९
१३	दिल बहादुर शाही	वडा अध्यक्ष वडा नं १०
१४	पुष्पराज गिरी	वडा अध्यक्ष वडा नं ११
१५	सरीता आचार्य	कार्यपालिका सदस्य
१६	धर्मराज ताम्राकार	कार्यपालिका सदस्य
१७	लालविरे नेपाली	कार्यपालिका सदस्य
१८	प्रवलजंग शाही	प्रमुख, योजना शाखा
१९	परशुराम काफ्ले	प्रमुख, कृषि शाखा

२०	लक्ष्मी प्रसाद पाण्डे	वरिष्ठ वैद्य
२१	मोहन महारा	सामाजिक विकास अधिकृत
२२	विरेन्द्र वहादुर शाही	शिक्षा अधिकृत
२३	कटक वहादुर शाही	पुर्व जि.वि.स. सभापति
२४	भानु प्रसाद आचार्य	उद्योग वाणिज्य संघ
२५	तुलाराम पाण्डे	अध्यक्ष , नेपाल पत्रकार महासंघ
२६	केशवराज देवकोटा	अपाङ्ग पुर्नस्थापना केन्द्र
२७	कमल वहादुर सुनार	अधिकृत, कृषि ज्ञान केन्द्र
२८	भानुभक्त आचार्य	कोषाध्यक्ष उद्योग वाणिज्य संघ
२९	आनन्दा शाही	शिक्षक बालविकास केन्द्र
३०	पुर्ण प्रसाद उपाध्याय	जलश्रोत तथा सिंचाइ वि.
३१	दान वहादुर श्रेष्ठ	
३२	प्रजापति आचार्य	
३३	राजवहादुर वुढाथापा	विश्व खाद्य कार्यक्रम (WFP)
३४	क्षितिज राज आचार्य	विश्व खाद्य कार्यक्रम (WFP)
३५	हरिलाल ढकाल	स्वास्थ्य को लागी सक्षम प्रणालि
३६	राम वहादुर परियार	
३७	लालचन्द्र वुढा	वडा नं. ८
३८	महेम दत्तदेवकोटा	शिक्षा विकास समन्वय इकाइ
३९	डा.पुनेश्वर केवरी	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र
४०	डा. भिम प्रसाद पोखरेल	जिल्ला अस्पताल
४१	कौशीला वादी	जिल्ला समन्वय समिति
४२	रमेश नेपाली	नगर दलित संजाल , अध्यक्ष
४३	निलो तिरुवा	वडा सदस्य वडा नं. १
४४	माधव जंग महत	ASDI / Helvetas
४५	कमल वहादुर महत	डिभिजन वन कार्यालय
४६	भुमी प्रसाद आचार्य	जन जिवन मा. वि.
४७	कर्ण कुमाल	संपादक न्युज रारा डट कम
४८	लिलाराम संम्याल	मिसन न्युज
४९	हस्त चौलागाइ	कार्यक्रम संयोजक , रेडियो चंखेलि

५०	विश्वनाथ सिम्खडा	संवाददाता , राजधानि दैनिक
५१	राम धवल साह	पन्चदेव मा.वि.
५१	वलवहादुर शाही	रोजगार संयोजक खाडाचक्र न..पा.
५२	दर्व वहादुर शाही	वडा सचिव वडा नं. १
५३	इ. शम्भु प्रसाद मण्डल	नेपाल विद्युत प्राधिकरण
५४	धिरेन्द्र वहादुर शाही	वडा सचिव वडा नं. २
५५	हंसदेव न्यौपाने	खनेपानी कार्यालय
५६	कमल वहादुर शाही	महादेव आ.वि.
५७	राम वहादुर वोगटी	नवज्योति आ.वि.
५८	सुर्य प्रसाद सुवाल	सोसेक नेपाल
५९	लाइसरा शाही	कार्यपालिका सदस्य
६०	हरिलाल विश्वकर्मा	नगर युवा क्लव संजाल
६१	तेज वहादुर शाही	जनजिवन मा.वि. ताडी
६२	रमाकान्त आचार्य	सालडाडा आ.वि.
६३	दान वहादुर वि.क.	जन जिवन मा.वि
६४	प्रजापति आचार्य	वि.व्य.स.
६५	मुना चौलागाइ	अध्यक्ष, नगर बाल संजाल
६६	मेर्भसरा शाही	म. स. संस्था
६७	सुदन नेपाली	दलित अगुवा
६८	केशव रोकाया	
६९	प्रेम शिह विष्ट	नेपाल टेलिकम
७०	डिल्लीराम शर्मा	लेखापाल
७१	सविता राणा	महिला तथा बालबालिका शाखा
७२	अमर नेपालि	का. स.
७३	चिन वहादुर वि.क.	का. स.
७४	प्रेम वि.क.	का. स.
७५	मनराज पाण्डे	का. स.
७६	जगदिश शाही	नगरिक समाज
७७	गगन टमाटा	कृषि शाखा
७८	भवानी प्रसाद आचार्य	कृषक

७९	गोइला शाही	का. स.
८०	जुवारा शाही	का. स.
८१	वेलु भारी	का. स.
८२	राजेन्द्र प्रसाद पाण्डे	नगरिक संयोजक वडा नं. ३
८३	खगेन्द्र पाण्डे	प्रशासन सहायक वडा नं. ३
८४	दिल वहादुर श्रीस	का.स.
८५	नरेन्द्र वहादुर शाही	
८६	गंगाराम पाण्डे	
८७	हर्ष वहादुर खड्का	
८८	समिर शाही	अमिन
८९	मदव नेपाली	सव इन्जिनियर
९०	धिरेन्द्र वहादुर शाही	सव इन्जिनियर
९१	हिक्मत गिरी	वा. प्रा.से.प्रा.
९२	मधव प्रसाद पाण्डे	वा. प्रा.से.प्रा.
९३	हरि वहादुर शाही	सव इन्जिनियर
९४	विद्या दहाल	सव इन्जिनियर
९५	खेमराज वराल	MSNP सहजकर्ता
९६	पुर्णचन्द्र काफ्ले	लेखा शाखा
९७	भक्ति प्रसाद पाण्डे	खरदार
९८	भिम प्रसाद वराल	का.स.
९९	तुलाराम पाण्डे	का.स.
१००	दमन राज शाही	
१०१	विकिरण गौतम	परामर्शदाता
१०२	राजेश सारु मगर	युनिसेफ